

*Čekva sv. Blaža
Hupola krstionice - № 1-20*

DANI EUROPSKE BAŠTINE

2025.

GODINA

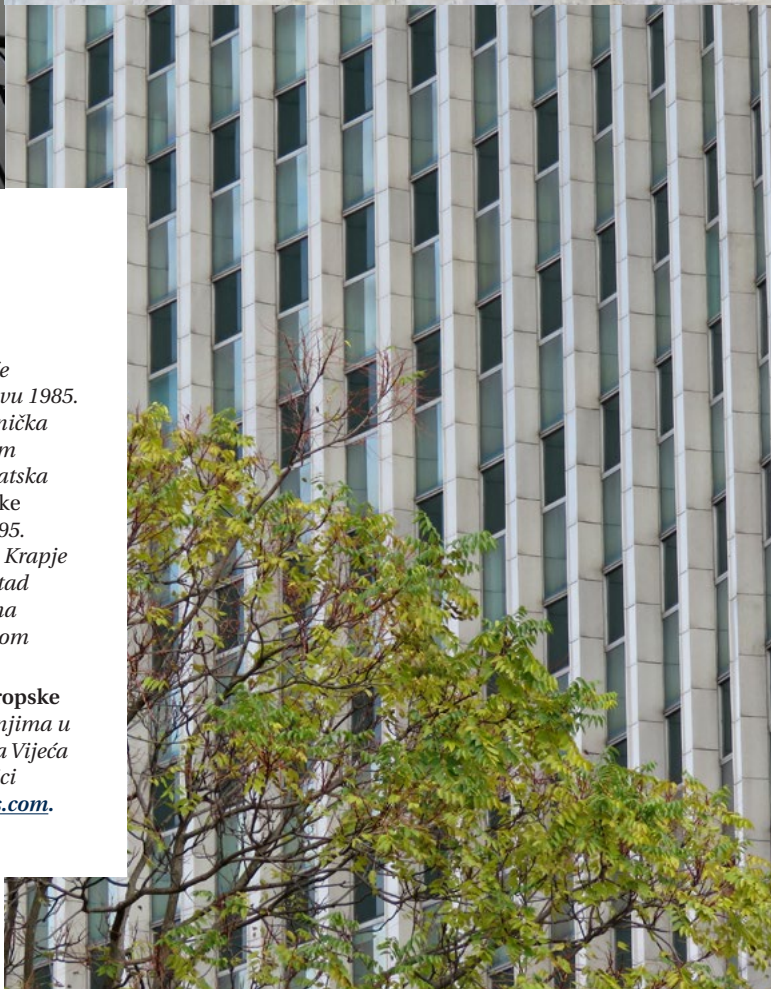
**DANI
EUROPSKE
BAŠTINE**

U HRVATSKOJ

UVODNA RIJEČ.	5
SREDIŠNJE DOGAĐANJE – SISAK	8
POSILIJEPOTRRESNA OBNOVA SSKA, PETRINJE I GLINE	10
PREGLED DOGAĐANJA	14
BARIOVIĆ.	26
BELI MANASTIR	27
BISTRA	28
BJELOVAR	29
BRDOVEC	31
CAVTAT.	32
ČAKOVEC	33
DALJ	34
DESINIĆ	35
DONJA LOMNICA – VELIKA MLAKA – VELIKA GORICA – KUĆE – BUŠEVEC	36
DUBROVNIK.	38
FAŽANA	43
HRVATSKA KOSTAJNICA.	44
IVANEC.	45
IVANIĆ-GRAD.	46
KARLOVAC	49
KLANJEC.	53
KRALJEVICA – BAKAR	54
KRAPINA.	55
KRAPJE.	56
KUMROVEC.	57
LABIN.	58
LETOVANIĆ	60
LUŽANI – STARA KAPELA	61
MLINIŠTE – METKOVIĆ.	62

*Za objavljeni sadržaj
o događanjima u
programskoj knjižici
odgovorni su organizatori,
a za sve promjene nakon
tiskanja publikacije
potrebno se informirati
na mrežnim stranicama
organizatora.*

NOVA GRADIŠKA	63
OSIJEK	64
OTOČAC	72
PETRINJA	73
PRELOG	74
PULA	75
RUDE	76
SAMOBOR	77
SISAK	79
SLAVONSKI BOD	86
STUPNIK – LUČKO	92
ŠČITARJEVO – VARAŽDINSKE TOPLICE	93
ŠENKOVEC	94
ŠIBENIK	95
TRAKOŠĆAN	96
VELIKA GORICA	97
VUKOVAR	107
ZAGREB	109
ZMAJEVAC	140
ŽUPANJA	141
DOGAĐANJA HRVATSKOG RESTAURATORSKOG ZAVODA	142
E-KULTURA	144
REGISTAR KULTURNIH DOBARA RH I GEOPORTAL KULTURNIH DOBARA RH	145
OZNAKA EUROPSKE BAŠTINE	148
KULTURNE RUTE VIJEĆA EUROPE U REPUBLICI HRVATSKOJ	150
KONVENCIJA O ZAŠTITI ARHITEKTONSKE BAŠTINE EUROPE, GRANADA (1985.-2025.)	151
KONVENCIJA VIJEĆA EUROPE O KRAJOBRAZU, FIRENCA (2000.-2025.)	152

Dani europske baštine najrasprostranjenija su participativna kulturna manifestacija u Europi. Vijeće Europe pokrenulo je inicijativu 1985. godine, koja je postala zajednička akcija u suradnji s Europskom unijom od 1999. godine. Hrvatska se manifestaciji Dani europske baštine pridružila godine 1995. proglašenjem posavskog sela Krapje selom graditeljske baštine. Otad se kontinuirano, već 30 godina obilježava svake godine tijekom rujna i listopada.

Više o manifestaciji Dani europske baštine i prigodnim događanjima u ostalim državama članicama Vijeća Europe pročitajte na poveznici www.europeanheritagedays.com.

Foto:
Gordana Jerabek

Poštovani posjetitelji i organizatori Dana europske baštine, dragi ljubitelji kulturne baštine,

s posebnim zadovoljstvom vas pozdravljam povodom ovogodišnjih jubilar-
nih 30-ih Dana europske baštine u Hrvatskoj koji nas svake godine podsje-
ćaju na bogatstvo, raznolikost i ljepotu kulturne baštine.

Okupljajući mnoštvo posjetitelja i sudionika tijekom proteklih trideset go-
dina, ova manifestacija postala je ključni događaj u kalendaru kulturnih ak-
tivnosti diljem Hrvatske, a nama u Ministarstvu kulture i medija iz godine
u godinu posebno je nadahnuće kada svjedočimo tolikom angažmanu zajed-
nice, stručnjaka i publike, njihovom ponosu i ljubavi prema našem nepro-
cjenjivom kulturnom naslijeđu. Kao platforma susreta nacionalnih kulturnih
i obrazovnih institucija, Dani europske baštine postali su neizostavan i važan
događaj koji okuplja stručnjake iz svijeta umjetnosti, arhitekture, baštine, po-
vijesti i drugih područja. Stoga velika prihvaćenost manifestacije kroz brojne
inovativne projekte, izložbe, radionice i digitalne prezentacije svih ovih godi-
na pokazuje koliko u Hrvatskoj kontinuirano radimo na očuvanje kulturnog
i nacionalnog identiteta.

Godina 2025. je godina u kojoj obilježavamo važne obljetnice vezane za ar-
hitektonsku baštinu i za kulturnu baštinu u cjelini. Prije svega, obilježavamo
50. obljetnicu "Europske godine arhitektonske baštine" (Strasbourg, 1975.)
inicijative Vijeća Europe koja je odigrala ključnu ulogu u prepoznavanju ar-
hitektonske baštine kao važnog elementa u poboljšanju kvalitete života i
unapređenju napora za očuvanje diljem Europe.

Uz to, obilježavamo 40 godina od usvajanja Međunarodne konvencije o za-
štiti europske arhitektonske baštine (Granada, 1985.) - prvog međunarod-
nog ugovora koji je uključio načela integralne zaštite čiji je glavni cilj jačanje
i promicanje politika za očuvanje i unapređenje europske baštine. Iste go-
dine, Vijeće Europe pokrenulo je inicijativu Dani europske baštine koja je u
četiri desetljeća održavanja postala najrasprostranjenija participativna kul-
turna manifestacija u Europi.

Povrh svega ove godine slavimo 30. godišnjicu manifestacije Dana europ-
ske baštine u Hrvatskoj koja je pokrenuta proglašenjem posavskog sela Krap-
je selom graditeljske baštine 1995. godine. Otada, zalaganjem zajednice i
pojedinaца u organizaciji obilježavanja Dana europske baštine, selo Krapje
postalo je ishodišna točka te paneuropske manifestacije u Hrvatskoj te pre-
poznatljivo i sveprisutno na mapi kulturnih događanja.

Foto: Gordana Jerabek

Kao posljednju u ovom slavljeničkom nizu, ističem 20. obljetnicu Konvencije Vijeća Europe o vrijednosti kulturne baštine za društvo (Faro, 2005.) koja naglašava važne aspekte baštine u odnosu na ljudska prava i demokraciju te promiče šire razumijevanje baštine i njezina odnosa prema zajednicama i društvu.

S obzirom na to da je kroz stoljeća oblikovalo identitet zajednica i naroda, graditeljstvo je oduvijek bilo ogledalo društvenih, ekonomskih i kulturnih promjena. Stoga je ovogodišnja tema *Graditeljska baština: prozor prema prošlosti, pogled u budućnost* - poziv na dijalog između tradicije i suvremenosti kako bismo različitim programima ukazali na važnost očuvanja graditeljske baštine, arhitektonskih oblika i tehnika kao ključnih elemenata kulturne baštine. Pozicioniranjem graditeljske baštine u središte manifestacije, dodatno će se naglasiti njezina važna uloga u kulturnom, društvenom i gospodarskom životu naših zajednica.

Ovo je godina u kojoj ujedno obilježavamo i 5 godina od razarajućih potresa koji su pogodili središnju Hrvatsku u kojima je najteže stradala najstarija i najvrjednija kulturna baština u povijesnim dijelovima gradova u osam županija, među kojima najviše Sisačko-moslavačka i Grad Zagreb i Zagrebačka županija. Danas smo iznimno ponosni i zahvalni svima koji su u tom petogodišnjem razdoblju protupotresno sanirali i obnovili velik broj zgrada sa statusom kulturnog dobra. Od prvoga dana zagrebačkoga, a kasnije i petrinjskog potresa, naše konzervatorske službe bile su prisutne na terenu pregledavajući, štiteći, evakuirajući stradaluu baštinu.

Foto: Gordana Jerabek

Ministarstvo kulture i medija preuzelo je provođenje hitnih mjera zaštite, a nakon konstrukcijske i cjelovitu obnovu zgrada ustanova u kulturi kojima je osnivač Republika Hrvatska (muzeja, kazališta, knjižnica, arhiva,...), zgrada državne imovine (ministarstava, sudova, policijskih uprava ...), ustanova u kulturi kojima su osnivači Grad Zagreb i ostali gradovi i županije, upravne zgrade Grada Zagreba i ostalih gradova i županija, svih sakralnih objekata, svih objekata Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i 26 pojedinačno zaštićenih kuća u središtu Petrinje. Sveukupno, Ministarstvo je provodilo obnovu ili hitne mjere na 511 zgrada i 15 pokretnih inventara, od čega je obnova završena na 268 objekata. Putem Ministarstva kulture i medija ukupno je do sad angažirano 487 milijuna eura iz Fonda solidarnosti EU, 323 milijuna eura iz Državnog proračuna i 763 milijuna eura iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti (isplaćeno 169 milijuna eura).

Ponosni na taj povijesni, ogromni zahvat obnove, veseli nas što ove godine središnje događanje Dana europske baštine možemo prirediti u Sisku, u obnovljenoj zgradi Kustodije Sisačke biskupije, nekadašnjeg Kina Slobode, zaštićenog kulturnog dobra i ujedno uživati u iznimnim umjetničkim djelima, nekim od najboljih primjera hrvatske moderne i suvremene skulpture. Ovom privremenom izložbom, Nacionalni muzej moderne umjetnosti omogućit će posjetiteljima da posjete i dožive jedinstveni prostor novoobnovljene neoklasicističke zgrade koja je iznimnim angažmanom konzervatora i ostalih stručnjaka obnovljena s ciljem formiranja čuvaonice vrijedne pokretne kulturne baštine Siska i šireg područja. Sretni smo zato što ovim izložbenim programom potvrđujemo njezinu višestruku vrijednost, ne samo kao zaštićenog kulturnog dobra, nego i mjesto očuvanja vrijedne kulturne baštine. Sisak će tako u Danima europske baštine postati živo središte kulturnog dijaloga — mjesto gdje baština progovara glasom zajedništva.

Zahvaljujući svim sudionicima na entuzijazmu, angažmanu i bogatom programu, želim da u svojoj obljetničkoj godini, Dani europske baštine ostanu nadahnuće i motivacija za nove ideje i dublje razumijevanje neprocjenjivih vrijednosti naše kulturne baštine.

ministrica
dr. sc. Nina Obuljen Koržinek

SISAK

IZLOŽBA / *Kratka povijest hrvatske moderne skulpture*

Zbirka Nacionalnog muzeja moderne umjetnosti

Svečano otvorenje 26. 9. 2025. u 14:00, Zgrada Kustodije Sisačke biskupije,

Trg bana J. Jelačića 8, Sisak

ORGANIZATORI: Ministarstvo kulture i medija,

Nacionalni muzej moderne umjetnosti Sisačka biskupija

KUSTOS IZLOŽBE: Branko Franceschi

Kratka povijest hrvatske moderne skulpture - središnje je događanje kojim će posjetitelji doživjeti odabrana umjetnička ostvarenja Nacionalnog muzeja moderne umjetnosti izložena u jedinstvenom, novoobnovljenom prostoru Zgrade Kustodije Sisačke biskupije u Sisku.

Povodom 5. godine od razornog potresa u središnjoj Hrvatskoj, a povodom obilježavanja 30. godišnjice održavanja manifestacije Dana europske baštine, na temu *Graditeljska baština prozor prošlosti, pogled u budućnost*, izložbom Nacionalni muzej moderne umjetnosti omogućit će posjetiteljima da posjete i dožive jedinstveni prostor novoobnovljene neoklasicističke Zgrade kustodije, nekadašnjeg Kina Slobode, zaštićenog kulturnog dobra i ujedno uživati u iznimnim umjetničkim djelima.

Koncepciju izložbe koja predstavlja razvoj hrvatske skulpture od kraja devetnaestog stoljeća do danas osmislio je ravnatelj NMMU Branko Franceschi odabirom radova deset renomiranih hrvatskih umjetnika i umjetnika, od kojih će neki prvi put biti prezentirani sisačkoj i ostaloj zainteresiranoj publici.

Neoklasicistička Zgrada Kustodije Sisačke biskupije sagrađena početkom 20. stoljeća, zaštićeno je kulturno dobro koje je stradalo prilikom potresa. Iznimnim angažmanom konzervatora i ostalih stručnjaka zgrada je obnovljena s ciljem formiranja čuvaonice vrijedne pokretne kulturne baštine Siska i šireg područja. Na ovaj način izložbenim programom potvrđuje se njena višestruka vrijednost, kao zaštićeno kulturno dobro ali i mjesto očuvanja vrijedne kulturne baštine.

Izložba će biti dostupna široj javnosti:

26. 9. 2025., petak, 14:00 - 19:00

27. 9. 2025., subota, 9:00 - 19:00

28. 9. 2025., nedjelja, 9:00 - 19:00

IVAN MEŠTROVIĆ *Portret gđje R.M. (Ruža Meštrović)*, 1915.

Foto: Arhiv NMMU

IVAN KOŽARIĆ *Neobični projekt*, 1960.

Foto: Arhiv NMMU

Predstavljanje projekata poslijepotresne obnove u Sisku, Petrinji i Glini

23. – 26. 9. 2025.

ORGANIZATOR: Područna konzervatorska služba Sisak,
Ministarstvo kulture i medija

Ususret petoj godišnjici petrinjskog potresa, nakon održanih Dana otvorenih vrata u Zagrebu i okolici, široj javnosti bit će predstavljene pojedine već cjelovito obnovljene zgrade kulturne baštine na području gradova Siska, Petrinje i Gline, kao dio rezultata povijesne obnove kulturne baštine koja se provodi na više od 100 zgrada.

Budući da su najveće štete nastale upravo na povijesnim javnim zgradama u zaštićenim jezgrama gradova, velik dio obnove proveden je pod okriljem Ministarstva kulture i medija, a putem Fonda solidarnosti EU, Državnog proračuna i Nacionalnog plana oporavka i otpornosti. Brza i stručna reakcija svih službi, osobito Područne konzervatorske službe Sisak u mjesecima nakon potresa, te provedba neophodnih procedura kako bi zgrade kulturne baštine očuvale sva svoja spomenička svojstva doprinijeli su kvalitetnoj protupotresnoj i energetskej obnovi te njihovom unaprjeđenju i poboljšanju.

Predstavljanje odabranih završenih projekata obnove bit će organizirano uz stručno vodstvo konzervatora i projektanata, 23. - 26. rujna 2025. na predviđenim lokacijama:

Glina

**Kuća himne, Kneza Branimira 13;
obilazak 23. rujna 2025. u 10 sati**

Nakon teškog oštećenja od potresa zgrada je putem Ministarstva kulture i medija obnovljena kroz projekt Grada Gline *Izrada projektne dokumentacije i provedba mjera zaštite Kuće hrvatske himne, Ulica kneza Branimira 13, Glina*.

Ukupan iznos koji je isplaćen je 2.832.640,29 eura, od čega je iz FSEU iskorišteno 895.409,01 eur (31,58%), iz Državnog proračuna 551.365,76 eura (19,48%), a iz NPOO-a 1.385.865,52 eura (48,94%).

Ministarstvo kulture i medija je nakon potresa 2020. godine izradilo *Program cjelovite obnove kulturno-povijesne cjeline Grada Gline*. Programom se definira konzervatorski pristup očuvanja i obnove povijesne urbane strukture Gline i njezinih identitetskih vrijednosti na razini pojedinačnih zgrada, kao i na prostorno-planskoj razini u obliku načelnih konzervatorskih smjernica za dokumente prostornog planiranja.

Foto: Područna konzervatorska služba Sisak

Petrinja **obilazak uže gradske jezgre;** **obilazak 24. rujna u 10 sati**

Ministarstvo kulture i medija je nakon potresa 2020. godine izradilo Program cjelovite obnove kulturno povijesne cjeline Grada Petrinje. U suradnji s gradom Petrinjom Ministarstvo kulture i medija preuzelo je obnovu povijesnog središta Petrinje (26 objekata).

Procijenjeni iznos za obnovu svih 26 objekata je 70.000.000 eura. Do sada su ugovorena 22 projekta, ukupno realizirano 57.545.287,09 eura, sve iz državnog proračuna RH.

Mala Gorica, Petrinja **predstavljanje obnove crkve sv. Jurja u Maloj Gorici;** **obilazak 25. rujna 2025. u 16 sati**

Nakon oštećenja od potresa crkva je putem Ministarstva kulture i medija obnovljena kroz projekt Sisačke biskupije *Izrada projektne dokumentacije i provedba mjera zaštite crkve sv. Jurja, Mala Gorica, Petrinja*.

Ukupan iznos koji je isplaćen je 4.341.491,71 eura, od čega je iz FSEU iskorišteno 2.346.607,99 eura (54,05%), a iz Državnog proračuna 1.994.883,72 eura (45,95%).

Foto: Područna konzervatorska služba Sisak

Sisak **Zgrada županije, S. i A. Radića 36;** **obilazak 26. rujna 2025. u 13 sati**

Nakon oštećenja od potresa sjedište uprave Sisačko-moslavačke županije je putem Ministarstva kulture i medija obnovljeno kroz projekt Sisačko-moslavačke županije *Izrada projektne dokumentacije i provedba mjera zaštite zgrade sjedišta uprave Sisačko-moslavačke županije, Ulica Stjepana i Antuna Radića 36, Sisak*.

Ukupan iznos koji isplaćen za obnovu je 6.337.399,23 eura, od čega je iz FSEU iskorišteno 173.273,72 eura (2,73%), iz Državnog proračuna 3.965.121,97 eura (62,57 %), a iz NPOO-a 2.199.003,54 eura (34,70 %).

GODINA

30 **DANI**
EUROPSKE
BAŠTINE

U HRVATSKOJ

Foto: Gordana Jerabek

Foto: Gordana Jerabek

Foto: Gordana Jerabek

DANI EUROPSKE BAŠTINE

2025.

PREGLED DOGAĐANJA

23.–26. 9. 2025., od 10:00 do 14:00, **Predstavljanje projekata poslijepotresne obnove u Sisku, Petrinji i Glini**

ORGANIZATORI: Područna konzervatorska služba Sisak, Ministarstvo kulture i medija RH

26. 9. 2025. u 14:00, **IZLOŽBA / Kratka povijest hrvatske moderne skulpture**, Zgrada Kustodije Sisačke biskupije, Trg bana J. Jelačića 8, Sisak

ORGANIZATORI: Ministarstvo kulture i medija RH, Nacionalni muzej moderne umjetnosti, Sisačka biskupija

1.–5. 9. 2025., **IZLOŽBA / Arhitekt – investitor – obrtnik. Stambena arhitektura Rudolfa Lubynskog u zagrebačkom Donjem gradu**, Hrvatski državni arhiv,

Marulićev trg 21, Zagreb

ORGANIZATORI: Hrvatski državni arhiv, Institut za povijest umjetnosti

1. 9.–24. 10. 2025., **IZLOŽBE / Moj mali muzej**, Muzej krapinskih neandertalaca, Šetalište Vilibalda Sluge bb, Krapina

ORGANIZATOR: Muzej krapinskih neandertalaca

ONLINE 1. 9.–31. 10. 2025., **VIRTUALNI PROGRAM, ONLINE VODIČ, DIGITALNA PUBLIKACIJA / Online vodič kroz graditeljsku baštinu Otočca i Gacke**

Gacko pučko otvoreno učilište, Trg Dražena Bobinca 2, Otočac

ORGANIZATOR: Gacko pučko otvoreno učilište Otočac

3. 9. 2025., od 11:00 do 13:00, **PREDAVANJA / Predavanja uz izložbu Arhitekt – investitor – obrtnik. Stambena arhitektura Rudolfa Lubynskog u zagrebačkom Donjem gradu**, Hrvatski državni arhiv, Marulićev trg 21, Zagreb

ORGANIZATORI: Hrvatski državni arhiv, Institut za povijest umjetnosti

5. 9. 2025., u 12:00, **OBILAZAK / Kuće arhitekta Rudolfa Lubynskog u Donjem gradu**, Hrvatski državni arhiv, Marulićev trg 21, Zagreb

ORGANIZATORI: Hrvatski državni arhiv, Institut za povijest umjetnosti

10. 9. 2025., u 10:00, **IZLET BRODOM, OBILAZAK, INTERPRETACIJA / Morskim putovima Frankopana – izlet brodom uz interpretaciju, lokalne priče i okus baštine**,

u 11:00 Kaštel u Bakru, Frankopanska bb, Bakar, u 13:00, Dvorac Nova Kraljevica, Rovina ul. 6, Kraljevica

ORGANIZATOR: Primorsko-goranska županija

11.–26. 9. 2025., **RADIONICE / Dobra industrija**, Gradski muzej Sisak, Tomislavova 10, Sisak
ORGANIZATOR: Gradski muzej Sisak

11. 9. 2025., u 19:00, **IZLOŽBA / Akvizicije 2015.-2025. - Predmeti industrijske baštine u Gradskom muzeju Sisak**, Holandska kuća, Rimska 10, Sisak
ORGANIZATOR: Gradski muzej Sisak

11.–26. 9. 2025., **MANIFESTACIJA / 13. DANI INDUSTRIJSKE BAŠTINE GRADA SISKI**
ORGANIZATOR: Gradski muzej Sisak

12. 9. 2025., u 19:00, **IZLOŽBA / Ples u industrijskoj baštini Siska i Karlovca**, Kulturno-povijesni centar Sisačko-moslavačke županije, Rimska 19, Sisak
ORGANIZATORI: Foto klub „Siscia Obscura“ Sisak, Kulturno-povijesni centar Sisačko-moslavačke županije, Gradski muzej Sisak

12. 9. 2025., **OBILAZAK / Stručni obilazak tradicijske arhitekture i baštine Turopolja**, Kurija Modić-Bedeković, Duga ul. 28, Donja Lomnica; Kapela svete Barbare, Školska ul. 33, Velika Mlaka; Muzej Turopolja, Trg kralja Tomislava 1, Velika Gorica; Okućnica i dvorana Ogranka „Seljačke sloge“ Buševac, Trg Seljačke sloge 9, Buševac; Kapela sv. Ivana Krstitelja, Dolenec ulica 23, Buševac
ORGANIZATOR: Hrvatsko etnološko društvo

13. 9. 2025., u 15:00, **OBILAZAK / Ruta sisačkih pivovara**
ORGANIZATORI: Gradski muzej Sisak i Turistička zajednica grada Siska

13. 9. 2025., u 17:00, **MANIFESTACIJA / XI. SISAČKI FESTIVAL PIVA**, Šetnica Slavoljuba Slave Striegla, Sisak
ORGANIZATORI: Turistička zajednica grada Siska, Grad Sisak

13. 9. 2025., u 17:00, **EDUKATIVNA TURA / Putevima Osvojskog – tajne Tvrđe kroz vrijeme i riječ**, Trg Svetog Trojstva, Osijek
ORGANIZATOR: Udruga PLANTAža

15. 9.–15. 10. 2025., srijedom u 18:00, **OBILAZAK, RADIONICA / Život nekada i život sada**, Etno selo Stara Kapela, KUD „Graničari“ Lužani, Vladimira Nazora 34, Lužani
ORGANIZATOR: KUD „Graničari“ Lužani

15. 9.–15. 10. 2025., ponedjeljak–petak od 8:00 do 20:00, subota od 8:00 do 14:00, **IZLOŽBA, PREZENTACIJA, PRAVANJE / Kako arhitektura oblikuje budućnost: knjižnica na Trgu Petra Krešimira IV.**, Knjižnica Božidara Adžije, Trg kralja Petra Krešimira IV. br. 2, Zagreb
ORGANIZATOR: Knjižnice grada Zagreba – Knjižnica Božidara Adžije

15. 9.–30. 9. 2025., **IZLOŽBA FOTOGRAFIJA / Prozori starih turopoljskih čardaka**, Područna knjižnica Galženica
ORGANIZATORI: Gradska knjižnica Velika Gorica i Područna knjižnica Galženica

16. 9. 2025., u 19:00, **PRAVANJE / Obnova industrijska baština Petrinje zgrade Munjare i Klačnice**, Holandska kuća, Rimska 10, Sisak
ORGANIZATOR: Gradski muzej Sisak

16. 9.–3. 10. 2025., **IZLOŽBA / Rodoslovno društvo "Pavao Ritter Vitezović" 2005. – 2025., Dvadeset godina traganja za obiteljskim korijenima**, Hrvatski državni arhiv, Marulićev trg 21, Zagreb
ORGANIZATORI: Hrvatski državni arhiv i Hrvatsko rodoslovno društvo Pavao Ritter Vitezović

17. 9. 2025., u 17:00, **VOĐENI OBILAZAK DUBROVNIKA / Čudesni Dubrovnik**, Narodna knjižnica Grad, Odjel za djecu i mlade, Od Puča 6, Dubrovnik
ORGANIZATOR: Odjel za djecu i mlade, Narodna knjižnica Grad

17. 9. 2025.–3. 10. 2025., prema rasporedu aktivnosti, od 13:00 do 17:00, **PREDAVANJE I SUSRET S AUTOROM MONOGRAFIJE OD ŽELJEZNIČKE KOLONIJE DO RAVNICA, RADIONICA, TERENSKO ISTRAŽIVANJE, IZLOŽBA / Naš kvart, naša baština – djeca otkrivaju Koloniju**, Osnovna škola Antuna Gustava Matoša, Aleja Antuna Augustinčića 12, Zagreb (susret s autorom, kreativna radionica i završna izložba), Brkljačičeva ulica, Željezničarska kolonija, Zagreb (terenska radionica), Ulica Frana Kuralta, Željezničarska kolonija, Zagreb (terenska radionica)
ORGANIZATOR: Osnovna škola Antuna Gustava Matoša, Zagreb

18. 9. 2025., u 14:00, **CEREMONIJA / Dodjela „Nagrade Vicko Andrić“**, Hrvatski državni arhiv, Trg Marka Marulića 21, Zagreb
ORGANIZATOR: Ministarstvo kulture i medija RH, Uprava za zaštitu kulturne baštine

18. 9. 2025., u 18:00, **PREDAVANJE / Vukovarska baština kroz literarne slike Pavla Pavličića**, Državni arhiv u Vukovaru, Županijska ulica 66, Vukovar
ORGANIZATOR: Državni arhiv u Vukovaru

18. 9. 2025., u 19:00, **IZLOŽBA / Industrija i industrijska baština grada Otočca**, Holandska kuća, Rimska 10, Sisak
ORGANIZATOR: Gradski muzej Sisak

18. 9., u 19:00 i 19. 9. 2025., u 10:00, **IZLOŽBA, SKUP, PREDAVANJA / 2. dani kostajničke baštine**, Ogranak Matice hrvatske Hrvatska Kostajnica, Trg kralja Tomislava 2b, Hrvatska Kostajnica
ORGANIZATOR: Ogranak Matice hrvatske, Trg kralja Tomislava 2b, Hrvatska Kostajnica

19. 9. 2025., od 9:00 do 19:00, **IZLAGANJA, OBILAZAK GRADA, STRUČNA EKSKURZIJA, IZLOŽBA / Znanstveno-stručni multidisciplinarni skup Povijesne jezgre malih gradova revitalizacija i lokalne zajednice i Dan starog Samobora, izlaganja i obilazak Taborca, Dan starog Samobora** Samoborski muzej, Otvorena galerija Samoborskog muzeja (Vila Allnoch), Starogradska ul. 12, Samobor
ORGANIZATORI: Hrvatska sekcija ECOVAST-a Europskog vijeća za sale i male gradove, Zagreb; OPS Udruga Oživljena povijest Samobor; Samoborski muzej; Posavski muzej Brežice

19. 9. 2025., u 13:00, **PROMOCIJA KNJIGE / Zaštita pisane baštine – Teorijski koncepti i praktični aspekti upravljanja zaštitom u kontekstu arhiva**, Hrvatski državni arhiv, Marulićev trg 21, Zagreb
ORGANIZATORI: Hrvatski državni arhiv i Državni arhiv u Rijeci

19.–20. 9. 2025., **KULTURNO – ZABAVNA MANIFESTACIJA / Dani graditeljske baštine u Krapju**, 30 godina od proglašenja Krapja selom graditeljske baštine, Krapje kbr. 1, Selo Krapje
ORGANIZATORI: Općina Jasenovac, Turistička zajednica Općine Jasenovac

20. 9. 2025., od 8:00 do 18:00, **IZLAGANJA, OBILAZAK GRADA, STRUČNA EKSKURZIJA, IZLOŽBA / Znanstveno-stručni multidisciplinarni skup Povijesne jezgre malih gradova revitalizacija i lokalne zajednice i Dan starog Samobora, stručna ekskurzija Zagreb – Samobor – Brežice – Šenkovec- Brdovec – Zaprešić – Zagreb – Samobor**, Samoborski muzej, Otvorena galerija Samoborskog muzeja (Vila Allnoch), Starogradska ul. 12, Samobor
ORGANIZATORI: Hrvatska sekcija ECOVAST-a Europskog vijeća za sale i male gradove, Zagreb; OPS Udruga Oživljena povijest Samobor; Samoborski muzej; Posavski muzej Brežice

20. i 27. 9. 2025., u 9:00, 11. i 18. 10. 2025., u 9:00, **STRUČNO VODSTVO, RADIONICA / Stručno vodstvo Malim rimskim kazalištem i Augustovim hramom, Radionica Detalji arhitektonske dekoracije Malog rimskog kazališta u Puli**, Augustov hram, Forum b.b.; Malo rimsko kazalište, Herculov prolaz 1; Arheološki muzej Istre (dvorana); Carrarina ulica 3, Pula
ORGANIZATOR: Arheološki muzej Istre

20. 9. 2025., u 10:00, **OBILAZAK / Stručni obilazak i prezentacija podvodne arheološke staze na rtu Mede kod Fažane**, Rimska luka na lokaciji rta Mede, Fažana
ORGANIZATORI: Arheološki muzej Istre i Turistička zajednica općine Fažana

20. 9. 2025., od 10:00 do 14:00, **RADIONICA / Radionica turopoljskog dijalekta „IŽA“**, Turističko-edukativni centar Novo Čiče, Velikogorička ul. 147, Novo Čiče
ORGANIZATOR: KUD „ČIČE“ Novo Čiče

21. 9. 2025., u 17:00, **IGRANJE I KVIZ / Arhitektura kroz društvene igre**, Klub MC Udruge „Igranje“, Ulica kraljice Jelene 8, Zagreb
ORGANIZATORI: Udruga za promicanje društvenih igara „Igranje“, Učenički dom Ivana Mažuranića, Zagreb

22.–26. 9. 2025., **PREDAVANJE, RADIONICA, OBILAZAK, KVIZ, PREZENTACIJA, IZLOŽBA FOTOGRAFIJA / To vam je Sisak s kraja na kraj**, Srednja škola Viktorovac, Aleja narodnih heroja 1, Sisak
ORGANIZATOR: Srednja škola Viktorovac

22.–29. 9. 2025., **PREDAVANJA, RADIONICE, OBILAZAK, IZLOŽBA / Mali istraživači velikih vrijednosti**, Osnovna škola Ive Andrića, M. Kovačevića 18, Zagreb
ORGANIZATOR: Stanislava Bakić

22. 9.–6. 10. 2025., **IZLOŽBA / Stari grad Barilović i tradicijska narodna nošnja barilovićkog kraja**, svakim radnim danom od 10:00 do 14:00, Osnovna škola Barilović, Barilović 96, Barilović
ORGANIZATORI: Osnovna škola Barilović (ASPNet škola), Učenička zadruga „Barilko“

22. 9.–6. 10. 2025., radnim danom od 10:00 do 14:00, **IZLOŽBA / KARLOVAC moj grad – ZVIJEZDA grada 2025., Arhitektonska dekoracija u gradu Karlovcu**, Osnovna škola Švarča, Baščinska cesta 20, Karlovac
ORGANIZATORI: Osnovna škola Švarča, Amalija Misir-Čujko

23. 9. 2025., u 19:00, **PREDAVANJE / Industrijska baština Siska nakon potresa stanje i perspektive**, Holandska kuća, Rimska 10, Sisak
ORGANIZATOR: Gradski muzej Sisak

23. 9.–10. 10. 2025., **RADIONICE, PREDAVANJA, OBILAZAK, IZLOŽBA / Naše, a vaše – priče s pročelja**, Muzej Međimurja Čakovec, Trg Republike 5, Čakovec
ORGANIZATOR: Muzej Međimurja Čakovec

24.–26. 9. 2025., **KONFERENCIJA / Multidisciplinarna istraživanja kulturne baštine MRCH 2025 / Multidisciplinary Research on Cultural Heritage MRCH 2025**, Hrvatski državni arhiv (Marulićev trg 21), Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti (Strossmayerov trg 14), Grafički fakultet Sveučilišta u Zagrebu (Getaldićeva 2), Muzej suvremene umjetnosti (Avenija Dubrovnik 17), Zagreb
ORGANIZATORI: Hrvatski državni arhiv, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Grafički fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Muzej suvremene umjetnosti

25. 9. 2025., u 11:00, **PREDAVANJE / Urbanističko rješenje središta Osijeka u radu Alberta Escha**, Muzej Slavonije, Trg sv. Trojstva, Osijek
ORGANIZATORI: Muzej Slavonije

25. 9. 2025., u 13:00, **IZLOŽBA / Zgrada Hrvatskog sokola u Bjelovaru: priča o povijesnoj i kulturnoj baštini**, Državni arhiv u Bjelovaru, Trg Eugena Kvaternika 6, Bjelovar
ORGANIZATOR: Državni arhiv u Bjelovaru

25. 9. 2025., u 20:00, **MONODRAMA UZ VOKALNU GLAZBENU PRATNJU / „Govorite li hrvatski?“ autora Joška Ševe**, Muzej Brodskog Posavlja, Ante Starčevića 40, Slavonski Brod
ORGANIZATORI: Muzej Brodskog Posavlja, Područna konzervatorska služba Slavonski Brod

25. 9.–17. 10. 2025., otvorenje u 18:30, **IZLOŽBA S UVODNIM PREDAVANJEM, VIRTUALNA IZLOŽBA / Zdenci života petrinjskog kraja**, Pučko otvoreno učilište Hrvatski dom Petrinja, Matije Gupca 2, Petrinja
ORGANIZATORI: Grad Petrinja, Turistička zajednica grada Petrinje, Udruga „Zrinska gora“ Petrinja

26. 9. 2025., u 19:00, **PROMOCIJA / Monografija Dragan Milić: novinska karikatura**, Holandska kuća, Rimska 10, Sisak
ORGANIZATOR: Gradski muzej Sisak

26. 9.–5. 10. 2025., **PROMOCIJE, IZLOŽBE, PREDAVANJE, PROJEKCIJA FILMA, ISTRAŽIVAČKE RADIONICE / Tragom temelja daljskih domova: znamenite kuće Dalja**, Dom Ocića, Josipa Glibušića 24, Dalj
ORGANIZATOR: Udruženje „Đorđe Očić“

26. 9. i 11. 10. 2025., od 15:00 do 16:00, Muzejsko-edukativna radionica Dvorski otisak, **RADIONICA / Dani europske baštine u Dvoru Veliki Tabor, 2025.**, Dvor Veliki Tabor, Hum Košnički 1, Desinić
ORGANIZATOR: Muzeji Hrvatskog zagorja – Dvor Veliki Tabor

27. 9. 2025., od 9:00 do 18:00, **SAJAM, PREDAVANJE, RADIONICA, IZLOŽBA /**
Isprepletene vrijedne ruke – „Doživi barok“, Dvor Trakošćan 4, Lepoglava
ORGANIZATOR: Dvor Trakošćan

27. 9. 2025., od 16:00 do 20:00, **PREDAVANJE I RADIONICA, VIRTUALNA IZLOŽBA /**
Arhitektonska baština Brdovca i okolice, Predavanje i radionica za odrasle, od 1. 10.
2025. Virtualna izložba dječjih radova, Muzej Brdovec, Ilije Gregorića 13, Brdovec
ORGANIZATOR: Muzej Brdovec

28. 9. 2025., od 11:00 do 17:00, **RADIONICE, PREZENTACIJE, DEGUSTACIJE /** ***Budi rudar na jedan dan!***, Rudnik svete Barbare, Rude
ORGANIZATOR: KUD „Oštrc“

29. 9. 2025., u 18:00, **PREZENTACIJA, RADIONICA /** ***Opća pučka škola u Šenkovcu – graditeljsko nasljeđe naše zajedničke povijesti, kulturnog identiteta i generacijskog kontinuiteta***, Opća pučka škola, Udruga Ivana Perkovca, Zagrebačka 44, Šenkovec
ORGANIZATOR: Udruga Ivana Perkovca – za očuvanje kajkavske ikavice i promicanje zavičajne kulturne baštine

30. 9. 2025., od 10:00 do 13:30, **ZNANSTVENO-STRUČNI SKUP /** ***Tragovi i obzori: arhitektonska baština Bjelovara***, Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru, A. B. Šimića 1b/l, Bjelovar
ORGANIZATOR: Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru

30. 9. 2025., u 18:00, **RADIONICA /** ***Čardaci turopoljska povijesti i nasljeđe***, Područna knjižnica Galženica
ORGANIZATORI: Gradska knjižnica Velika Gorica, Područna knjižnica Galženica

30. 9. 2025., u 19:00, **PREDAVANJE /** ***Poimanje žene u Zrcalu duhovnom (1614.) benediktinca Mavra Orbina***, Znanstvena knjižnica Dubrovnik, Cvijete Zuzorić 4, Dubrovnik
ORGANIZATOR: Znanstvena knjižnica Dubrovnik

2. 10. 2025., u 11:00, **PANEL /** ***Panel rasprava – O zaštićenim nematerijalnim kulturnim dobrima – dvadeset godina poslije (retrospekcija)***, Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti, Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku, Cara Hadrijana 10, Osijek
ORGANIZATOR: Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti, Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku

2. 10. 2025., u 18:00, **PREDAVANJE, PANEL /** ***Obilježavanje važnih obljetnica konvencija i povelja Vijeća Europe o arhitektonskoj baštini***, Atrij Tehničke škole Slavonski Brod, Eugena Kumičića 55, Slavonski Brod
ORGANIZATORI: Društvo arhitektonskih i građevinskih inženjera i tehničara DAGIT Slavonski Brod, Područna konzervatorska služba Slavonski Brod

2. 10.–4. 10. 2025., **FESTIVAL /** ***OGLEDE festival izvedbenih umjetnosti i suvremenih praksi***, Trg Stjepana Radića i pripadajući kvart Galženica, Velika Gorica
ORGANIZATORI: Štoos teatar, Galerija Galženica, Pučko otvoreno učilište Velika Gorica

3. 10. 2025., u 19:00, **IZLOŽBA / Izložba Galženica: urbana utopija na periferiji**, Galerija Galženica
ORGANIZATOR: Galerija Galženica

3. i 4. 10. 2025., u 10:30, **PANEL I INTERPRETACIJSKA ŠETNJA / Tragovima Ivana Vitića**, Gradska knjižnica „Juraj Šižgorić“ Šibenik
ORGANIZATOR: Gradska knjižnica „Juraj Šižgorić“ Šibenik

4. 10. 2025., od 11:00 do 12:00, **PREDAVANJE, OBILAZAK / Graditelji, arhitekti i građevinski inženjeri iz Češke na prostoru Hrvatske**, Manduševac, Trg bana Josipa Jelačića, Zagreb
ORGANIZATOR: Srednja Europa d.o.o.

4. 10. 2025., u 18:00, **PREDAVANJE, IZLOŽBA / Podrumska vrata Baranje**
Edukativna stanica Baranja-Dravski trokut, Trg Maršala Tita 165, Zmajevac
ORGANIZATORI: Šandor Juhas, TZ Baranje, Područni konzervatorski ured Osijek

5. 10. 2025., u 18:00, **PREDSTAVLJANJE / Predstavljanje slikovnice Travanj u Gradu**, Dubrovačke knjižnice – Narodna knjižnica Grad, Ulica od puča 6, Dubrovnik
ORGANIZATOR: Osnovna škola Marina Getaldića

6. 10. 2025., u 13:00, **PREDAVANJE / Arhivska dokumentacija u zaštiti i očuvanju kulturne baštine Slavonskog Broda**, Državni arhiv u Slavonskom Brodu, Augusta Cesarca 1, Slavonski Brod
ORGANIZATORI: Državni arhiv u Slavonskom Brodu, Područna konzervatorska služba Slavonski Brod

6.–10. 10. 2025., **PREDAVANJE, RADIONICA, VIRTUALNA IZLOŽBA / Od glagoljice do ekrana u 1100 godina**, Prva srednja škola Beli Manastir, Školska 3, Beli Manastir
ORGANIZATORI: Prva srednja škola Beli Manastir, Mirna Glavan Grbeš, nastavnica hrvatskoga jezika

ONLINE 7. 10. 2025., od 10:00 do 12:00, **ONLINE PREZENTACIJA / EU programi za očuvanje i razvoj europske kulturne baštine – KREATIVNA EUROPA | CERV | OBZOR EUROPA | ERASMUS+**, Online, MS Teams
ORGANIZATORI: Desk Kreativne Europe – Kultura, Ministarstvo kulture i medija; Nacionalna osoba za kontakt Klaster 2 – Kultura, kreativnost i uključivo društvo, Novi europski Bauhaus (Komponenta za istraživanje i inovacije) u programu Obzor Europa, Agencija za mobilnost i programe Europske unije; ERASMUS+, Agencija za mobilnost i programe Europske unije; Nacionalna kontakt točka programa Unije Građani, jednakost, prava i vrijednosti, Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske

7.–12. 10. 2025., od 10:00 do 17:00, **RADIONICA I IGRAONICA / Muzej od kockica**, Galerija Antuna Augustinčića, Trg Antuna Mihanovića 10, Klanjec
ORGANIZATOR: Galerija Antuna Augustinčića

8. 10. 2025., u 11:00, **IZLOŽBA, PREZENTACIJA / Vidrina slikovnica**, Knjižnice grada Zagreba – Dječja knjižnica Marina Držića, Avenija Marina Držića 10, Zagreb
ORGANIZATOR: Osnovna škola braće Radić, Zagreb

8. 10. 2025., u 13:15, **RADIONICA / U naručju dubrovačkih zidina**, Gimnazija Dubrovnik, Frana Supila 3, Dubrovnik
ORGANIZATOR: Gimnazija Dubrovnik

9. 10. 2025., u 10:00, **IZLOŽBA, PREDAVANJE, OBILAZAK / Graditeljska baština**
Preloga: tragovi prošlosti za gradnju budućnosti, Srednja škola Prelog, Čakovečka 1, Prelog
ORGANIZATORI: Željka Ivančok Varga, Valentina Pirc Mezga, Tajana Štefok

9. 10. 2025., u 10:00, **OBILAZAK, RADIONICA / Obilazak kulturno-povijesne cjeline grada i radionica za predškolsku djecu – Arhitektonska baština Slavonskog Broda**, Dječji vrtić „Lira“, Josipa Kozarca 31, Slavonski Brod
ORGANIZATORI: Dječji vrtić „Lira“ Slavonski Brod, Područna konzervatorska služba Slavonski Brod

9. 10. 2025., u 12:00, **IZLOŽBA / Iz povijesti karlovačkog školstva – izložba povodom 65. obljetnice osnutka Državnog arhiva u Karlovcu**, Državni arhiv u Karlovcu, Ljudevita Šestića 5, Karlovac
ORGANIZATOR: Državni arhiv u Karlovcu

10. 10. 2025., u 17:00, **IZLOŽBA / Seosko domaćinstvo od sredine 20. stoljeća**, Muzej „Staro selo“ Kumrovec, Ulica Josipa Broza 19, Kumrovec
ORGANIZATOR: Muzej „Staro selo“ Kumrovec

12. 10. 2025., u 16:00, **INTERPRETATIVNA ŠETNJA / Orsich comitum de Bistra**, Dvorac Oršić Specijalna bolnica za kronične bolesti dječje dobi, Bolnička ul. 21, Gornja Bistra
ORGANIZATOR: Udruga Ekomuzej Bistra

12. 10. 2025., u 17:00, **IZLOŽBA I PREDAVANJE / Gradnja bez veziva – veza kroz vrijeme**, Ogranak Cavtat Dubrovačkih knjižnica, Zidine 6, Cavtat
ORGANIZATOR: Ogranak Cavtat Dubrovačkih knjižnica

13. 10. 2025., u 9:00, **KONFERENCIJA / Baština i nova publika**, Pučko otvoreno učilište Ivanić-Grad, Moslavačka 11, Ivanić-Grad
ORGANIZATOR: Udruga Prijatelji baštine – Amici hereditatis

13. 10.–5. 11. 2025., otvorenje 13. 10. u 13:00, **IZLOŽBA / Arhitektonska baština Brodsko-posavske županije**, Muzej Brodskog Posavlja, Ulica Ante Starčevića 40, Slavonski Brod
ORGANIZATORI: Muzej Brodskog Posavlja, Područna konzervatorska služba Slavonski Brod

14. 10. 2025., od 13:30 do 15:30, **PREDAVANJE, PREZENTACIJA / Ugrožena drvena arhitektura Banovine/Banije, Pokuplja i Posavine – predstavljanje rezultata projekta**, Filozofski fakultet, Učionica A125, Ivana Lučića 3, Zagreb
ORGANIZATORI: Društvo Terra banalis, Glina i Filozofski fakultet, Odsjek za etnologiju i kulturnu antropologiju, Zagreb

14. 10. 2025., u 19:00, **KONCERT / Plesni koncert Ansambla LADO**, velika plesna dvorana Ansambla LADO, Trg Republike Hrvatske 6a, Zagreb
ORGANIZATOR: Ansambl LADO

16. 10. 2025., od 16:30 do 17:30, **SIMPOZIJ / Svečani simpozij u povodu obilježavanja 800. obljetnice Plemenite općine turopoljske**, Interpretacijski centar Muzeja Turopolja, Franje Lučića 15, Velika Gorica
ORGANIZATORI: Grad Velika Gorica, Plemenita općina turopoljska, Muzej Turopolja, Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad, HAZU Velika Gorica

16. 10. 2025., u 18:00, **KONZERVATORSKA IZLOŽBA / Portali i dovratnici u srednjovjekovnoj arhitekturi Slavonije**, Gradski muzej Nova Gradiška, Trg kralja Tomislava 7, Nova Gradiška
ORGANIZATORI: Područna konzervatorska služba Slavonski Brod, Gradski muzej Nova Gradiška

18. 10. 2025., u 17:00, **PREZENTACIJA, IZLOŽBA, OBILAZAK / Tradicijska drvena arhitektura u Letovaniću**, Etnografska zbirka Božidara Škofača, Letovanić 149 i 150
ORGANIZATOR: Etnografska zbirka Božidara Škofača u Letovaniću

18. 10. 2025., **RADIONICE, OBILAZAK, STRUČNA VODSTVA / Rimska graditeljska baština Andautonia (Ščitarjevo) i Aquae lasae (Varaždinske Toplice)**, Arheološki park Andautonija, Ščitarjevo; Arheološki park Aquae lasae, Varaždinske Toplice
ORGANIZATOR: Arheološki muzej u Zagrebu

21. 10. 2025., u 11:00, **PREDAVANJE / Bregunice graditeljice – zanimljiva arhitektonska rješenja iz prirode**, Muzej Brodskog Posavlja, Ante Starčevića 40, Slavonski Brod
ORGANIZATORI: Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Brodsko-posavske županije Natura Slavonica i Područna konzervatorska služba Slavonski Brod

24. 10. 2025., u 18:00, **RADIONICA / Ivanečki arhitektonski biseri – mali umjetnički magneti**, Muzej planinarstva, Ulica Rudolfa Rajtera 5, Ivanec
ORGANIZATOR: Muzej planinarstva

26.–28.10.2025., **PERFORMANS / Dobar Štoos u kvartu: Odyssee / Odiseja**, Velika Gorica, javni prostor
ORGANIZATORI: Štoos teatar, Association la Princesse (Nancy, France)

27. 10. 2025., od 18:00 do 20:00, **PROJEKCIJA DOKUMENTARNOG FILMA, PANEL RASPRAVA, IZLOŽBA / Franjevačka baština u Karlovcu – o baroknom graditelju i protupotresnoj obnovi**, Kino Edison, Šetalište dr. Franje Tuđmana 13, Karlovac
ORGANIZATORI: Ministarstvo kulture i medija – Područna konzervatorska služba Karlovac, Kino Edison, Državni arhiv u Karlovcu, Hrvatska franjevačka provincija sv. Ćirila i Metoda, Franjevački samostan i Župa Presvetoga Trojstva – Karlovac, tvrtka Digitalni tisak d.o.o.

27. 10. 2025., od 10:00 do 12:00, **RADIONICA / Ćir po Osijeku**, I. gimnazija Osijek, Županijska ulica 4, Osijek
ORGANIZATORI: Centar za kulturnu baštinu Akademije za umjetnost i kulturu u Osijeku

28. 10.–18.11.2025., svaki dan od 8:00 do 21:00, **IZLOŽBA / Arhiv otisaka grada**, Galerija Studentskog centra, Ulica Frane Krste Frankopana 5, Karlovac
ORGANIZATORI: Muzeji grada Karlovca – Gradski muzej Karlovac

28. 10. 2025., u 19:00, **PREDSTAVLJANJE / Javni akordi Franje pl. Lučića**, Gradska vijećnica, Zagrebačka 37
ORGANIZATOR: Pučko otvoreno učilište Velika Gorica

30. 10. 2025., od 10:00 do 12:00, **PREDAVANJE, PREDSTAVLJANJE, RADIONICA / Hrvatski grb – inspiracija koja živi**, Gradski muzej Županja, Savska 3, Županja
ORGANIZATOR: Gradski muzej Županja

30. 10. 2025., od 9:30 do 9:50, **PREDAVANJE / Zavjetna i javna plastika Beberine i Dubočca**, Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku, Ulica Julija Knifera 1, Osijek
ORGANIZATOR: Centar za kulturnu baštinu, Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku

30. 10. 2025., u 12:30, **PROMOCIJA KNJIGA / Promocija knjiga u izdanju Instituta za povijest umjetnosti**, Akademija za umjetnost i kulturu, Salon 33, Trg svetog Trojstva 3, Osijek
ORGANIZATOR: Centar za kulturnu baštinu

30. 10. 2025., od 18:30 do 19:15, **RADIONICA / Dvorci Slavonije kao koncertne pozornice**, Glazbena škola Franje Kuhača Osijek, Trg Svetog Trojstva 1, Osijek
ORGANIZATOR: Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku

Rujan i listopad 2025., **STRUČNA VODSTVA, ARHEOLOŠKO ISTRAŽIVANJE, IZLOŽBA / Dani europske baštine u Muzeju Ivanić-Grada**, Muzej Ivanić-Grada, Park hrvatskih branitelja 6, Ivanić-Grad
ORGANIZATOR: Muzej Ivanić-Grada

Rujan i listopad 2025., **PREDAVANJE, IZLOŽBA / Arhitektura totalitarnih režima i rudarska baština: između ideologije i industrije**, Srednja škola Mate Blažine, Rudarska ulica, Labin
ORGANIZATORI: Narodni muzej Labin pri POU Labin, Srednja škola Mate Blažine Labin, Udruga ATRIUM

Rujan i listopad 2025., **OBILAZAK / Arhitektura gradskih palača starogradske jezgre Labina s osvrtnom na palaču Battiala Lazzarini**, Narodni muzej Labin pri POU Labin, Ul. 1. Maja 6, Labin
ORGANIZATOR: Narodni muzej Labin pri POU Labin

Rujan i listopad 2025., **PREDAVANJE, RADIONICE / Hrvatska mitska baština u (ranome) srednjem vijeku – Osmi programski ciklus: Senjico senjala – mitska simbolika snova**, Knjižnice grada Zagreba – Knjižnica Vladimira Nazora, Vodovodna 13, Zagreb
ORGANIZATOR: Knjižnice grada Zagreba – Knjižnica Vladimira Nazora

Rujan i listopad 2025., **PREDAVANJE, RADIONICA, OBILAZAK / Stupnička baština – na tragu bogate arhitekture**, Osnovna škola Lučko, Puškarićeva 102, Lučko
ORGANIZATOR: Osnovna škola Lučko

Rujan i listopad 2025., **MANIFESTACIJA / Dani europske baštine u Velikoj Gorici: "Baština i arhitektura - prozor u prošlost, vrata u budućnost"**

ORGANIZATOR: Grad Velika Gorica

Rujan i listopad 2025., **OBJAVE, RADIONICE, TURNIRI, KVIZ / Igrom do baštine,**
Učenički dom Ivana Mažuranića, Trg Antuna, Ivana i Vladimira Mažuranića 12, Zagreb

ORGANIZATOR: Učenički dom Ivana Mažuranića, Zagreb

Rujan i listopad 2025., **OBJAVA, INTERVJU, PREDSTAVLJANJE DRUŠTVENE IGRE, KVIZ / Jedan kauč – dva autora: Čuvaj se senjske bure i brkate cure,** Učenički dom Ivana Mažuranića, Trg Antuna, Ivana i Vladimira Mažuranića 12, Zagreb

ORGANIZATORI: Učenički dom Ivana Mažuranića, Zagreb; Udruga za promicanje društvenih igara „Igranje“

Rujan i listopad 2025., **OBJAVA, PREDSTAVLJANJE EDUKATIVNE IGRE, KVIZ / Split od kamena,** Učenički dom Ivana Mažuranića, Trg Antuna, Ivana i Vladimira Mažuranića 12, Zagreb

ORGANIZATOR: Učenički dom Ivana Mažuranića, Zagreb

Rujan i listopad 2025., **DOGAĐANJA HRVATSKOGA RESTAURATORSKOG ZAVODA**

ORGANIZATOR: Hrvatski restauratorski zavod

Rujan i listopad 2025., **PREDAVANJE, IZLOŽBA, RADIONICE, OBILAZAK / Prostor oko mene,** Osnovna škola Jabukovac, Jabukovac 30, Zagreb

ORGANIZATORI: Zlatka Belošević, Osnovna škola Jabukovac

ONLINE Rujan i listopad 2025., **VIRTUALNA IZLOŽBA / Nepoznato o poznatim Ivanićanima**

ORGANIZATORI: Srednja škola Ivan Švear Ivanić Grad; Tihana Benko, učenica 3. razreda Srednje škole Ivan Švear Ivanić Grad; mentorica mr. sc. Jadranka Dorešić, dipl. oec., savjetnica

Listopad 2025., **PREDAVANJE, PREZENTACIJA, RADIONICA / Ladanjsko-gospodarski kompleks dubrovačkog pjesnika i latinista Dominka Zlatarića u selu Radovičići u Konavlima,** Gimnazija Dubrovnik, Frana Supila 3, Dubrovnik

ORGANIZATOR: Gimnazija Dubrovnik

Listopad 2025., **MANIFESTACIJA, RADIONICE, IZLOŽBA, PREZENTACIJA / Između kamena i riječi – gomila; Susret graditeljske i jezične baštine u srcu Neretve**

Osnovna škola Stjepana Radića, Kralja Zvonimira 8, Metković, Područna škola Mlinište, Mlinište bb, Mlinište, Gimnazija Metković, Kralja Zvonimira 8, Metković

ORGANIZATORI: Institut za hrvatski jezik, Općina Zažablje, Osnovna škola Stjepana Radića, Metković, Gimnazija Metković

Listopad 2025., **KREATIVNA RADIONICA / Turopoljska arhitektura kroz dječje oči,**

Gradska knjižnica Velika Gorica - Dječji odjel

ORGANIZATOR: Gradska knjižnica Velika Gorica

Listopad 2025., prema rasporedu aktivnosti, **PREZENTACIJA, RADIONICA, IZLOŽBA / Marija Bistrica – mjesto susreta vjere i nacionalnog identiteta**, Osnovna škola Bartola Kašića, Vrisnička ulica 4, Zagreb
ORGANIZATOR: Osnovna škola Bartola Kašića, Zagreb

Listopad 2025., prema rasporedu aktivnosti, **RADIONICA, PREZENTACIJA, IZLOŽBA / Svetište Majke Božje od Krasna – mjesto gdje se čuje tišina**, Osnovna škola Dragutina Tadijanovića, Bolnička cesta 60A, Zagreb
ORGANIZATOR: Osnovna škola Dragutina Tadijanovića, Zagreb

Listopad 2025., **PROJEKT / Spomenik kralju Tomislavu**, Osnovna škola Stenjevec, Bolnička cesta 92, Zagreb
ORGANIZATOR: Osnovna škola Stenjevec

Listopad 2025., u 10:00, **IZLOŽBA, PREZENTACIJA, MULTIMEDIJALNI PROGRAM, ŠKOLSKA RADIONICA, VOĐENI OBILAZAK / Osnovna škola Horvati: kuća identiteta i sjećanja**, Osnovna škola Horvati, Horvaćanska cesta 6, Zagreb
ORGANIZATOR: Osnovna škola Horvati, Zagreb

DANI EUROPSKE BAŠTINE

BARILOVIĆ

IZLOŽBA / *Stari grad Barilović i tradicijska narodna nošnja barilovićkog kraja*

22. 9. – 6. 10. 2025., svakim radnim danom od 10:00 do 14:00, Osnovna škola Barilović, Barilović 96, Barilović

ORGANIZATORI: Osnovna škola Barilović (ASPNet škola), Učenička zadruga „Barilko“

AUTORICE: Amalija Misir-Čujko i Ivana Tuškan Mihalić

SURADNICI: Učenici Osnovne škole Barilović i njihovi roditelji, KUD-ovi općine Barilović (KUD „Viničica“, Belajske Poljice i KUD „Barilović“, Barilović)

www.os-barilovic.skole.hr

Stari grad Barilović sagrađen je na stijeni iznad rijeke Korane i nalazi se u neposrednoj blizini Osnovne škole Barilović. Registrirano je i zaštićeno kulturno dobro. Ime je dobio po svojim vlasnicima, plemenitoj hrvatskoj obitelji Barilović. Posjetitelji će moći u predvorju škole razgledati izložbu učeničkih likovnih radova na temu staroga grada Barilovića, kao i izložbu tradicijskih narodnih nošnji i ručnih radova vrijednih žena ovoga kraja. Cilj izložbe je pokazati neprocjenjivo kulturno blago koje se „skriva“ u drvenim škrinjama naših baka, ali i potaknuti učenike i posjetitelje da bolje upoznaju i čuvaju svoju baštinu. Projektom se također povezuju različite generacije i jača zajedništvo u lokalnoj sredini.

Izložba povodom Dana europske baštine 2024. (ručni radovi, narodna nošnja), rujan i listopad 2024.

Foto: Amalija Misir-Čujko

Plakat Od glagoljice do ekrana u 1100 godina, Prva srednja škola Beli Manastir, listopad 2025.

Projekt Od glagoljice do ekrana u 1100 godina, Prva srednja škola Beli Manastir

BELI MANASTIR **PREDAVANJE, RADIONICA, VIRTUALNA IZLOŽBA / *Od glagoljice do ekrana u 1100 godina***

6. – 10. 10. 2025., Prva srednja škola Beli Manastir, Školska 3, Beli Manastir

ORGANIZATORI: Prva srednja škola Beli Manastir, Mirna Glavan Grbeš, nastavnica hrvatskoga jezika

AUTORICA: Mirna Glavan Grbeš, nastavnica hrvatskoga jezika

www.ss-prva-bm.skole.hr

Od glagoljice do ekrana u 1100 godina projekt je koji povezuje nastavu hrvatskoga jezika (u trogodišnjim i četverogodišnjim zanimanjima) s 1100. obljetnicom Hrvatskoga Kraljevstva kroz razvoj jezične i medijske pismenosti. Učenici će istraživati pismenost kroz povijest, od glagoljice do suvremenih medija, te analizirati *Zbornik kralja Tomislava* objavljen 1925. godine u Zagrebu kao važan dokument hrvatske baštine. Naglasak je na ulozi jezika u izgradnji identiteta naroda: u vrijeme borbe za priznanje hrvatske državnosti jezik je bio sredstvo nacionalnog okupljanja, dok je danas ključan element u kritičkom pristupu digitalnim sadržajima. Usporedbom tradicionalnih i modernih pisanih tragova učenici će razviti svijest o jeziku kao poveznici između baštine i sadašnjosti.

BISTRA

INTERPRETATIVNA ŠETNJA / *Orsich comitum de Bistra*

12. 10. 2025., u 16:00, Dvorac Oršić – Specijalna bolnica za kronične bolesti dječje dobi, Bolnička ul. 21, Gornja Bistra

ORGANIZATOR: Udruga Ekomuzej Bistra

AUTORI: Klementina Batina i Perica Novosel

www.ekomuzej-bistra.hr

Dvorac Oršić u Gornjoj Bistri reprezentativan je primjer barokne svjetovne arhitekture u europskom kontekstu. Povodom obilježavanja 50. obljetnice *Godine europske arhitektonske baštine*, posjetiteljima i sudionicima ovogodišnjih *Dana europske baštine* interpretatori baštine grof Jurica Oršić i grofica Josipa Oršić Kulmer ispričat će priču o podrijetlu obitelji Oršić koja seže do staroga hrvatskog plemstva i hrvatskih kraljeva iz 11. stoljeća. Posjetitelji i sudionici saznat će na zabavan i interaktivan način zanimljive činjenice o izgradnji i umjetničkim vrijednostima ove jedinstvene barokne graditeljske cjeline, kao i o tajnama i predajama o dvorcu i njegovim vlasnicima.

Ocupljanje posjetitelja je u 16:00 ispred glavnog ulaza u dvorac/bolnicu.

Reprezentativna dvorana dvorca Oršić, ožujak 2023.

Foto: Matija Škalić

Posjetitelji u kapelici sv. Josipa u dvorcu Oršić, studeni 2023.

Foto: Lina Malek

BJELOVAR

IZLOŽBA / Zgrada Hrvatskog sokola u Bjelovaru: priča o povijesnoj i kulturnoj baštini

25. 9. 2025., u 13:00, Državni arhiv u Bjelovaru, Trg Eugena Kvaternika 6, Bjelovar

ORGANIZATOR: Državni arhiv u Bjelovaru

AUTOR: Helena Marušić Lazić, arhivistica

www.dabj.hr

Izložba o zgradi Hrvatskog sokola nastala je potaknuta pronalaskom vremenske kapsule tijekom obnove zgrade 2024. godine, čime se otvorila prilika da ispričamo povijest ovog značajnog prostora. Kroz izložbu se prikazuje više od stoljeća povijesti zgrade, njezina arhitektura, društvena uloga i prenamjene tijekom burnih razdoblja. Od osnutka Sokola 1905., izgradnje zgrade 1911., do obnove povodom Univerzijade 1985. i konačne obnove 2024., svjedoči se o njezinoj važnosti u životu grada. Središnji motiv izložbe jest vremenska kapsula pronađena 2024. godine ispod ključnog kamena na balkonu zgrade, s originalnim dokumentima iz 1911. – spomenicom, popisom članova i tjednikom *Nezavisnost*. Za izložbu je korišteno arhivsko gradivo Hrvatskog sokola te pronađeni dokumenti koji se, zajedno s kapsulom, čuvaju u Državnom arhivu u Bjelovaru. Izložba potiče promišljanje o baštini i identitetu zajednice.

Obnova zgrade u potpunosti je financirana sredstvima Fonda solidarnosti za obnovu zgrada oštećenih u potresu i Nacionalnog plana oporavka i otpornosti Europske unije od strane Ministarstva kulture i medija u iznosu od oko 7 milijuna eura.

Spomenica i vremenska kapsula pronađena prilikom obnove zgrade Hrvatskog sokola 2024. godine

Foto: Državni arhiv u Bjelovaru

Zgrada Hrvatskog sokola 1914. HR DABJ 540 Zbirka razglednica

BJELOVAR

ZNANSTVENO-STRUČNI SKUP / *Tragovi i obzori: arhitektonska baština Bjelovara*

30. 9. 2025., od 10:00 do 13:30, Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru, A. B. Šimića 1b/I, Bjelovar
ORGANIZATOR: Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru
SURADNICI: Kulturni četverokut: Državni arhiv u Bjelovaru, Narodna knjižnica Petar Preradović Bjelovar i Gradski muzej Bjelovar

Znanstveno-stručni skup *Tragovi i obzori: arhitektonska baština Bjelovara* održava se povodom Dana grada i Dana bjelovarskih branitelja, a ujedno je dio obilježavanja Dana europske baštine s temom *Arhitektura i baština*. Skup je potaknut brojnim obnovama povijesnih građevina koje su u posljednje dvije godine snažno obilježile prostor i identitet grada. Okuplja stručnjake iz područja arhitekture, urbanizma, povijesti i kulture, a cilj mu je sagledati razvoj Bjelovara kroz njegove prostorne i graditeljske tragove – od vojnih utvrda i ranih urbanističkih planova do suvremene arhitektonske vizije. Tematske cjeline obuhvaćaju stilske slojeve, vojnu i administrativnu arhitekturu, sinagogu, Sokolanu te prezentaciju digitalnog vodiča o starim bjelovarskim zgradama. Skup pridonosi boljem razumijevanju uloge baštine u oblikovanju lokalnog i europskog identiteta.

PROGRAM SKUPA

1. dr. sc. Tatjana Tkalčec: *Srednjovjekovne utvrde bjelovarskog kraja: simboli društvenog identiteta, vlasti i moći*
2. prof. dr. sc. Alexander Buczyinski: *Izgradnja Bjelovara 1755. – 1765.*
3. dr. sc. Jasenka Kranjčević: *Arhitektura i urbanizam Bjelovara kroz turističku ponudu*
4. Helena Marušić Lazić: *Zgrada Hrvatskog sokola u Bjelovaru: priča o povijesnoj i kulturnoj baštini*
5. Ana Drveni i Zoran Tokić: *3D rekonstrukcija kao interpretativna praksa: slučaj bjelovarske sinagoge*
6. Alen Žunić: *Bjelovar 2050. – urbana vizija razvoja grada budućnosti*
7. Marijana Dragičević: *Narativna arhitektura kod Gorana Tribusona*
8. Vjeruška Štivić i Ivana Blažeković: *Predstavljanje publikacije Prve bjelovarske zgrade: informativni vodič*

Zgrada Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru

Foto: Sandra Kljaić

BRDOVEC

PREDAVANJE I RADIONICA, VIRTUALNA IZLOŽBA /

Arhitektonska baština Brdovca i okolice

27. 9. 2025., od 16:00 do 20:00, Predavanje i radionica za odrasle o Januševcu, Muzej Brdovec, Ilije Gregorića 13, Brdovec

Od 1. 10. 2025., Virtualna izložba dječjih radova

ORGANIZATOR: Muzej Brdovec

AUTORICA: Silvija Limani

www.muzejbrdovec.hr

Muzej Brdovec organizira *Dane europske baštine 2025.* s dva događanja: predavanjem i radionicom za odrasle u kojoj će glavna tema biti dvorac Januševac, te virtualnu izložbu likovnih radova učenika osnovnih škola s područja Općine Brdovec s temom arhitektonski značajnih objekata na području Brdovca i okolice.

Posjet Januševcu, svibanj 2025.

Foto: Silvija Limani

Obnova Novih dvora,
srpanj 2025.

Foto: Silvija Limani

CAVTAT

IZLOŽBA I PREDAVANJE / *Gradnja bez veziva – veza kroz vrijeme*

12. 10. 2025., u 17:00, Ogranak Cavtat Dubrovačkih knjižnica, Zidine 6, Cavtat

ORGANIZATOR: Ogranak Cavtat Dubrovačkih knjižnica

SURADNIK: Suhozidna baština Konavle

www.dkd.hr

Na predavanju će se predstaviti rezultati terenskog istraživanja koje 2015. godine započnu Anita Trojanović, Petra Sturica, Pavo Đukan i Goran Andlar okupljeni oko inicijative *Suhozidna baština Konavala*. Publika će se upoznati s lokalnom poviješću suhozidne gradnje i lokalnim praksama gradnje s naglaskom na vještine i znanja, ali i s različitim oblicima suhozida te s kulturno-povijesnim okolnostima geneze pojedinih oblika kao i cijelih lokaliteta. Ukazat će se i na važnost umijeća suhozidne gradnje u održivom gospodarenju i razvoju zajedničkoga lokalnog prostora.

Također, na predavanju će se predstaviti brojne aktivnosti – radionice, festivali, susreti i kongresi – koje su volonteri *Suhozidne baštine Konavala*, ujedno i kao članovi udruge *4 Grada Dragodid*, u suradnji s lokalnim institucijama i pojedincima dosad organizirali i ostvarili.

U prostorima knjižnice bit će postavljena izložba fotografija nastalih prilikom terenskih istraživanja pod nazivom *Svaki kam među gradi*.

Kućerica u Konavoskom polju,
Čilipi, ožujak 2019.

Foto: Suhozidna baština Konavala

Skalini na docima,
Duba Konavska,
veljača 2018.

Foto: Suhozidna Baština
Konavala

ČAKOVEC

RADIONICE, PREDAVANJA, OBILAZAK, IZLOŽBA /

Nашe, a vaše – priče s pročelja

23. 9. – 10. 10. 2025., Muzej Međimurja Čakovec, Trg Republike 5, Čakovec
26. 9. 2025., u 11:00, Predstavljanje rezultata restauracije i digitalizacije predmeta iz Zbirke seoskoga kućanstva

ORGANIZATOR: Muzej Međimurja Čakovec

AUTORICE: Anamarija Horvat Šantl, Ines Virč

SURADNICI: Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Odsjek u Čakovcu, Pučko otvoreno učilište, Grad Čakovec Gradska uprava, Dom sindikata, Zgrada Scheier, Međimurska priroda - Javna ustanova za zaštitu prirode i Dječji vrtić „Cipelica“

www.mmc.hr

Muzej Međimurja Čakovec i ove će godine organizirati brojne aktivnosti povodom Dana europske baštine. Graditeljsko naslijeđe nudi jedinstven uvid u našu zajedničku povijest i kulturni identitet te se time graditeljstvo predstavlja kao simbol kontinuiteta. Muzej Međimurja Čakovec predstaviti će vrijednu graditeljsku baštinu grada Čakovca. Posjetitelji će imati priliku istražiti slojeve graditeljskog razvoja, od srednjovjekovne utvrde Staroga grada Zrinskih do secesijskih zgrada i primjera moderne arhitekture. Poseban naglasak bit će stavljen na prepoznatljive arhitektonske elemente koji pričaju priču o gospodarskom i društvenom razvoju Čakovca, ali i vještinama ondašnjih majstora. Turistički vodiči će pružiti detaljniji uvid u povijesni kontekst i značenje pojedinih građevina te će provesti sudionike kroz najznačajnije gradske lokacije. Priredit će se i završna izložba dječjih radova koja će pružiti uvid javnosti u dječje vizije arhitektonskih mogućnosti.

U sklopu *Dana europske baštine* Muzej će predstaviti rezultate restauracije i digitalizacije šest drvenih predmeta iz Zbirke seoskoga kućanstva. Odabrani predmeti iznimne su vrijednosti zbog bogatoga oslika na njima, što je rijetkost u etnografskim zbirkama muzeja sjeverozapadne Hrvatske.

Dom sindikata Čakovec, srpanj 2025.
Foto: Anamarija Horvat Šantl

Zgrada Scheier, srpanj 2025.
Foto: Anamarija Horvat Šantl

DALJ

PROMOCIJE, IZLOŽBE, PREDAVANJE, PROJEKCIJA FILMA, ISTRAŽIVAČKE RADIONICE / *Tragom temelja daljskih domova: znamenite kuće Dalja*

26. 9. – 5. 10. 2025., Dom Ocića, Josipa Glibušića 24, Dalj

ORGANIZATOR: Udruženje „Đorđe Očić“

AUTOR: Udruženje „Đorđe Očić“

SURADNIK: SKUD „Branko Radičević“

www.udruzenjeocic.net

PROGRAM

26. 9. 2025.	promocija knjige o daljskim kućama Orsićevim: Moj rodni kraj sveta, autora Srđana Orsicia (u okviru 11. tradicionalne međunarodne manifestacije <i>Jesen u Erdabovu</i>)
26. 9. 2025.	otvaranje izložbe Dom Ocića u daljskom Velkom sokaku (u okviru 11. tradicionalne međunarodne manifestacije <i>Jesen u Erdabovu</i>)
2. 10. 2025.	predavanje i projekcija filma <i>Povratak u Erdabovo</i>
2. – 5. 10. 2025.	radionice istraživanja građevinske povijesti Dalja

Sedam tisuća godina, i dulje, povijest Dalja obuhvaća bogato graditeljstvo, od neolitika do brončanih i željeznih pret-povijesnih doba te antičkih rimskih spomenika...

Najvažnije povijesne građevine Dalja, Pravoslavna katedralna Crkva sv. Dimitrija (1715.), Patrijaršijski dvor (1828.) i Katolička crkva sv. Josipa (1912.), traju još uvijek, kao što opstaju Rodna kuća znanstvenika M. Milankovića, kuća narodnog heroja B. Maslarića, srednja daljska škola, te nekadašnja srpska vjeroispovjedna škola...

Ta zdanja, koja i dalje opstaju, tiču se i Doma Očić, sjedišta Udruge, inspirirane književnim djelom Đorđa Očića, koje obuhvaća zapise o toj njegovoj rodnoj kući te o drugim daljskim znamenitim građevinama, uključujući i ruševine (Ciglana, dvije željezničke stanice...) te one o kojima danas jedva da ima pisanog traga (Zgrada Kino dvorane, Sokolski dom).

Program je osmišljen tako da upozori na važnost čuvanja povijesne građevine, jer jedino na tim povijesnim temeljima mogu nastati novi prostori.

Dalj, litografija A. F. Kunike (detalj)

Foto: Digitalna zbirka NSK u Zagrebu

Dom Ocića u Dalju, 2025.

Foto: Udruženje „Đorđe Očić“

Dvor Veliki Tabor

Foto: Luka Smuk

Atrij Dvora Veliki Tabor

Foto: Luka Smuk

DESINIĆ

IZLOŽBA, RADIONICA / *Dani europske baštine u Dvoru Veliki Tabor, 2025.*

26. 9. i 11. 10. 2025., od 15:00 do 16:00, Muzejsko-edukativna radionica *Dvorski otisak*, Dvor Veliki Tabor, Hum Košnički 1, Desinić

ORGANIZATOR: Muzeji Hrvatskog zagorja – Dvor Veliki Tabor

AUTORI: Paula Lekaj, kustosica i voditeljica Dvora Veliki Tabor

SURADNIK: Osnovna škola Đure Prejca, Desinić

www.veliki-tabor.hr,

www.facebook.com/DvorVelikiTabor,

www.instagram.com/velikitabor

Dvor Veliki Tabor sudjelovat će u ovogodišnjim *Danima europske baštine* raznovrsnim programom.

Izložba *Đuro Prejac* upoznat će posjetitelje sa svestrano nadarenim kazališnim umjetnikom rođenim krajem 19. stoljeća u Desiniću nedaleko Velikog Tabora, Đurom Prejcem. Javnosti će se predstaviti život i djelo toga slavnog hrvatskog glumca, pjevača, zborovođe, libretista i pisca koji je ostao zapamćen i kao skladatelj popijevki *Peharček* i *Vu plavem trnaci*.

Muzejsko-edukativna radionica *Dvorski otisak* pretvorit će grafičku tehniku drvoreza, popularnu u srednjem vijeku, u linorez koji je danas mnogo pristupačniji. Dvor Veliki Tabor jedan je od najznačajnijih kulturno-povijesnih spomenika profanoga graditeljstva kontinentalne Hrvatske. Koristeći njegovu monumentalnu fortifikacijsku arhitekturu kao inspiraciju, sudionici radionice imat će priliku okušati se u izradi vlastitoga linoreznog otiska.

DONJA LOMNICA – VELIKA MLAKA – VELIKA GORICA – KUĆE – BUŠEVEC

OBILAZAK / Stručni obilazak tradicijske arhitekture i baštine Turopolja

12. 9. 2025., Kurija Modić-Bedeković, Duga ul. 28, Donja Lomnica; Kapela svete Barbare, Školska ul. 33, Velika Mlaka; Muzej Turopolja, Trg kralja Tomislava 1, Velika Gorica; Okućnica i dvorana Ogranka "Seljačke sloge" Buševac, Trg Seljačke sloge 9, Buševac; Kapela sv. Ivana Krstitelja, Dolenec ulica 23, Buševac
ORGANIZATOR: Hrvatsko etnološko društvo
SURADNICI: Maja Ergović, Muzej Turopolja; Nenad Rožić, Ogranak „Seljačke sloge“ Buševac

www.hrvatskoetnologodrustvo.hr/en/strucna-ekskurzija-u-turopolje

Ovogodišnje obilježavanje nosi posebno značenje jer se navršava nekoliko važnih obljetnica: 50 godina od proglašenja Godine europske arhitektonske baštine (1975. – 2025.), 40 godina od usvajanja Međunarodne konvencije o zaštiti europske arhitektonske baštine u Granadi (1985. – 2025.) te 30 godina od početka organiziranog obilježavanja *Dana europske baštine* u Hrvatskoj, koje je započelo 1995. godine proglašenjem posavskog sela Krapje selom graditeljske baštine.

U povodu tih važnih godišnjica Hrvatsko etnološko društvo organizira stručnu ekskurziju u Turopolje koja će se održati u petak, 12. rujna 2025. Tijekom ekskurzije sudionici će imati priliku razgledati odabrane objekte tradicijske arhitekture ovog područja, a poseban će se naglasak staviti na one građevine koje su u novije vrijeme obnovljene uz stručne konzervatorske uvjete i savjete etnologa konzervatora. Cilj ekskurzije je istaknuti važnost očuvanja graditeljske baštine kao dijela šire kulturne baštine te pokazati uspješne primjere njezine zaštite i obnove u suvremenom kontekstu.

Stručna ekskurzija posvećena tradicijskoj arhitekturi i kulturnoj baštini Turopolja vodit će sudionike kroz povijesno i kulturno značajne lokalitete ove regije. Obilazak će započeti u Donjoj Lomnici razgledom Kurije Modić-Bedeković, a nastaviti će se posjetom kapeli sv. Barbare u Velikoj Mlaci te Muzeju Turopolja u Velikoj Gorici.

U selima Kuće i Buševac sudionici će imati priliku upoznati se s primjerima obnovljenih tradicijskih objekata, prisustvovati predavanju o dokumentiranju arhitektonske baštine te pogledati dokumentarni film o obnovi turopoljske okućnice.

Program će uključivati stručno vodstvo, edukativne sadržaje i mogućnost sudjelovanja u organiziranom ručku na lokaciji okućnice Ogranka „Seljačke sloge“ Buševac. Ekskurzija će završiti razgledom čardaka Robić i kapele sv. Ivana Krstitelja u Buševcu.

Okućnica Seljačke sloge Buševac,
srpanj 2025.

Foto: Olga Orlić

Čardak Robić, Buševac,
srpanj 2025.
Foto: Olga Orlić

PROGRAM

9:00	Polazak iz Zagreba (Glavni kolodvor, autobusna stanica za turističke autobuse)
9:30 – 10:00	Obilazak Kurije Modić-Bedeković (Donja Lomnica) uz vodstvo Maje Ergović
10:15 – 10:45	Obilazak kapele svete Barbare (Velika Mlaka), uz vodstvo
11:00 – 11:30	Dolazak do Muzeja Turopolja (Velika Gorica) i pauza za kavu
11:30 – 12:15	Razgled Muzeja Turopolja uz vodstvo Maje Ergović
12:30 – 12:45	Dolazak u selo Kuče, razgled tradicijski izgrađene škole
13:00 – 15:30	Dolazak u <u>Buševac na lokaciju obnovljene tradicijske okućnice Ogranka „Seljačke sloge“ Buševac</u> - Organizirani ručak na lokaciji okućnice - Razgledavanje obnovljene okućnice uz vodstvo - Predavanje Maje Ergović: <i>Kronologija dokumentiranja tradicijske arhitekture u Turopolju</i> (dvorana OSS Buševac) - Projekcija filma <i>Ogranak „Seljačke sloge“ Buševac o obnovi okućnice</i> (dvorana OSS Buševac)
15:45 – 16:30	Razgledavanje čardaka Robić i kapele svetog Ivana Krstitelja (Buševac)
16:30 – 17:00	Pauza za kavu
17:30 – 17:45	Predviđen dolazak u Zagreb (Glavni kolodvor, autobusna stanica za turističke autobuse)

Prijaviti se možete na adresu elektroničke pošte: hrvatsko.etnolosko.drustvo@gmail.com

Hrvatsko etnološko društvo organizira besplatan autobus za stručni obilazak. Trošak ručka podmiruju sami sudionici izleta. Članovima HED-a, koji nisu iz Zagreba, HED će podmiriti trošak autobusa/vlaka za dolazak do/iz Zagreba.

DUBROVNIK

VOĐENI OBILAZAK DUBROVNIKA / *Čudesni Dubrovnik*

17. 9. 2025., u 17:00, Narodna knjižnica Grad, Odjel za djecu i mlade,
Od Puča 6, Dubrovnik

ORGANIZATOR: Odjel za djecu i mlade, Narodna knjižnica Grad

www.dkd.hr

U organizaciji Odjela za djecu i mlade održat će se vođena tura Gradom pod nazivom *Čudesni Dubrovnik*. U fokusu ćemo imati genijalne graditelje Dubrovnika i njihove velike arhitektonske podvige (stari vodovod, karantena, planska gradnja, utvrde i tvrđave itd.). U jednosatni obilazak krećemo iz Narodne knjižnice (Odjel za djecu i mlade), a obilazak će voditi knjižničarka i licencirana vodičica Marinka Pilić.

Kamene životinje,
23. 4. 2025.

Foto: Vedran Levi

DUBROVNIK

PREDAVANJE / *Poimanje žene u Zrcalu duhovnom (1614.) benediktinca Mavra Orbina*

30. 9. 2025., u 19:00, Znanstvena knjižnica Dubrovnik, Cvijete Zuzorić 4, Dubrovnik

ORGANIZATOR: Znanstvena knjižnica Dubrovnik

AUTOR: dr. sc. Ivica Martinović

www.dkd.hr

Zrcalo duhovno od početka i svrhe života čovječanskoga (1614.) dubrovačkoga benediktinca Mavra Orbina, prijevod djela *Specchio spirituale del principio et fine della vita humana* (1601.) milanskoga franjevca Angela Ellija, jedina je knjiga koju je glasoviti dubrovački benediktinac napisao na hrvatskom. Nastala je i objavljena zalaganjem naručitelja i mecene Rade Sladojevića, prevoditelja Mavra Orbina i priređivača Bartola Kašića: Orbin je posvetu Sladojeviću potpisao 20. travnja 1606., dok je bio opat samostana sv. Mihajla u Pakljenju na otoku Šipanu; 20. kolovoza 1613., gotovo tri godine nakon Orbinove smrti, zamolio je Sladojević isusovca Kašića da se u Rimu pobrine za tiskanje Orbinova prijevoda, a Kašić je u studenom iste godine napisao crkvenu cenzuru i priredio tekst Orbinova rukopisa prema vlastitoj slovopisnoj uputi te Orbinov prijevod dao tiskati u Rimu 1614. godine.

Predavanje o petogodišnjem dubrovačkom izgnanstvu Jurija Dragišića (1496. – 1500.) u Znanstvenoj knjižnici Dubrovnik, dr. sc. Ivica Martinović

Foto: Vedran Levi, Dubrovačke knjižnice

Kameni namještaj ladanjsko-gospodarskog kompleksa Crijević-Lobro

Foto: Lucija Vuković

Ladanjsko-gospodarski kompleks Crijević-Lobro

Foto: Luko Piplica

DUBROVNIK

PREDAVANJE, PREZENTACIJA, RADIONICA /

Ladanjsko-gospodarski kompleks dubrovačkog pjesnika i latinista Dominka Zlatarića u selu Radovičići u Konavlima

Listopad 2025., Gimnazija Dubrovnik, Frana Supila 3, Dubrovnik

ORGANIZATOR: Gimnazija Dubrovnik

AUTORICE: Marijana Lučić Brailo, prof. likovne umjetnosti

i Ana Njirić Aleksić, prof. hrvatskog jezika

SURADNICI: Katarina Tolja, ravnateljica Gimnazije Dubrovnik

www.gimnazija-dubrovnik.hr

Predavanje i radionica namijenjeni su učenicima i zainteresiranim posjetiteljima Gimnazije Dubrovnik kako bi pobliže upoznali graditeljsku baštinu županije, točnije ladanjsku arhitekturu nekadašnje Dubrovačke Republike s naglaskom na ladanjsko-gospodarski kompleks Crijević-Lobro u selu Radovičići u Konavlima. Učenici i posjetitelji bi kroz raspravu u sklopu predavanja osvijestili važnost zaštite i obnove ljetnikovaca i ladanjsko-gospodarskih kompleksa kao graditeljske baštine koja bi trebala biti prozor u nekadašnje humanističke razmjene misli, stvaranje umjetničkih i znanstvenih djela i poticaj da slične namjene budu u obnovljenim i zaštićenim primjerima u budućnosti.

Predavanje o ljetnikovcima i ladanjsko-gospodarskim kompleksima temeljit će se na primjeru iz sela Radovičići u Konavlima koji u 16. stoljeću gradi dubrovački pjesnik latinist i humanist Dominko Zlatarić, a na svom ladanju okuplja prijatelje latiniste koji su ta druženja i opjevali u svojim pjesmama.

Kompleks je u 19. stoljeću pripao dubrovačkoj vlastelinskoj obitelji Crijević, a danas je u vlasništvu obitelji Lobro.

U novije vrijeme prepoznata je vrijednost ljetnikovaca i ladanjsko-gospodarskih kompleksa, ali većina ih je u ruševnom stanju ili su bitno izmijenjeni. Ovim vrijednim primjerima graditeljske baštine potrebna je obnova i namjena koja će baštiniti humanističke vrijednosti.

Ljetnikovci i ladanjsko-gospodarski kompleksi karakteristični su za prostor nekadašnje Dubrovačke Republike, pa tako i Konavala, koje su pripojene Republici u 15. stoljeću.

Učenici će na likovnom dijelu radionice u tehnici olovke raditi crtež reljefa školjke iz ladanjsko-gospodarskog kompleksa Crijević-Lobro. U literarnom dijelu radionice poslušat će zvučni zapis misaone pjesme Dominka Zlatarića (1558. – 1613.) *U hvalu pokoja i mirne pameti*. Vrijednosti koje se promiču u pjesmi usporedit će sa suvremenim tzv. strahom od propuštanja (FOMO – *Fear of Missing Out*) i pjesmu sažeti tehnikom činkvina.

DUBROVNIK

PREDSTAVLJANJE / Predstavljanje slikovnice

Travanj u Gradu

5. 10. 2025., u 18:00, Dubrovačke knjižnice – Narodna knjižnica Grad,
Ulica od puča 6, Dubrovnik

ORGANIZATOR: Osnovna škola Marina Getaldića

AUTORICE: prof. Ana Lokas, prof. Antonia Muhoberac Kesovija,
prof. Ružica Marinković

SURADNICI: Dubrovačke knjižnice – Narodna knjižnica Grad

www.os-mgetaldica-du.skole.hr i narodna@dkd.hr

Početkom prošle školske godine prof. Ana Lokas i prof. Antonia Muhoberac Kesovija napravile su projekt pod nazivom *Travanj u Gradu* kako bi učenicima približile manje poznat dio povijesti – priču o jedinstvenom dubrovačkom tramvaju. Kao rezultat rada u lipnju je izdana slikovnica koja je imala kratko predstavljanje na Danu škole. U idućoj školskoj godini kroz rujan članovi povijesne, literarne i novinarske grupe istraživat će stare primjere školskog lista *Betino zrcalo* i pronalaziti tekstove koji govore o dubrovačkom tramvaju. Brojnim aktivnostima učenicima će se ukazati na važnost razvijanja mašte, kreativnosti i očuvanja kulturno-povijesne baštine. Istražujući, učenici će pokušati pronaći i osobe koje su se vozile tramvajem i pisale o njemu. Istraživanje neće samo uključivati čitanje tekstova, već i mogući susret s ljudima koji su imali doticaj s tramvajem. Također, istražiti će i trase kojima je tramvaj nekad vozio (upravna zgrada Dubrovačke električne željeznice, tramvajske stanice (hotel Gradac / Ženski đakči dom, Vila Čingrija, Vila Šipan / Roma, Lapad stanica / Ljetnikovac Natali Sorkočević, Vila Elisa).

Cilj je projekta unaprjeđivanje poznavanja povijesti Grada, razvijanje timskog rada i ukazivanje na potrebu za očuvanjem baštine.

Jedna od stanica tramavaja, Vila Čingrija

Foto: prof. Ana Lokas

Naslovnica slikovnice *Travanj u Gradu*

Foto: prof. Ana Lokas

DUBROVNIK

RADIONICA / *U naručju dubrovačkih zidina*

8. 10. 2025., u 13:15, Gimnazija Dubrovnik, Frana Supila 3, Dubrovnik

ORGANIZATOR: Gimnazija Dubrovnik

AUTORICE: Ana Njirić Aleksić i Marijana Lučić Brailo,
nastavnice Gimnazije Dubrovnik

SURADNICA: Katarina Tolja, ravnateljica Gimnazije Dubrovnik

www.gimnazija-dubrovnik.hr

U okviru radionice *U naručju dubrovačkih zidina* učenici Gimnazije Dubrovnik upoznat će se s manje poznatim činjenicama o poznatim dubrovačkim zidinama, jednom od najmonumentalnijih fortifikacijskih sustava u Europi, koji svoj opseg dobiva još u 13. stoljeću, a od 1952. o njegovu održavanju skrbi se Društvo prijatelja dubrovačke starine. Učenici će uvodno navesti njima najzanimljivije činjenice o zidinama. Zatim će se radom u skupinama upoznati s manje poznatim podacima o zidinama na temelju ulomka iz odabrane literature. Primjerice, što su Punjcela, Drezvenik, krunište? Usvojeno će provjeriti u obliku pub kviza. Izdvojiti će nove činjenice o zidinama koje smatraju zanimljivima svojim vršnjacima i predstaviti ih u obliku kratkog filma u alatu *CapCut*. Cilj je radionice dokazati da se u podacima o zidinama kao bitnom dijelu dubrovačkog identiteta i slavnom primjeru hrvatske graditeljske baštine održava puls života grada tijekom sedam stoljeća te istaknuti važnost njihova očuvanja i zaštite.

Kula Minčeta u okviru dubrovačkih zidina

Foto: Ana Njirić Aleksić

Gimnazija Dubrovnik – mjesto održavanja radionice nedaleko dubrovačkih zidina

Foto: Ana Njirić Aleksić

FAŽANA

OBILAZAK / *Stručni obilazak i prezentacija podvodne arheološke staze na rtu Mede kod Fažane*

20. 9. 2025., u 10:00, Rimska luka na lokaciji rta Mede,
Fažana (44°55'17"S, 13°48'03"E)

ORGANIZATORI: Arheološki muzej Istre i Turistička zajednica općine Fažana

SURADNICI: zaposlenici Muzeja

www.ami-pula.hr

Aktivnost obuhvaća obilazak (*snorkeling*) za sve uzraste koji znaju plivati. Za razgledavanje staze planirano je grupno razgledavanje uz stručno vodstvo arheologa. Ovisno o broju posjetitelja formirat će se grupe za vodstvo. Aktivnost će voditi dr. sc. Ida Koncani-Uhač. U luci Rt Mede pronađeni su ostatci maritimne vile s lučicom koja se ondje nalazila u 1. stoljeću. Ovaj program spaja edukaciju o povijesti, zaštiti kulturne baštine i uživanju u prirodnom okolišu, pružajući svim ljubiteljima podmorja jedinstveno iskustvo zarona u prošlost.

Napomena: Za razgledavanje staze posjetitelji trebaju imati svoju masku i disalicu. Arheološka staza je kulturno dobro. Na lokalitetu nije dozvoljeno diranje, uzimanje, premještanje, ni podizanje arheoloških struktura i predmeta.

Podmorska arheološka istraživanja na lokalitetu

Foto: Arheološki muzej Istre

HRVATSKA KOSTAJNICA

IZLOŽBA, SKUP, PREDAVANJA / 2. dani kostajničke baštine

18. 9., u 19:00 i 19. 9. 2025., u 10:00, Ogranak Matice hrvatske
Hrvatska Kostajnica, Trg kralja Tomislava 2b, Hrvatska Kostajnica
ORGANIZATOR: Ogranak Matice hrvatske Hrvatska Kostajnica
AUTORICE: Marija Krupić; Sanja Grković, Ministarstvo kulture i medija
Republike Hrvatske
SURADNICI: Tomislav Dubravac, Stela Cvetnić-Radić, Kata Benac
www.hrvatska-kostajnica.hr/; www.matica.hr/; www.ps-portal.eu/

Izložba *Sedefi zajedništva i intime*

U četvrtak, 18. rujna 2025. u 19 sati otvorit ćemo izložbu *Sedefi zajedništva i intime* autorice Sanje Grković, a u suradnji s Ministarstvom kulture i medija Republike Hrvatske. Izložba će biti otvorena do 10. listopada, tj. i za vrijeme trajanja kulturno-zabavne manifestacije *Kestenijada 2025.*, tako da će ju moći pogledati veći broj posjetitelja.

U petak, 19. rujna u 10:00 sati u Dvorani Zrinski Hotela Central održat će se stručni skup na kojem ćemo slušati predavanja o nedovršenoj obrambenoj kuli na brdu Djedu, njegovom povijesno-prostornom značenju te o prirodnoj i književnoj ostavštini Davorina Trstenjaka. Teme svih predavanja objedinjene su naslovom koji je parafraza Trstenjakovog djela – *Besjede o Djedu*, brdu koje nadvisuje Kostajnicu, a koje je oduvijek njezin zaštitni znak. Predavanja se temelje na graditeljskoj, prirodnoj i književnoj baštini.

PROGRAM PREDAVANJA

1. Stela Cvetnić-Radić, prof.: *Čuvar Kostajnice – Djed u povijesnom i prostornom razvoju grada*
2. Dr. sc. Tomislav Dubravac: *Abonos – drvo hrasta lužnjaka koje piše povijest*
3. Kata Benac, dipl. ing. agr.: *Flora i fauna Djeda*
4. Marija Krupić, prof.: *Kostajnica u književnoj baštini Davorina Trstenjaka*

Dom Davorina Trstenjaka izgrađen njemu u čast početkom 20. stoljeća

Foto: nepoznati autor, 1936.

Otvorenje Hrvatskoga doma u Hrvatskoj Kostajnici, 31. svibnja 1925. prigodom proslave 1000. obljetnice Hrvatskoga Kraljevstva

Foto: nepoznati autor, 1925.

IVANEC

RADIONICA / *Ivanečki arhitektonski biseri – mali umjetnički magneti*

24. 10. 2025., u 18:00, Muzej planinarstva, Ulica Rudolfa Rajtera 5, Ivanec

ORGANIZATOR: Muzej planinarstva

AUTORI: Ana Škriljevečki, autorica programa; Nikolina Bujanić, voditeljica radionice; Neven Vnučec i Melanija Hajsok, suradnici

SURADNIK: Hobby art centar Varaždin

www.muzej-planinarstva.hr

www.facebook.com/muzejplaninarstva

Muzej planinarstva uključuje se u obilježavanje *Dana europske baštine 2025.* radionicom na temu *Ivanečki arhitektonski biseri – mali umjetnički magneti*.

Polaznici radionice oslikavat će glinu i platno motivima Starog grada Ivanca i drugih ivanečkih arhitektonskih bisera, poput zgrade Muzeja planinarstva koja je nekada služila kao škola.

Njihova mala umjetnička djela bit će pretvorena u jedinstvene magnetiće.

Svi sudionici programa bit će upoznati s vrijednim primjercima graditeljske baštine grada Ivanca, a svoje će radove moći ponijeti kućama kao trajnu uspomenu ili prigodni dar za članove obitelji i prijatelje.

Radionica će se održati u petak 24. listopada u 18 sati u dvorani Muzeja planinarstva.

Sudjelovanje je besplatno, a priključiti se mogu djeca i odrasli uz obveznu prethodnu prijavu na broj telefona 042/351-712 ili na adresu e-pošte **ana@muzej-planinarstva.hr**

Muzej planinarstva u Ivancu

Foto: Ana Škriljevečki

Stari grad Ivanec. Fotograf: Petar Jagetić, Ivanec, prva polovica 20. stoljeća, Zbirka fotografija Petra Jagetića

Foto: Muzej planinarstva

IVANIĆ-GRAD

STRUČNA VODSTVA, ARHEOLOŠKO ISTRAŽIVANJE, IZLOŽBA / *Dani europske baštine u Muzeju Ivanić-Grada*

Rujan i listopad 2025., Muzej Ivanić-Grada, Park hrvatskih branitelja 6, Ivanić-Grad

ORGANIZATOR: Muzej Ivanić-Grada

AUTORI: Rosana Škrgulja, Marko Grdan, Katarina Matkerić

www.muzejivanicgrada.hr

Dani europske baštine 2025. u Ivanić-Gradu obilježit će se nizom šetnji, izložbi i kreativnih aktivnosti pod zajedničkom temom očuvanja i interpretacije lokalne baštine. Program započinje vodstvima gradom – 12. rujna o crkvama i kapelama, 26. rujna o Ivanić-Gradu u doba Franje Josipa I., a 3. listopada o urbanoj jezgri Ivanić-Tvrđe u 19. stoljeću. Okupljanje je ispred crkve sv. Petra u 18 sati.

Petrovo 2025. u Parku hrvatskih branitelja
Foto: Rosana Škrgulja, Muzej Ivanić-Grada

Noć tvrđava 2025. u parku hrvatskih branitelja
Foto: Marko Grdan, Muzej Ivanić-Grada

Tijekom rujna i listopada provodi se likovni natječaj *Stare kuće kroz nove oči*, a na stranicama Muzeja pokreće se edukativna kolumna *Kroz objektiv prošlosti* o arhitekturi Ivanić-Grada. Javnost će moći sudjelovati u arheološkom istraživanju, a rezultati arheoloških istraživanja bit će predstavljeni pod nazivom *Podzemni Ivanić*.

Program organizira Muzej Ivanić-Grada uz potporu lokalnih partnera, s ciljem poticanja zajedničke brige za kulturnu baštinu.

Program

Vodstva gradom – okupljanje i polazak ispred crkve sv. Petra u 18:00

12. 9. 2025.	<i>Crkve i kapele Ivanić-Grada</i>
26. 9. 2025.	<i>Ivanić-Grad u doba cara Franje Josipa I.</i>
3. 10. 2025.	<i>Urbana jezgra Ivanić-Tvrđe u 19. stoljeću</i>

Rujan – listopad

Likovni natječaj *Stare kuće kroz nove oči*

Kroz objektiv prošlosti – kolumna o ivanićgradskoj arhitekturi

Podzemni Ivanić – arheološko istraživanje i prezentacija nalaza

IVANIĆ-GRAD

VIRTUALNA IZLOŽBA / *Nepoznato o poznatim Ivanićanima*

Rujan i listopad 2025.

ORGANIZATORI: Srednja škola Ivan Švear Ivanić Grad;

Tihana Benko, učenica 3. razreda Srednje škole Ivan Švear Ivanić Grad;

mentorica mr. sc. Jadranka Dorešić, dipl. oec., savjetnica

www.read.bookcreator.com

[/FF7f2iOw0dM4jF7wMKDsdkjhx13/7IU5xDdDTlaOCAXj5cN7ew/](https://FF7f2iOw0dM4jF7wMKDsdkjhx13/7IU5xDdDTlaOCAXj5cN7ew/)

W8jFs-mSTS-12M-DobpKtQ

Nepoznato o poznatim Ivanićanima virtualna je izložba koja donosi priče o iznimnim osobama rođenima u Ivanić-Gradu tijekom 19. stoljeća. Autorica, učenica trećeg razreda, pažljivo je istražila njihove živote i doprinos zajednici te kroz digitalnu prezentaciju približila javnosti njihov značaj. Predstavljeni su svećenik i povjesničar Ivan Švear, misionar Josip Kundek, biskup Josip Posilović, književnik i političar Đuro Stjepan Deželić, teolog i povijesni pisac Cvjetko Rubetić, pedagog Stjepan Basariček, načelnik i dobrotvor Đuro Kundek, biskup, dobrotvor i kandidat za sveca Josip Lang, povjesničar i slavist Josip Badalić te političar i pravnik Juraj Krnjević. Izložba otkriva manje poznate crtice iz njihovih života, potiče zanimanje za bogatu kulturnu i povijesnu baštinu te podsjeća na ostavštinu Ivanić-Grada. Projekt ujedno naglašava važnost očuvanja lokalne povijesti, ističući kako sjećanje na ovakve osobe može inspirirati nove naraštaje na djelovanje u kulturi, znanosti i društvu.

IVANIĆ-GRAD

KONFERENCIJA / *Baština i nova publika*

13. 10. 2025., u 9:00, Pučko otvoreno učilište Ivanić-Grad,
Moslavačka 11, Ivanić-Grad

ORGANIZATOR: Udruga Prijatelji baštine – Amici hereditatis

SURADNICI: Turistička zajednica Grada Ivanić-Grada, Muzej Ivanić-Grada,
Ivanić-Grad, Zagrebačka županija, Pučko otvoreno učilište Ivanić-Grad

www.prijatelji-bastine.hr

U povodu obilježavanja 20 godina predanog rada na očuvanju i promociji kulturne i prirodne baštine, udruga Prijatelji baštine – Amici hereditatis organizira stručnu konferenciju *Baština i nova publika*, koja će se održati 13. listopada 2025. u Ivanić-Gradu. Konferencija stavlja u središte pitanje publike te kako doprijeti do novih generacija, odgovoriti na promijenjene potrebe i osmisliiti suvremene pristupe interpretaciji baštine. Baština se promišlja ne samo kao vrijedno naslijeđe prošlosti, već kao živi i otvoreni prostor dijaloga, stvaranja, edukacije i društvenog uključivanja. Kroz interdisciplinarna izlaganja i primjere dobre prakse istražiti će se kako baština može biti alat povezivanja zajednice, inovacije u obrazovanju, poticanja participacije i jačanja lokalnog identiteta. Konferencija je namijenjena svima koji baštinu ne vide samo kao naslijeđe, već kao priliku za stvaranje novih veza, znanja i publike te vjeruju u baštinu kao pokretača društvenih promjena.

Konferencija *Baština i nova publika*, listopad 2025.

Izradio: Studio Disegnat

Vlasništvo: Prijatelji baštine

Konferencija *Baština i nova publika*, listopad 2025.

Izradio: Studio Disegnat

Vlasništvo: Prijatelji baštine

KARLOVAC

IZLOŽBA / *KARLOVAC moj grad – ZVIJEZDA grada 2025., Arhitektonska dekoracija u gradu Karlovcu*

22. 9. – 6. 10. 2025., radnim danom od 10:00 do 14:00, Osnovna škola Švarča, Baščinska cesta 20, Karlovac

ORGANIZATORI: Osnovna škola Švarča, Amalija Misir-Čujko

AUTORICA: Amalija Misir-Čujko

SURADNICI: Učiteljica likovne kulture Valentina Črnugelj,
pojedini učenici 5., 6. i 7. razreda Osnovne škole Švarča
i njihovi roditelji/skrbnici (obitelj)

www.os-svarca-ka.skole.hr

Učenici će prošetati užim centrom grada Karlovca te će uz pomoć svojih roditelja (skrbnika) fotografirati i dokumentirati zgrade te motive na zgradama/kućama Karlovca (grad Karlovac je osnovan 13. 7. 1579.), pročelja, ornamente, dimnjake, balkonske rešetke. Odabrane fotografije učenika postaviti će se na panou u predvorju Osnovne škole Švarča uz tekst (naziv ulice i/ili naziv zgrade, motivi, fotografija). Učenici će također odabranim likovnim tehnikama oslikati uočene motive.

Pročelje zgrade u Karlovcu

Foto: Amalija Misir-Čujko

Stara vrata u Karlovcu

Foto: Amalija Misir-Čujko

KARLOVAC

IZLOŽBA / *Arhiv otisaka grada*

28. 10. – 18. 11. 2025., svaki dan od 8:00 do 21:00, Galerija Studentskog centra,
Ulica Frana Krste Frankopana 5, Karlovac

AUTORICA: Lana Bede, viši kustos pedagog

ORGANIZATORI: Muzeji grada Karlovca – Gradski muzej Karlovac

www.mgk.hr

Na izložbi *Arhiv otisaka grada* bit će predstavljeni rezultati participativnih, sustvarateljskih radionica koje je Muzej u protekle dvije godine provodio na više baštinskih lokacija na području Karlovca sa sudionicima različitih generacija, baveći se pitanjima kako doživljavamo, promišljamo i pamtimo prostore, mjesta i arhitekturu grada iz osobnih perspektiva.

Polazeći od misli talijanskog teoretičara arhitekture Alda Rossija da grad treba shvaćati kao arhitekturu, „golem predmet stvoren ljudskom rukom koji raste tijekom vremena“, stvaran je na glinenim pločicama kroz radionice *Arhiv otisaka* tekstura grada, otisaka kontinuiteta i diskontinuiteta u arhitekturi Karlovca, površina kuća i ulica, mostova, gradskih parkova, javnih skulptura i nekih posve neobičnih detalja koji rezoniraju s emocionalnim i identitetskim doživljajem stanovnika.

Radionica na Starom gradu Dubovcu, listopad 2023.

Foto: Denis Stošić

Radionica u gradskoj četvrti Banija: otiskivanje monograma na ulaznim vratima kuće Mije Balaša ml., srpanj 2025.

Foto: Denis Stošić

KARLOVAC

IZLOŽBA / *Iz povijesti karlovačkog školstva – izložba povodom 65. obljetnice osnutka Državnog arhiva u Karlovcu*

9. 10. 2025., u 12:00, Državni arhiv u Karlovcu, Ljudevita Šestića 5, Karlovac

ORGANIZATOR: Državni arhiv u Karlovcu

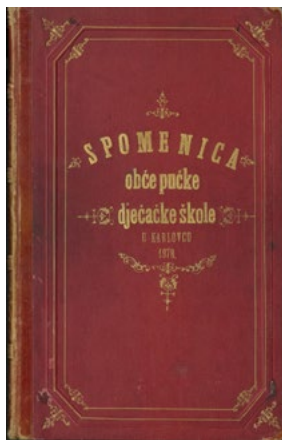
AUTORI: Antonio Bosio, viši arhivist; Ines Bučar, viša arhivistica;

Renato Knezac, arhivist; Silvija Štakorec, viša arhivistica; Maja Vražić, arhivistica

www.da-ka.hr

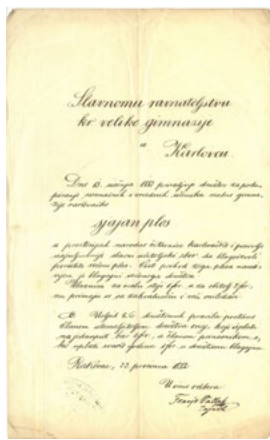
Središnji događaj obilježavanja 65. obljetnice osnutka Državnog arhiva u Karlovcu bit će izložba pod nazivom *Iz povijesti karlovačkog školstva*, posvećena povijesti karlovačkih škola. Izložbom će karlovačkoj i široj javnosti biti predstavljeno najvrjednije arhivsko gradivo iz fondova školstva pohranjenih u Državnom arhivu u Karlovcu. Riječ je o gradivu fondova Kraljevske gimnazije u Karlovcu, Kraljevske više realne škole u Rakovcu, Kraljevske velike realne gimnazije u Karlovcu, srednjih strukovnih škola u Karlovcu, Glazbene škole u Karlovcu, Djevojačke pučke škole u Karlovcu, Dječake pučke škole u Karlovcu, kao i osnovnih škola na Baniji, u Hrnetiću, Jelsi, Turnju i Kamenskom.

Kroz ovu izložbu želimo prikazati bogatu i raznoliku povijest karlovačkih škola, ali i upoznati javnost s načinom na koji se ta povijest čuva, iščitava i interpretira kroz arhivsko gradivo. Izložba tako ima i edukativnu dimenziju – promicanje uloge arhiva kao čuvara vrijedne povijesne baštine i važnog izvora za razumijevanje prošlosti lokalne zajednice.

Naslovnica Spomenice Obće pučke dječake škole u Karlovcu iz 1878. godine. Fond: HR-DAKA-92 DRŽAVNA OSNOVNA DJEČAČKA ŠKOLA KARLOVAC (1867?-1947).

Foto: Državni arhiv u Karlovcu

Društvo za podupiranje siromašnih i vrijednih učenika Realne gimnazije rakovačke organizira ples u prostorima Narodne čitaonice i na njega poziva Učiteljski zbor Kraljevske velike gimnazije u Karlovcu, 23. prosinca 1882. Fond: HR-DAKA-209 KRALJEVSKA VELIKA REALNA GIMNAZIJA U RAKOVCU-KARLOVAC (1882-1938).

Foto: Državni arhiv u Karlovcu

Pogled na crkvu Presvetog Trojstva s franjevačkim samostanom tijekom obnove u središtu karlovačke Zvijezde, lipanj 2025.

Foto: Digitalni tisak d.o.o. Karlovac

KARLOVAC PROJEKCIJA DOKUMENTARNOG FILMA, PANEL RASPRAVA, IZLOŽBA / *Franjevačka baština u Karlovcu* – o baroknom graditelju i protupotresnoj obnovi

27. 10. 2025., od 18:00 do 20:00, Kino Edison,

Šetalište dr. Franje Tuđmana 13, Karlovac

ORGANIZATORI: Ministarstvo kulture i medija – Područna konzervatorska služba Karlovac, Kino Edison, Državni arhiv u Karlovcu, Hrvatska franjevačka provincija sv. Ćirila i Metoda, Franjevački samostan i Župa Presvetoga Trojstva – Karlovac, tvrtka Digitalni tisak d.o.o.

AUTORI: Dokumentarni film – tvrtka Digitalni tisak d.o.o.

SURADNICI: Sonja Kočevar, voditeljica Područne konzervatorske službe Karlovac, Antonio Bosio, viši arhivist Državnog arhiva u Karlovcu, Ivan Gajmerac, ravnatelj Kina Edison, fra Marko Pustišek, ekonom Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda

Potaknut dovršetkom konstrukcijske obnove crkve Presvetoga Trojstva na glavnom trgu karlovačke Zvijezde, program doprinosi poznavanju baštine franjevačkog reda u gradu Karlovcu. Središnja je točka programa premijerna projekcija dokumentarnog filma o tijeku konstrukcijske obnove nakon potresa, koja je kontinuirano otvarala nova stručna poglavlja i istraživačke teme iz graditeljske i šire povijesti grada Karlovca. Uvodna panel-rasprava stoga će obuhvatiti i pojedinosti vrijednih istraživanja izvornoga arhivskog gradiva Državnog arhiva u Karlovcu o životu i djelu karlovačkoga baroknog graditelja Josipa Stillerera, koji je ostavio neizbrisiv trag u arhitekturi franjevačke crkve i samostana, kao i središta grada Karlovca. Govoreći o graditeljskoj baštini kao jedinstvenoj vezi s našom prošlošću i naslijeđem, a koje je istovremeno svakodnevni čimbenik prostora i temelj budućeg razvoja svake zajednice, program se prigodno održava u obnovljenoj zgradi povijesnoga karlovačkog Kina Edison.

Za konstrukcijsku obnovu nakon potresa 2020. g. kompleksa franjevačkog samostane i Crkve Presvetog Trojstva u Karlovcu Ministarstvo kulture i medija RH osiguralo je sredstva iz Fonda solidarnosti Europske unije i državnog proračuna u ukupnom iznosu 11.833.893,54 EUR.

KLANJEC

RADIONICA I IGRAONICA / *Muzej od kockica*

7. – 12. 10. 2025., od 10:00 do 17:00, Galerija Antuna Augustinčića, Trg Antuna Mihanovića 10, Klanjec

ORGANIZATOR: Galerija Antuna Augustinčića

AUTORI: Davorin Vujčić i Petra Šolčić

SURADNIK: Luka Veić

<http://gaa.mhz.hr>

Zgrada Galerije izgrađena je u samom centru Klanjca 1976. godine po nacrtima arhitekta Ante Lozice, a 2024. godine proglašena je zaštićenim kulturnim dobrom. U prostoru Galerije pripremili smo kutak za slaganje i spajanje kockica kako bismo potaknuli naše posjetitelje da nakratko i sami postanu graditelji i izgrade svoj muzej iz mašte te postanu svjesni graditeljske baštine koja ih okružuje.

Napomena: Organizirane radionice za djecu školskog uzrasta od utorka do petka od 12:00 do 14:00 sati.

Lego Galerija Antuna Augustinčića, slika je stvorena pomoću umjetne inteligencije

Lego spomenik Mir, slika je stvorena pomoću umjetne inteligencije

Dvorac Nova Kraljevica

Foto: Sanjin Ilić

Kaštel u Bakru

Foto: Petar Fabijan

KRALJEVICA – BAKAR

IZLET BRODOM, OBILAZAK, INTERPRETACIJA /

Morskim putovima Frankopana – izlet brodom uz interpretaciju, lokalne priče i okus baštine

10. 9. 2025., u 10:00 vožnja brodom, u 11:00, Kaštel u Bakru, Frankopanska bb, Bakar, u 13:00 , Dvorac Nova Kraljevica, Rovina ul.6, Kraljevica

ORGANIZATOR: Primorsko-goranska županija

www.frankopani.eu

Kulturno-turistička ruta *Putovima Frankopana* uključuje se u obilježavanje *Dana europske baštine 2025.* organizacijom jednodnevnog izleta *Morskim putovima Frankopana*, u srijedu 10. rujna.

U duhu ovogodišnje teme *Graditeljska baština: prozor prema prošlosti, pogled u budućnost*, program spaja lokalnu povijest s turizmom, a sudionicima omogućuje da Frankopane upoznaju kroz priču, prostor i okuse. Izlet započinje u 10:00 sati s Gata Karoline Riječke, odakle se kreće brodom. Tijekom plovidbe interpretator vodi sudionike kroz priče iz frankopanske prošlosti. U Bakru i Kraljevici organizirani su vođeni obilasci frankopanskih povijesnih lokaliteta – Kaštela Bakar, Dvorca Nova Kraljevica, Staroga grada Zrinskih – iznimnih primjera graditeljske baštine ovoga kraja. Kao vrijedni ostatci fortifikacijske i rezidencijalne arhitekture, oni nude uvid u društveni kontekst vremena njihova nastanka. Program uključuje i gastro doživljaj: kušanje bakarske torte i baškota te frankopanskih delicija poput torte *DeliciAne* i pelinkovca *Pelinova kći* te bakarske torte i baškota. Povratak u Rijeku očekuje se u 17:00 sati.

Program organizira Primorsko-goranska županija u sklopu održivosti projekta Kulturno-turističke rute *Putovima Frankopana*.

KRAPINA IZLOŽBE / *Moj mali muzej*

1. 9. – 24. 10. 2025., Muzej krapinskih neandertalaca,
Šetalište Vilibalda Sluge bb, Krapina

ORGANIZATORI: Muzej krapinskih neandertalaca

AUTORICE: Lorka Lončar Uvodić, Mirjana Biljan

SURADNICI: Nikolina Ileković, Eduard Vasiljević

www.mkn.mhz.hr

PROGRAM

- 1. 9. – 30. 9. 2025. izložba *Veze prirode*
- 1. 9. – 30. 9. 2025. izložba *Tekuće srebro Almadén i Idrija – živa i živa baština*
- 11. 10. 2025. radionica *Moj mali muzej*
- 12. 10. 2025. besplatan obilazak stalnog postava Muzeja krapinskih
neandertalaca – dan otvorenih vrata za individualne posjetitelje
- od 24. 10. 2025. izložba *Prapovijesna flora: zeleni trag prošlosti*

U očekivanju nadogradnje posjetiteljskog centra u Muzeju krapinskih neandertalaca, kao simbola kontinuiteta i još boljih rezultata, pridružujemo se obilježavanju manifestacije *Dani europske baštine*. U sklopu ovogodišnjih jubilarnih *Dana europske baštine* u nedjelju, 12. listopada imamo slobodan ulaz kada individualni posjetitelji mogu besplatno obići stalni muzejski postav i Nalazište Hušnjakovo. Tijekom rujna može se razgledati gostujuća izložba Javne ustanove za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Krapinsko-zagorske županije pod nazivom *Veze prirode* te gostujuća izložba *Tekuće srebro, Almadén & Idrija – živa i živa baština* Mestnog muzeja Idrije. U petak, 24. listopada svečano otvaramo izložbu na temu prapovijesne flore, a u subotu, 11. listopada organiziramo radionicu *Moj mali muzej*.

Edukativne radionice,
arhiva MKN

Maketa Muzeja
krapinskih neandertalaca,
arhiva MKN

KRAPJE

KULTURNO – ZABAVNA MANIFESTACIJA / *Dani graditeljske baštine u Krapju*

19. – 20. 9. 2025., Krapje kbr. 1, Selo Krapje

ORGANIZATORI: Općina Jasenovac, Turistička zajednica Općine Jasenovac

SURADNICI: Ministarstvo kulture i medija, Sisačko-moslavačka županija,
Turistička zajednica Sisačko-moslavačke županije, Javna ustanova Park prirode
Lonjsko polje, Udruga mladih Krapje, DVD Krapje

www.opcina-jasenovac.hr

Krapje je proglašeno selom graditeljske baštine 1995. godine te se od tada svake godine u mjesecu rujnu u sklopu *Dana europske baštine* obilježava *Dan graditeljske baštine*. Cilj je promocija kulturnih, povijesnih i tradicijskih vrijednosti jasenovačke Posavine.

Krapje, selo nazvano po ribi šaranu, tj. krapu, proteže se uz rijeku Savu, a posebnost se krije u starim drvenim kućama građenim od hrasta lužnjaka bez i jednog čavla te uglova povezanih u hrvatski ili njemački vez. Kuće su uglavnom prizemnice zabatom okrenute prema ulici, što stvara dodatnu posebnost ovome selu. Dio su povijesne ostavštine iz vremena Vojne krajine koja se naziva i Vojnom granicom, a na ovom je području postojala gotovo 350 godina. Bio je to štit Europe od osvajačkih pohoda i zaraznih bolesti. Istodobno prostor je pod nadzorom bio otvoren za trgovinu, gospodarstvo i kulturnu razmjenu. Graditeljska baština i stambene građevine odraz su nedjeljivosti i suživota ljudi i prirode.

Ovogodišnji *Dani europske baštine u Krapju – 30 godina od proglašenja Krapja selom graditeljske baštine* održat će se 19. i 20. rujna 2025., s ciljem prenošenja kulturnog i povijesnog naslijeđa na mlađe generacije. Uz edukativne i zabavne sadržaje posjetitelji će moći uživati u promociji različitih tradicijskih obrta, tradicijskog ribolova te uživati u gastronomskoj ponudi i poznatom specijalitetu ovoga kraja – šaranu na rašljama.

PROGRAM

Petak, 19. 9. 2025.

Stručni skup i predavanja
Zabavni program

Subota, 20. 9. 2025.

Kulturno-umjetnički program
Prikaz starih zanata i alata
Gastro ponuda
Kreativne radionice i program za djecu
Zabavni program

Krapje, 2024.

Foto: Tamara Josić

Organiziran prijevoz iz Zagreba i Siska:
informacije i rezervacije na tel. 044-672-080.

KUMROVEC

IZLOŽBA / *Seosko domaćinstvo od sredine 20. stoljeća*

10. 10. 2025., u 17:00, Muzej „Staro selo“ Kumrovec,

Ulica Josipa Broza 19, Kumrovec

ORGANIZATOR: Muzej „Staro selo“ Kumrovec

AUTORICE: Anita Paun-Gadža, Matea Harapin

SURADNICI: Kristijan Bezjak, Josip Škvorc

www.mss.mhz.hr

Dane europske baštine u Muzeju „Staro selo“ Kumrovec obilježit ćemo otvorenjem izložbe pod nazivom *Seosko domaćinstvo od sredine 20. stoljeća*. Izložba će biti smještena u stambeni objekt sa starim kućnim brojem 45, otkupljenim 2005. godine. Stalnom izložbom posjetiteljima Muzeja „Staro selo“ Kumrovec prikazat ćemo promjene u promišljanjima i načinu života seoskog stanovništva u drugoj polovici 20. stoljeća i utjecaju i prihvaćanju građanskog načina života u seoskoj sredini. U rekonstruiranom objektu izložit će se inventar iz Zbirke pokućstva, zatečen prilikom otkupa spomenutog objekta. Zbirku čine uporabni i ukrasni predmeti izrađeni od različitih materijala (drvo, metal, porculan, staklo, plastika) koji su u ono vrijeme bili u upotrebi.

Otvorenjem stalne izložbe Muzej „Staro selo“ Kumrovec dobiva novi sadržaj i u pravom smislu riječi postaje dokument jednog vremena koje obuhvaća 18., 19. i 20. stoljeće.

Tijekom dana u Muzeju će se održati radionice na temu tradicijsko graditeljstvo, izrada kućica od prirodnih materijala (drvo, slama, glina).

Noćni ormarić lakirani, tvornički proizvod,
Zbirka pokućstva, inv. br. 4752

Foto: Srećko Budek

Perilica rublja iz 60-ih god. 20. st.,
Zbirka pokućstva, inv. br. 4788

Foto: Srećko Budek

LABIN

PREDAVANJE, IZLOŽBA / *Arhitektura totalitarnih režima i rudarska baština: između ideologije i industrije*

Rujan i listopad 2025., Srednja škola Mate Blažine, Rudarska ulica, Labin

ORGANIZATORI: Narodni muzej Labin pri POU Labin,

Srednja škola Mate Blažine Labin, Udruga ATRIUM

AUTORICE: Dijana Muškardin, Irina Belušić Maggi, Olja Višković

SURADNIK: Deni Vlačić

www.uciliste-labin.hr

Arhitektura razdoblja između dva svjetska rata – obilježena talijanskim racionalizmom, monumentalnošću i utjecajima futurizma – i danas izaziva zanimanje te ostavlja snažan estetski i povijesni dojam. Građevine iz tog vremena pričaju svoju priču, a njihova vrijednost posebno dolazi do izražaja u sredinama koje njeguju vlastiti industrijski i radnički identitet, poput Labinstine s bogatom rudarskom baštinom. Cilj predavanja je prikazati kako je rudarska industrija oblikovala prostor i arhitekturu Podlabina, naselja nastalog „iz temelja“ (tal. *Città di fondazione*) pod utjecajem fašističke ideologije. Danas je Podlabin sastavni dio Kulturne rute ATRIUM, koja promiče očuvanje i interpretaciju arhitekture totalitarnih režima.

Poseban naglasak stavlja se na racionalistički stil gradnje, koji uključuje čiste volumene, simetrične fasade i funkcionalnu estetiku. Analizirat će se tipični objekti poput rudarskih stambenih blokova, upravnih zgrada te društvenih i sportskih prostora. Radi boljeg razumijevanja razlika u arhitektonskom pristupu, usporedit će se s povijesnom jezgrom starog Labina, s posebnim osvrtom na palaču Battiala Lazzarini, današnje sjedište Narodnog muzeja Labin. Predavanje završava provedbom ankete pod nazivom *Kako percipiramo arhitekturu totalitarnih režima danas?*, čiji je cilj potaknuti razmišljanje o vrijednostima, značenju i mogućnostima interpretacije ove kompleksne baštine.

Predavanje će biti popraćeno postavljenom izložbom o labinskoj industrijskoj baštini i arhitekturi.

Panorama Podlabina
Foto: Sandro Lendler

Rudarsko-industrijski kompleks
Pjagal u Podlabinu
Foto: Sandro Lendler

LABIN

OBILAZAK / Arhitektura gradskih palača starogradske jezgre Labina s osvrtom na palaču Battiala Lazzarini

Rujan i listopad 2025., Narodni muzej Labin pri POU Labin,

Ul. 1. Maja 6, 52220 Labin

ORGANIZATOR: Narodni muzej Labin pri POU Labin

AUTORI: Renata Kiršić Veselica, Olja Višković, Deni Vlačić

SURADNICI: Obrt 3D Kucin

www.uciliste-labin.hr

Iako se prvi spomen grada Labina datira prije skoro 2000 godina, sadašnji izgled labinske starogradske jezgre formirao se u razdoblju venecijanske vladavine, odnosno između 16. i 18. stoljeća. Stari grad Labin sastavljen je od niza gradskih palača plemićkih obitelji, od kojih svaka nosi obiteljsko ime. Jedna od najreprezentativnijih i najočuvanijih palača jest barokna palača obitelji Battiala Lazzarini koja od 1960. godine ugošćuje Narodni muzej Labin. Građena je tijekom 17. i 18. stoljeća. Stariji dio korpusa nastao je oko 1630. godine, a bogato raščlanjeno reprezentativno pročelje datira iz 1727. godine.

Cilj programa je provesti vodstva i obilaske palače Battiala Lazzarini s naglaskom na njezinu arhitekturu i uređenje palače, a manje na muzejski postav postavljen u njezinim prostorijama. 3D model bit će predstavljen javnosti radi lakšeg upoznavanja i sagledavanja veličine, prostornosti i izgleda palače te biti uvod u predstojeće obilježavanje 300. obljetnice završetka izgradnje palače.

Detalj iz palače Battiala Lazzarini

Foto: Mateo Gobo

Labinska palača Battiala Lazzarini,
danas Narodni muzej Labin

Foto: Mateo Gobo

Pogled na Letovanić, listopad 1939.

Foto: nepoznati autor, sken analogne fotografije u vlasništvu Etnografske zbirke Božidara Škofača u Letovaniću

Pogled na Letovanić, rujan 2024.

Foto: Jurica Škofač

LETOVANIĆ PREZENTACIJA, IZLOŽBA, OBILAZAK / *Tradicijska drvena arhitektura u Letovaniću*

18. 10. 2025., u 17:00, Etnografska zbirka Božidara Škofača, Letovanić 149 i 150

ORGANIZATOR: Etnografska zbirka Božidara Škofača u Letovaniću

AUTORI: Jurica Škofač, kustos i izv. prof. dr. sc. Sanja Lončar

U centru naselja Letovanić u Pokuplju nalazi se sedam tradicijskih okućnica sa stambenim i gospodarskim građevinama koje su građene od druge polovice 18. stoljeća do prve polovice 20. stoljeća. Zajedno s drvenom kapelom sv. Fabijana i Sebastijana (1771.) čine ambijentalnu cjelinu koja je upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske, na Listu zaštićenih kulturnih dobara. Na okućnicama broj 149 i 150 nalaze se Etnografska zbirka Božidara Škofača, Rodna kuća Božidara Škofača i Galerija. Povodom ovogodišnjih *Dana europske baštine* bit će omogućen slobodan razgled drvene arhitekture i Etnografske zbirke. Prigodna izložba posvećena je naselju Letovanić i tradicijskoj drvenoj arhitekturi. Korištena je Arhiva Etnografske zbirke i dokumentacija projekata *Ugrožena drvena arhitektura Banovine/Banije, Pokuplja i Posavine* (2022. – 2025.) i *Ruta drvene arhitekture središnje Hrvatske* (2024. – 2025.).

LUŽANI – STARA KAPELA

OBILAZAK, RADIONICA / *Život nekada i život sada*

15. 9. – 15. 10. 2025., srijedom u 18:00, Etno selo Stara Kapela,
KUD „Graničari“ Lužani, Vladimira Nazora 34, Lužani

ORGANIZATOR: KUD „Graničari“ Lužani

AUTOR: Anita Lovrić

SURADNICI: Članovi KUD-a

www.facebook.com/KUDGranicarLuzani

Planirano događanje je namijenjeno dječjem uzrastu od tri do trinaest godina. Cilj događanja je približiti djeci arhitektonska rješenja nekadašnjeg života na selu i napraviti usporedbu s današnjim modernim arhitektonskim oblicima, kao i potaknuti djecu da uoče upotrebu prirodnih materijala za izradu različitih objekata. Radionicom će se uočiti povezanost prirode i arhitekture na svakodnevnim uporabnim predmetima, fotografirati arhitektonske detalje na građevinama i uporabnim predmetima, pokušati izraditi sušenu ciglu od gline i slame te ju upotrijebiti u izradi makete.

Događanja će se odvijati tijekom mjeseca rujna i listopada srijedom u 18:00. U svim događanjima djeca će sudjelovati besplatno i bez ograničenja.

Obilazak Etno sela Stara Kapela

Foto: www.visitmeridiana-slavonica.croatia.hr/hr-hr/eko-etno-selo-stara-kapela

Izrada makete Đerma

Foto: Ivica Galović, www.living.vecernji.hr/interijeri/foto-stara-kapela-selo-u-kojem-je-vrijeme-stalo-u-proslosti-910050

Plan cijelog događanja je sljedeći

1. Organizirat ćemo dvosatni obilazak etno sela Stare Kapele. Tijekom obilaska zadatak je uočiti i fotografirati arhitektonske detalje s motivima iz prirode, uočiti oblike, materijale i namjenu starih građevina.
2. Snimljene fotografije poslati u virtualnu izložbu na padlet.hr.
3. Prošetati selom i uočiti nove građevine. Fotografirati ih i usporediti sa starijim građevinama. Stvoriti plan graf sličnosti i razlika. Izdvojiti materijale kojima se koristilo u prošlosti i kojima se koristi sada.
4. Radionica na kojoj će djeca naučiti kako je nastala cigla. Izradit će umanjeni model seoskog bunara zvanog Đerma od sitnih kvadrata gline i drva.
5. Sve će se evidentirati fotografijama i prikazati u obliku diseminacije na Facebook stranicama udruge.

Tijekom cijelog događaja u ostvarivanju plana autorici i voditeljici programa pomagat će članovi KUD-a po potrebi. Događanjima će moći prisustvovati i roditelji.

Pogled na Mlinište, svibanj 2020.
Foto: Krešimir Jurić

Kapela sv. Liberana, studeni 2018.
Foto: Krešimir Jurić

MLINIŠTE – METKOVIĆ **MANIFESTACIJA, RADIONICE, IZLOŽBA,** **PREZENTACIJA / *Između kamena i riječi – gomila;*** ***Susret graditeljske i jezične baštine u srcu Neretve***

Listopad 2025., Osnovna škola Stjepana Radića, Kralja Zvonimira 8, Metković
Područna škola Mlinište, Mlinište bb, Mlinište
Gimnazija Metković, Kralja Zvonimira 8, Metković
ORGANIZATORI: Institut za hrvatski jezik, Općina Zažablje, Osnovna škola
Stjepana Radića, Metković, Gimnazija Metković
AUTORI: dr. sc. Perina Vukša Nahod, Ana Čužić, dipl. uč.,
Ivana Čarapina, prof. i dipl. bibl., Martina Pačić, prof., dr. sc. Bruno Nahod,
dr. sc. Domagoj Vidović, Zoran Vidović, prof.
SURADNICI: Ivanka Vuletić, dipl. uč., Nikolina Vugdelija, prof.,
Krešimir Jurić, uč. katoličkog vjeronauka, Rade Nikoletić, prof.,
Violeta Oršulić, prof., Dana Paponja, nast.

www.rnr.jezik.hr

Učenici 4. a razreda Osnovne škole Stjepana Radića u Metkoviću, područnih škola u Bijelom Viru i Mliništu te Gimnazije Metković sudjelovat će na manifestaciji *Između kamena i riječi – gomila; Susret graditeljske i jezične baštine u srcu Neretve* koja će se održati u Mliništu i Metkoviću.

Cilj je povezati materijalnu i nematerijalnu kulturnu baštinu neretvanskoga kraja. U školama će se održati dijalektološke, onomastičke, arheološke i kreativne radionice. Postavit će se izložba fotografija kapele sv. Liberana i arheološkoga nalazišta na Gomilama, koji su proglašeni kulturnim dobrom.

U školama će se prikazivati videozapisi o običajima za sv. Liberana i načinima gradnje u Neretvi nastali u suradnji učenika i kazivača iz neretvanskog naselja te predstaviti dijalektološki rječnici.

U prigodnome programu nastupat će učenici Osnovne škole Stjepana Radića, Gimnazije Metković i članovi KUD-a Metković, a učenici Srednje škole Metković pripremat će neretvanske specijalitete.

NOVA GRADIŠKA

KONZERVATORSKA IZLOŽBA / *Portali i dovratnici u srednjovjekovnoj arhitekturi Slavonije*

16. 10. 2025., u 18:00, Gradski muzej Nova Gradiška, Trg kralja Tomislava 7, Nova Gradiška

ORGANIZATORI: Područna konzervatorska služba Slavonski Brod, Gradski muzej Nova Gradiška

AUTORI: Ratko Ivanušec, dipl. pov. umjetnosti i povijesti – viši savjetnik-konzervator

SURADNICI: dr. sc. Marija Mihaljević, Gradski muzej Nova Gradiška

www.gmng.hr

U sklopu izložbe planirana je prezentacija pojedinih karakterističnih portala i dovratnika iz razdoblja 13. - 16. stoljeća na prostoru današnje Slavonije. Portali i dovratnici razlikuju se međusobno po položaju na pročelju ili u unutrašnjosti građevine, zatim po veličini i obliku nadvoja. Ovisno o vremenu nastanka, njihova se raznolikost očituje u oblikovanju profilacija kamenih okvira kojima određujemo stilske karakteristike ili vrijeme izgradnje portala i dovratnika. Pojedini karakteristični primjeri portala i dovratnika bit će analizirani s obzirom na način njihovog projektiranja u razdoblju srednjeg vijeka.

Pored panoa i kataloga, postav izložbe sadržavat će i neke pokretne nalaze, odnosno ulomke portala i dovratnika koji su otkriveni u nedavnim konzervatorskim i arheološkim istraživanjima lokaliteta srednjovjekovnih crkava i utvrda.

U sklopu izložbe istog dana je u **17:00 sati za posjetitelje organiziran obilazak** i pregled zaštitnih konzervatorsko-restauratorskih radova obnove zidnog oslika i crkvenog inventara župne crkve Bezgrješnog začeća Blažene Djevice Marije u Novoj Gradiški.

Brodski Zdenči, kapela sv. Petra,
zapadni portal.
Foto: Ratko Ivanušec

Dragotin, crkva Blažene Djevice Marije,
zapadni portal.
Foto: Ratko Ivanušec

Edukativna tura u Tvrđi, rujan 2024.

Foto: Ena Maurus

OSIJEK

EDUKATIVNA TURA / *Putevima Osvojskog – tajne Tvrđe kroz vrijeme i riječ*

13. 9. 2025., u 17:00, Trg Svetog Trojstva, Osijek

ORGANIZATOR: Udruga PLANTaža

AUTORICA: Maja Belina, udruga PLANTaža

SURADNICI: prof. dr. sc. Jasna Horvat, autorica romana *Osvojski* i Vedran Grizbaher, turistički vodič

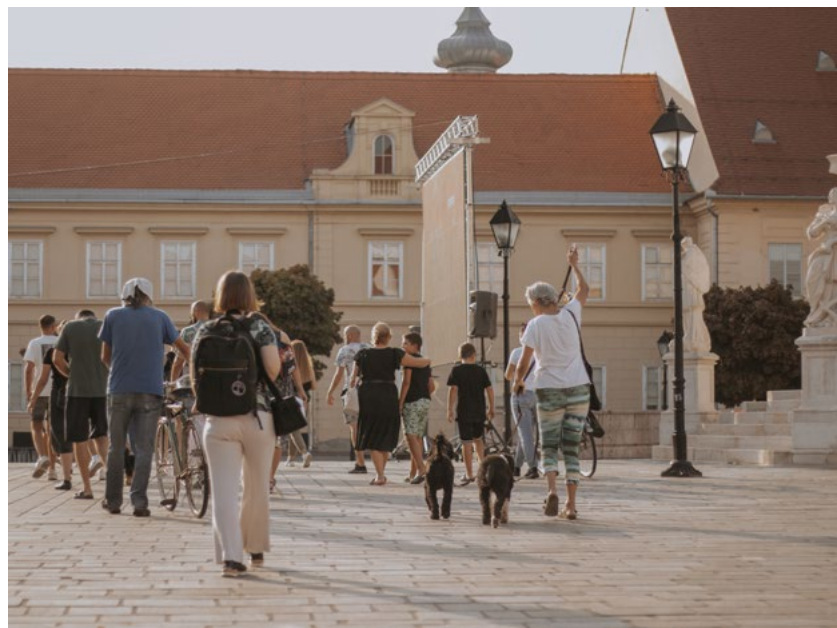
www.facebook.com/udrugaplantaza/

www.instagram.com/udrugaplantaza/

Interpretativna šetnja Tvrđom inspirirana je romanom *Osvojski* autorice Jasne Horvat, koji kroz simboliku, alkemijske metafore i vremenske prijelaze propituje teme povijesti, identiteta i društva. Tura spaja književnost s prostorom, povezujući stvarne povijesne lokacije Tvrđe s motivima iz romana. Šetnja potiče na razmišljanje o važnosti kulturne baštine, ljudskim pravima, društvenoj nejednakosti i kolektivnom pamćenju.

Sudionici će imati priliku doživjeti Tvrđu na nov način, kao prostor susreta prošlosti i suvremenosti. Turu vode turistički vodič i interpretator baštine Vedran Grizbaher te autorica romana Jasna Horvat. Program se odvija u sklopu festivala *PLANTide*, unutar inicijative *Kultura na asfaltu*, koja spaja umjetnost, edukaciju i zajednicu u javnom prostoru.

Edukativna tura traje približno 90 minuta i obuhvaća obilazak povijesnog dijela Osijeka, Tvrđe. Tijekom ture sudionici će imati priliku upoznati se s bogatom poviješću, arhitekturom i zanimljivostima ovoga jedinstvenog baroknog kompleksa. Preporučuje se nošenje udobne obuće zbog duljeg hodanja. Sudjelovanje u turi je besplatno, no broj mjesta je ograničen. Prijaviti se možete putem obrasca dostupnog na društvenim mrežama udruge PLANTAža.

Edukativna tura u Tvrđi, rujan 2024.

Foto: Ena Maurus

OSIJEK

PREDAVANJE / *Urbanističko rješenje središta Osijeka u radu Alberta Escha*

25. 9. 2025., u 11:00, Muzej Slavonije, Trg sv. Trojstva, Osijek

ORGANIZATOR: Muzej Slavonije

SURADNIK: prof. dr. sc. Tihomir Jukić

www.mso.hr

Osijek je bio jedan od malobrojnih hrvatskih gradova koji je dvadesetih godina 20. stoljeća osmišljavanje svog središta proveo putem međunarodnog natjecanja. Arhitektonsko-urbanističkim natječajem bio je obuhvaćen neizgrađen i neosmišljen prazan prostor oko nekađanje vojne utvrde (Tvrđe). Uz prethodno realiziran secesijski potez zgrada uz ulicu Europske avenije, taj je prostor postao najvažnijim činiteljem identitetskog sustava grada Osijeka.

Prvu je nagradu na pozivnom natječaju i izradu regulacijskog plana dobio natječajni rad *Meine Scheibe* pejzažnog arhitekta Alberta Escha. U vremenu između dva svjetska rata važio je za jednog od malobrojnih i najznačajnijih vrtne arhitekata u Beču, a cijeli svoj život posvetio je radu na oblikovanju vrtova i pejzažnom uređenju, kao i borbi za adekvatnu edukaciju pejzažnih arhitekata. Osijek je pet godina prije Zagreba proveo međunarodni natječaj za gradsko središte. O prvonagrađenom radu Alberta Escha govorit će prof. dr. sc. Tihomir Jukić na predavanju koje se održava u sklopu *Dana europske baštine* u Muzeju Slavonije.

Albert Esch: Prvonagrađeni rad na pozivnom natječaju za uređenje središta Osijeka, 1925.

Foto: Državni arhiv u Osijeku

Prikaz koncerta na otvorenom prostoru ispred zgrade kupališta. Natječajni rad Alberta Escha za središte Osijeka, 1925.

Foto: Muzej Slavonije

OSIJEK

PANEL / Panel rasprava – O zaštićenim nematerijalnim kulturnim dobrima – dvadeset godina poslije (retrospekcija)

2. 10. 2025., u 11:00, Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti, Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku, Cara Hadrijana 10, Osijek

ORGANIZATOR: Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti, Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku

AUTORICA: prof. dr. sc. Emina Berbić Kolar

SURADNICI: prof. dr. sc. Ljiljana Kolenić, dr. sc. Anica Bilić, znanstvena savjetnica u trajnom izboru, dr. sc. Ivana Kurtović Budja, viša znanstvena suradnica, dr. sc. Perina Vukša Nahod, viša znanstvena suradnica, doc. dr. sc. Josip Lašić, doc. dr. sc. Novica Vujović, prof. dr. sc. Amira Turbić Hadžagić, Igor Ilić, magistar primarnog obrazovanja (ALUMNI), Jesenka Ričl (doktorandica i kustosica Muzeja Slavonije), Ljubica Nedić, doktorandica, Ivica Šušak, dipl. iur., član Povjerenstva za kvalitetu Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti, izv. prof. dr. sc. Boris Vulić, doc. dr. sc. Tomislav Čurić

www.foozos.hr

Panel će biti upriličen povodom obilježavanja 20 godina od ratifikacije Konvencije o zaštiti nematerijalnih kulturnih dobara u Republici Hrvatskoj. Na panelu će biti uključeni znanstvenici, predstavnici civilnoga sektora koji se bave zaštitom i očuvanjem nematerijalne kulturne baštine, međunarodni stručnjaci i predstavnici kulturnih institucija.

Otvorenje Centra za nematerijalnu kulturnu baštinu u Slavonskom Brodu, studeni 2024. Na fotografiji prof. dr. sc. Emina Berbić Kolar, Igor Ilić, magistar primarnoga obrazovanja i članovi FAB-a (Folklorni ansambl Broda)

Foto: Emina Berbić Kolar

Dani Europske baštine 2024., Etno-kuća Vrpolje, na fotografiji prof. dr. sc. Emina Berbić Kolar i Taša Kolar, učenica Isusovačke klasične gimnazije u Osijeku

Foto: Emina Berbić Kolar

OSIJEK

RADIONICA / *Đir po Osijeku*

27. 10. 2025., od 10:00 do 12:00, I. gimnazija Osijek, Županijska ulica 4, Osijek
ORGANIZATOR: Centar za kulturnu baštinu Akademije za umjetnost i kulturu u Osijeku

AUTORI: doc. dr. sc. Lana Skender, studentica Ivona Vojvodić

SURADNICI: izvr. sav. Nataša Tram, I. gimnazija Osijek, Dijana Ososlija,
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna Osijek

<http://www.uaos.unios.hr/centar-za-kulturnu-bastinu>

Radionica *Đir po Osijeku* osmišljena je kao inovativan način istraživanja i vrjednovanja arhitektonske baštine grada Osijeka kroz kombinaciju društvene igre i mobilnog učenja. Inspirirana konceptom igre *Monopoly*, ova edukativna igra omogućuje učenicima da se kreću ulicama Osijeka bacanjem kockica, otkrivaju objekte kulturne baštine, kupuju ih, obnavljaju i revitaliziraju te tako uče kako se baština može održivo koristiti i čuvati za budućnost. U igru su integrirani koncepti održivosti, ekonomske, okolišne, kulturne i društvene, koji su utkani u pravila igre, sustav nagrada i kazni te procese restauracije i upravljanja baštinom. Kartice građevina povezane su s digitalnim izvorima informacija putem QR kodova, čime se potiče mobilno učenje i korištenje suvremenih tehnologija u nastavi. Učenici će tijekom igre surađivati, istraživati, učiti i razvijati vještine baštinske pismenosti s ciljem poticanja mladih na aktivno sudjelovanje u očuvanju i interpretaciji lokalne baštine.

Društvena igra *Đir po Osijeku*
Foto: Ivona Vojvodić

Telamoni na zgradi
Gradskog magistrata,
Tvrdä, Osijek
Foto: Lana Skender

OSIJEK

PREDAVANJE / *Zavjetna i javna plastika* *Beberine i Dubočca*

30. 10. 2025., od 9:30 do 9:50, Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku,
Ulica Julija Knifera 1, Osijek

ORGANIZATOR: Centar za kulturnu baštinu, Akademija za umjetnost
i kulturu u Osijeku

AUTORICA: dr. sc. Iva Papić

<http://www.uaos.unios.hr/centar-za-kulturnu-bastinu>

Na području župa Bebrina i Dubočac, nedaleko od Slavonskog Broda, sačuvan je velik broj poklonaca i križeva krajputaša, gusto raspoređenih po seoskim grobljima, uz ceste između sela te unutar sela, u blizini župne crkve ili filijalne kapele. Ukupno sedamdeset poklonaca i križeva krajputaša na području navedenih župa svjedoče o raširenoj pobožnosti tamošnjeg stanovništva, posebice jer su neveliki broj njih podigle bogate (gazdinske) obitelji te se oni mogu tumačiti kao zavjetni, makar su i javni spomenici u prostoru. Smještaj poklonaca i križeva na obodima sela odnosno župa svjedoči i o njihovoj drugoj funkciji, onoj „svetačke straže“, koja je na Savi, povijesnoj granici Otomanskog i Habsburškog Carstva te južnoj granici Slavonske vojne krajine, popimala funkciju magijskog kruga. Fenomen „svetačke straže“ odnosno obrambene straže da se bolestima, nesrećama i drugim zlama spriječi ulaz s juga, već je zamijećen na prostoru sjeverozapadne Hrvatske i obrađen je u radovima Martine Ožanić, Irene Kraševac i drugih. U usporedbi javne plastike u sjeverozapadnoj Hrvatskoj – pri čemu su u literaturi obrađeni varaždinski primjeri – s pokloncima u Bebrini i Dubočcu uočene su i druge srodnosti, pri čemu se ističe prisutnost privatnih naručitelja te zastupljenost zavjetne i javne plastike u čestim i brojnim crkvenim procesijama.

Mada ih odlikuje likovna skromnost, što je nerijetko rezultat devastacije uslijed nestručnih obnova, poklonce na opisanom području moguće je svrstati u tri tipološke skupine: najjednostavniji tip je poklonac zaključen trokutastim zabatom, a nešto složeniji su poklonac zaključen složenim zabatom ili atikom i akroterijima. S obzirom na učestalost tri graditeljska tipa, moguće je kako su nacrti za javnu plastiku u Vojnoj krajini uvezeni iz središta Monarhije, kao, uostalom, i nacrti za gradnju crkvi, tzv. *Kirchennormplānes*.

U predavanju se istražuje pojam „svetačke straže“ na prostoru Vojne krajine, ali i nastanak i razvoj tipologije javne plastike s osvrtnom na naručitelje te uvoz ikonoloških rješenja iz njemačkih zemalja (primjerice *Christus im Rast*, *Kristov odmor* ili *Zubobolni Krist*).

Poklonac na ulazu
u Bebrinu

Foto: Iva Papić

Poklonac u Bebrini

Foto: Iva Papić

OSIJEK

PROMOCIJA KNJIGA / *Promocija knjiga u izdanju Instituta za povijest umjetnosti*

30. 10. 2025., u 12:30, Akademija za umjetnost i kulturu, Salon 33,

Trg svetog Trojstva 3, Osijek

ORGANIZATOR: Centar za kulturnu baštinu Akademije za umjetnost i kulturu u Osijeku

U PROMOCIJI SUDJELUJU: Katarina Horvat-Levaj, Željka Čorak, Ivana Haničar Buljan i Margareta Turkalj Podmanicki

www.uaos.unios.hr/centar-za-kulturnu-bastinu

U sklopu *Dana europske baštine* bit će predstavljena dva recentna izdanja Instituta za povijest umjetnosti iz Zagreba posvećena istraživanju baštine vezane uz lik i djelovanje Eugena Savojskog.

Monografija *Dvorac Eugena Savojskog u Bilju* (ur. Katarina Horvat-Levaj) donosi sveobuhvatan prikaz povijesti, arhitekture i kulturnog značenja baroknog dvorca u Bilju.

Zbornik radova *Eugen Savojski (1663. – 1736.) i gradovi-tvrđave jugoistočne granice Habsburške Monarhije* (ur. Katarina Horvat-Levaj) okuplja radove stručnjaka koji se bave vojnom arhitekturom, urbanizmom i kulturnom baštinom pograničnih utvrda koje su oblikovale povijesni krajolik jugoistočne Europe u razdoblju habsburške vladavine.

Program se odvija povodom kandidature osječke Tvrđe za Oznaku europske baštine u okviru prijave 'Baroque Town-Fortresses: Osijek, Alba Iulia and Timișoara'.

Naslovnica monografije *Dvorac Eugena Savojskog u Bilju*

Foto: Institut za povijest umjetnosti

Naslovnica zbornika *Eugen Savojski i gradovi-tvrđave jugoistočne granice Habsburške Monarhije*

Foto: Institut za povijest umjetnosti

Dvorac Maliáth u Donjem Miholjcu, veljača 2014.

Foto: Zlatan Šulentić

Kurija Hillebrand von Prandau u Donjem Miholjcu, veljača 2014.

Foto: Zlatan Šulentić

OSIJEK

RADIONICA / Dvorci Slavonije kao koncertne pozornice

**30. 10. 2025., od 18:30 do 19:15, Glazbena škola Franje Kuhača Osijek,
Trg Svetog Trojstva 1, Osijek**

ORGANIZATOR: Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku

AUTORICE: red. prof. dr. sc. Jasna Šulentić Begić, Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku, Ivana Pušić, mag. mus. ass., doktorandica, Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku

SURADNICI: Jasminka Pušić, prof., učitelj mentor, Glazbena škola Franje Kuhača Osijek; studenti diplomaskih studija Glazbena pedagogija, Gitarska pedagogija, Tamburaško umijeće

www.uaos.unios.hr/centar-za-kulturnu-bastinu

Radionica *Dvorci Slavonije kao koncertne pozornice* održat će se u Glazbenoj Školi Franje Kuhača u Osijeku. Tijekom radionice, učenici će putem fotografija i videozapisa upoznati slavonske dvorce poput dvorca Eltz u Vukovaru, dvorca Prandau-Normann u Valpovu, dvorca Pejačević u Našicama i dvorca Hillebrand von Prandau/Maliáth u Donjem Miholjcu. Osim njihovog iznimnog značaja za kulturnu baštinu, učenici će osvijestiti i važnost tih povijesnih zdanja za suvremeni glazbeni život, budući da su ona danas središta u kojima se održavaju brojni koncerti.

OTOČAC

VIRTUALNI PROGRAM, *ONLINE VODIČ*, DIGITALNA PUBLIKACIJA / *Online vodič kroz graditeljsku baštinu Otočca i Gacke*

1. 9. – 31. 10. 2025., Gacko pučko otvoreno učilište, Trg Dražena Bobinca 2, Otočac

ORGANIZATOR: Gacko pučko otvoreno učilište Otočac

AUTORI: Snježana Bogdanić, Dubravko Grčević, Marija Uzelac

www.gpou-otocac.hr

Digitalni program Gackog pučkog otvorenog učilišta Otočac posvećen je graditeljskoj baštini Otočca i Gacke, onoj vidljivoj u prostoru i onoj sačuvanoj u sjećanju. U objavama na Facebook stranici Muzeja Gacke Otočac, koji djeluje pri Učilištu, istraživat ćemo stambene objekte lasinjske i japodske kulture, prostorne tragove Rimskog Carstva, srednjovjekovne i novovjekovne fortifikacije, zgrade i spomenike, industrijsku i sakralnu graditeljsku baštinu te tradicijsku arhitekturu sela. Posebna pažnja bit će posvećena graditeljima, rodnim kućama poznatih Otočana, ulozi tradicijskih znanja u graditeljstvu i korištenju proširene stvarnosti u interpretiranju graditeljske baštine. Krajem listopada svih trideset tematskih priča bit će objedinjeno u javno dostupnu digitalnu publikaciju – *Online vodič kroz graditeljsku baštinu Otočca i Gacke*.

Razglednica Otočca s početka 20. stoljeća: *Spomenici kulture*. Razglednica iz kulturno-povijesne zbirke Muzeja Gacke; nakladnik i autor fotografije otisnute na razglednici nepoznati.

Razglednica Otočca iz 1974. godine: *Hotel Park i prvi blok stambenih zgrada*. Razglednica iz kulturno-povijesne zbirke Muzeja Gacke; nakladnik: Foto-tehnika Zagreb. Autor fotografije otisnute na razglednici nepoznat.

PETRINJA

IZLOŽBA S UVODNIM PREDAVANJEM, VIRTUALNA IZLOŽBA / *Zdenci života petrinjskog kraja*

25. 9. – 17. 10. 2025., otvorenje u 18:30, Pučko otvoreno učilište Hrvatski dom Petrinja, Matije Gupca 2, Petrinja

ORGANIZATORI: Grad Petrinja, Turistička zajednica grada Petrinje, Udruga „Zrinska gora“ Petrinja

AUTORI: Davorka Franić, Matija Bučar, Zdenko Franić (Udruga Zrinska gora, Petrinja)

SURADNICI: Kristina Suppe (Turistička zajednica grada Petrinje), Dubravka Davidović (nacionalni koordinator za kulturnu rutu *Destinacija Napoleon*), Maja Peterlić (novinarka HRT-a)

www.petrinjaturizam.hr

www.klinac.eu/zdenci

Kroz temu zdenaca i bunara istaknut će se njihova ključna uloga u osiguravanju pitke vode za ljude, stoku i razne gospodarske aktivnosti od antike do danas. Osim što omogućuju život, oni su tihi svjedoci graditeljskog umijeća te čuvari bogate kulturne i arhitektonske baštine petrinjskog kraja. Kroz autorske fotografije, nacрте i zapise prikazat će se raznoliki oblici zdenaca i bunara, njihova arhitektura, tradicijske tehnike gradnje i uloga u vodoopskrbi, poljoprivredi i društvenom životu grada Petrinje i okolnih sela te obnova nakon petrinjskog potresa. Obradit će se i raznolikost vodene flore i faune povezane sa seoskim bunarima. Izložba promiče razumijevanje zdenaca i bunara kao zrcala kulturnih i gospodarskih promjena te važnosti njihova očuvanja kao dijela identiteta petrinjskog prostora.

Fontana u Petrinjskom parku, 2018.
Foto: Turistička zajednica grada Petrinje

Seoski zdenac u selu Klinac, lipanj 2025.
Foto: Matija Bučar

Zgrade Kramarić, 1912. Vlasnik fotografije: Grad Prelog

Foto: Preuzeto sa stranice Topoteka Prelog
www.lnk.in/618d

Zgrade Gradske uprave, Knjižnice i čitaonice Grada Preloga te Muzeja Croata insulanus Grada Preloga, lipanj 2025.

Foto: Street View Glavna 31, Glavna 33, Glavna 35 Prelog
www.maps.app.goo.gl/dyVqbbYzoTAMZqKs8

PRELOG

IZLOŽBA, PREDAVANJE, OBILAZAK / *Graditeljska baština Preloga: tragovi prošlosti za gradnju budućnosti*

9. 10. 2025., u 10:00, Srednja škola Prelog, Čakovečka 1, Prelog

ORGANIZATORI: Željka Ivančok Varga, Valentina Pirc Mezga, Tajana Štefok

AUTORICE: Željka Ivančok Varga, Valentina Pirc Mezga, Tajana Štefok

<http://ss-prelog.skole.hr/>

Aktivnosti:

1. Online izložba fotografija

- učenici prikupljaju stare fotografije građevina u Prelogu
- učenici fotografiraju odabrane građevine sa starih fotografija Preloga (crkvu, školu, objekte komercijalne namjene, kuće...)
- fotografije se uređuju i uz svaku se dodaje kratak opis: godina izgradnje, stil, prvotna i sadašnja funkcija
- izložba se objavljuje na školskim i društvenim mrežama škole

2. Fizička izložba u Srednjoj školi Prelog

- iste fotografije s opisima iz online izložbe izlažu se u školi

3. Istraživački rad: prvotna i sadašnja funkcija građevina

- učenici rade u timovima i istražuju unaprijed zadanu građevinu:
 - Kada i zašto je građena?
 - Kojoj svrsi je služila u prošlosti?
 - Kako se koristi danas?
 - Postoji li plan za budućnost objekta?

4. Obilazak i stručno predavanje na terenu

- organizacija obilaska odabranih građevina uz stručno vodstvo (povjesničar, muzejski kustos)
- učenici pripremaju kratko izlaganje za pojedine lokacije i vode dijelove ture
- predavanje o važnosti očuvanja kulturne baštine, mogućnostima obnove, prenamjene i održivog korištenja (nastavnik hrvatskoga jezika, geograf)

PULA
STRUČNO VODSTVO I RADIONICA / *Stručno vodstvo*
Malim rimskim kazalištem i Augustovim hramom,
Radionica Detalji arhitektonske dekoracije Malog
rimskog kazališta u Puli

20. i 27. 9. 2025., u 9:00, 11. i 18. 10. 2025., u 9:00, Augustov hram, Forum b.b.,
Malo rimsko kazalište, Herculov prolaz 1, Arheološki muzej Istre (dvorana),
Carrarina ulica 3

ORGANIZATOR: Arheološki muzej Istre

SURADNICI: zaposlenici Muzeja

www.ami-pula.hr

U sklopu *Dana europske baštine* 2025. godine organizirana su stručna vodstva za zainteresiranu javnost kroz Malo rimsko kazalište i Augustov hram u Puli. Posjetitelji imaju priliku upoznati se s povijesnim i kulturnim značajem ovih važnih spomenika iz rimskoga doba. Nakon vodstva po spomenicima za zainteresirane posjetitelje uslijedila bi radionica u Arheološkom muzeju Istre, čija je tema vezana uz arhitektonsku dekoraciju Maloga rimskog kazališta.

Ovaj događaj nudi jedinstvenu priliku za dublje razumijevanje povijesti i kulture Pule u rimskom razdoblju.

Napomena: Stručno vodstvo i radionica održat će se istoga dana.

Augustov hram, 1. kolovoza 2012.

Foto: Đeni Gobić-Bravar

Malo rimsko kazalište, 4. srpnja 2022.

Foto: Đeni Gobić-Bravar

RUDE

RADIONICE, PREZENTACIJE, DEGUSTACIJE / *Budi rudar na jedan dan!*

28. 9. 2025., od 11:00 do 17:00, Rudnik svete Barbare, Rude

ORGANIZATOR: KUD „Oštrc“

SURADNICI: Samoborski muzej, Rudarsko-geološko-naftni fakultet Zagreb, Udruga Rudarska greblica

www.rudnik.hr

Rudnik svete Barbare bit će domaćin više interaktivnih radionica posvećenih rudarskoj baštini. Naglasak ovogodišnjeg događanja stavljen je na podzemlje kao specifičan segment graditeljske baštine. Geologija, održavanje, načini podgrađivanja i istraživački projekti u rudniku bit će predstavljeni posjetiteljima u okviru proširenih tura koje će prvi put obuhvatiti i dijelove rudnika koji su do sada bili nedostupni za turističke obilaske. Svoje znanstvene aktivnosti predstaviti će stručnjaci s Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta u Zagrebu.

Najmlađi posjetitelji tražit će blago (bakrenu rudu) od kojega će samostalno napraviti unikatni suvenir. Dojmovi posjetitelja nakon obilaska rudnika bit će tema likovne radionice, a rudarskim alatima obrađivat će se daske i drveni stupci za ugradnju u rudnik.

Ispred rudnika već tradicionalno će se održati radionice pripreme kolača rudarske greblice i izrade samoborskog kraluša – nematerijalnih kulturnih dobara s područja Ruda i Samobora.

Članovi KUD-a „Oštrc“ pripremat će tradicionalna rudarska jela, a bit će prikazan i običaj pečenja rakije, uz neizbježnu degustaciju.

Detaljan program radionica i ostalih događanja bit će objavljen na mrežnoj stranici Rudnika svete Barbare. **www.rudnik.hr/**

Priprema za obilazak Rudnika sv. Barbare, Rude, rujan 2024.

Autor: Josip Lebegner

Kovači na pauzi. Rude, srpanj 2025.

Autor: Josip Lebegner

Pogled na Trbovec, najstariju jezgru grada Samobora, svibanj 2025.

Foto: Tihana Stepinac Fabijanić

SAMOBOR

IZLAGANJA, OBILAZAK GRADA, STRUČNA EKSURZIJA, IZLOŽBA / Znanstveno-stručni multidisciplinarni skup *Povijesne jezgre malih gradova – revitalizacija i lokalne zajednice* i *Dan starog Samobora*

19. 9. 2025., od 9:00 do 19:00, izlaganja, obilazak Taborca, *Dan starog Samobora*

20. 9. 2025., od 8:00 do 18:00, stručna ekskurzija Zagreb – Samobor – Brežice –
Šenkovec- Brdovec – Zaprešić – Zagreb – Samobor,

Samoborski muzej, Otvorena galerija Samoborskog muzeja (Vila Allnoch),
Starogradska ul. 12, Samobor

ORGANIZATORI: Hrvatska sekcija ECOVAST-a – Europskog vijeća za sela i male
gradove, Zagreb; OPS – Udruga Oživljena povijest Samobor; Samoborski muzej;
Posavski muzej Brežice

AUTORI: dr. sc. Klementina Batina, Nikša Božić, Alenka Černelić Krošelj, Valerija
Kelemen Pepeonik, Boštjan Kolar, dr. sc. Jasenka Kranjčević, dr. sc. Sanja Lončar,
dr. sc. Aleksandar Lukić, Tihana Stepinac Fabijanić, Silvija Pranjić, Ives Vodanović
Lukić, Nikolina Puljić Glasnović, Ivica Šintić

www.ecovast.hr

Znanstveno-stručni multidisciplinarni skup *Povijesne jezgre malih gradova – revitalizacija i lokalne zajednice* posvećen je malim povijesnim gradovima koji predstavljaju karakteristiku hrvatskog i europskog prostora. Brojne male gradove karakterizira sličan stoljetni razvoj koji je ostavio bogatu kulturno-povijesnu baštinu, slojeve povijesne arhitekture, specifične obrte i industriju, multikulturalne i multietničke sredine.

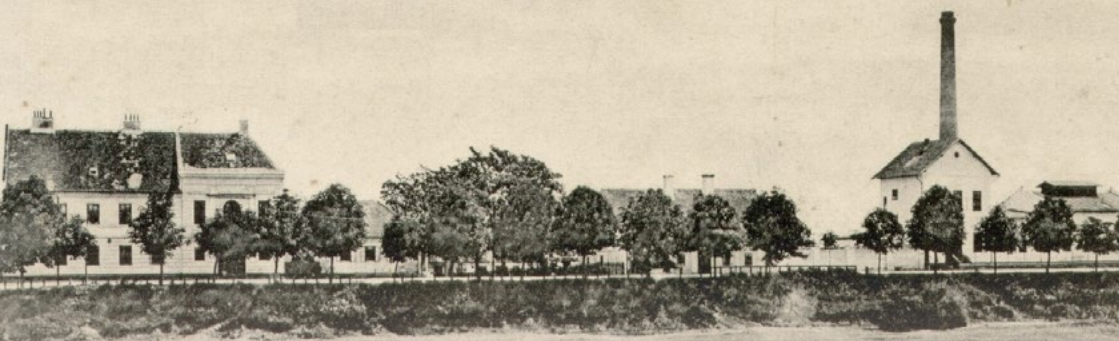
Suvremeni procesi (smanjenje broja stanovnika, demografske promjene, migracije, nove gospodarske djelatnosti, razvoj turizma, povećanje prometa, nova izgradnja i drugo) značajno utječu na povijesne jezgre u smislu korištenja, održavanja i ulaganja u građevine i prostore, posebno povijesnu arhitekturu, zelene površine i infrastrukturu, ali i očuvanje lokalnog identiteta i zadovoljavajuće kvalitete života. Izlaganja govore o navedenim procesima i promjenama te predstavljaju primjere dobre prakse integracije kulturne baštine u suvremeni urbanistički razvoj i revitalizaciju povijesnih jezgri, primjere aktivnog uključivanja lokalnih zajednica u očuvanje i upravljanje baštinom, kao i korištenja nacionalnih i europskih fondova i razvijanja održivih politika.

Dio bogatog programa čini i vođena šetnja Starogradskom ulicom, do Gornjeg Kraja i Taborca – najstarije jezgre Samobora te događanje *Dan starog Samobora* u organizaciji udruge OPS – Oživljena povijest Samobora: kružna šetnja i vodstvo kroz *Sajam starih obrta* (u klanjcu), kuća Skendera Fabkovića i pitanje njene obnove i revitalizacije, izložba fotografija starog Taborca (*in situ*). Program završava uz *Kotlić s purgerskim majstorima, kalfama i šegrtima* – zakusku, stare samoborske pjesme i tamburice.

Rodna kuća učitelja, pedagoga, pjesnika i prevoditelja Skendera Fabkovića (1826. – 1905.), veljača 2025.

Foto: Sanja Lončar

Gradska munjara Sisak

SISAK MANIFESTACIJA / 13. DANI INDUSTRIJSKE BAŠTINE GRADA SISKI

11. – 26. 9. 2025.

ORGANIZATOR: Gradski muzej Sisak

PARTNERI: Turistička zajednica grada Siska, Foto klub „Siscia Obscura“ Sisak, Kulturno-povijesni centar Sisačko-moslavačke županije

POKROVITELJI: Ministarstvo kulture i medija RH i Grad Sisak

Manifestacija *Dani industrijske baštine grada Siska* predstavlja jedinstvenu manifestaciju na prostoru Hrvatske koja za cilj ima promociju jednoga značajnog baštinskog kompleksa. Ona obuhvaća izložbe, predavanja, prezentacije, obilazke lokacija, dječje radionice i niz drugih događanja kojima je za cilj upoznavanje javnosti s bogatom industrijskom baštinom Siska i njezinim potencijalima. Ovogodišnja manifestacija uključuje izložbu *Akvizicije – Predmeti industrijske baštine u Gradskom muzeju Sisak 2015. – 2025.* autora dr. sc. Vlatka Čakširana, kojom će se prezentirati aktivnosti Muzeja u prikupljanju predmeta industrijske baštine zadnjih deset godina. Kao i prethodnih godina, u suradnji s Foto klubom „Siscia Obscura“ bit će organizirana fotografska izložba *Ples u industrijskoj baštini Siska i Karlovca* karlovačkog fotografa Denisa Stošića.

Treća izložba koja će se održati ove godine nosi naziv *Industrija i industrijska baština grada Otočca*, autorice Snježane Bogdanić iz Muzeja Gacke Otočac pri Gackom pučkom otvorenom učilištu Otočac. Uz izložbe, ove će se godine održati i dva predavanja koja tematiziraju problematiku obnove industrijske baštine. Prvo predavanje pod nazivom *Obnova industrijske baštine Petrinje – zgrade Munjare i Klonice* održat će Tajana Prvonožec Lučić, d.i.a, viša stručna savjetnica Područne konzervatorske službe Sisak Ministarstva kulture i medija, a drugo pod nazivom *Industrijska baština Siska nakon potresa – stanje i perspektive* održat će dr. sc. Vlatko Čakširan iz Gradskog muzeja Sisak. Na kraju manifestacije održat će se i promocija monografije *Dragan Milić: novinska karikatura* koja tematizira karikature koje su objavljivane u sisačkim novinama od 1960-ih do 1980-ih godina. Na manifestaciji će se već tradicionalno u suradnji s Turističkom zajednicom grada Siska održati i *Sisački festival piva* s poznatim obilaskom starih sisačkih pivovara. Tijekom održavanja manifestacije održat će se također već tradicionalna radionica za djecu *Dobra industrija* koja popularizira takvu vrstu baštine među predškolskom i školskom djecom.

IZLOŽBA / Akvizicije 2015.-2025. - Predmeti industrijske baštine u Gradskom muzeju Sisak

11. 9. 2025., u 19:00, Holandska kuća, Rimska 10, Sisak

AUTOR: dr. sc. Vlatko Čakširan

ORGANIZATOR: Gradski muzej Sisak

Izložba prezentira djelatnost Gradskog muzeja Sisak u prikupljanju predmeta industrijske baštine u zadnjih deset godina, kada je ona bila i najaktivnija. U prethodnom razdoblju takva je aktivnost bila sporadična i nije bilo sustavnog prikupljanja građe. Intenziviranje toga procesa bilo je vezano uz pokretanje manifestacije *Dani industrijske baštine grada Siska*, pokretanje revitalizacije objekta Holandska kuća kao centra za prezentaciju industrijske baštine grada Siska te proglašenje 2015. godine Europskom godinom industrijske i tehničke baštine. Sve je to intenziviralo procese prikupljanja građe kao i suradnje s lokalnom zajednicom u tom procesu.

Izložba Akvizicije
Foto: Gradski muzej Sisak

IZLOŽBA / Ples u industrijskoj baštini Siska i Karlovca

12. 9. 2025., u 19:00, Kulturno-povijesni centar Sisačko-moslavačke županije, Rimska 19, Sisak

AUTOR: Denis Stošić

ORGANIZATORI: Foto klub „Siscia Obscura“ Sisak, Kulturno-povijesni centar Sisačko-moslavačke županije, Gradski muzej Sisak

Izložba fotografija *Ples u industrijskoj baštini Siska i Karlovca* autora Denisa Stošića donosi vizualni dijalog između plesa i napuštenih tvorničkih prostora, gdje energija tijela oživljava hladne fasade i strojeve koji su nekoć bili srce gospodarskog života. Ona spaja pokret i prostor. Time se u industrijskoj baštini obaju gradova otvara novi pogled – pogled umjetnika. Izložba je rezultat suradnje kulturnih institucija i umjetnika iz obaju gradova, a cilj joj je potaknuti građane na promišljanje o očuvanju i prenamjeni industrijskih lokaliteta.

Fotoizložba

Foto: Denis Stošić

OBILAZAK / Ruta sisačkih pivovara

13. 9. 2025., u 15:00, organizirani obilazak Rute sisačkih pivovara

ORGANIZATORI: Gradski muzej Sisak i Turistička zajednica grada Siska

Ruta sisačkih pivovara kreće kod Stare pivovare u ulici Ruđera Boškovića b. b., a završava podrumima Nove pivovare u ulici Ivana Gundulića. Cilj obilaska je ukazivanje na bogatu pivarsku tradiciju grada koja seže od 1855. godine.

MANIFESTACIJA / XI. SISAČKI FESTIVAL PIVA

13. 9. 2025., u 17:00,
Šetnica Slavoljuba Slave Striegla, Sisak
ORGANIZATORI: Turistička zajednica grada Siska,
Grad Sisak

Sisačka pivovara, GMS, inv. br. 1443bF

Foto: Arhiva Gradski muzej Sisak

PREDAVANJE / *Obnova industrijska baština Petrinje – zgrade Munjare i Klaonice*

16. 9. 2025., u 19:00, Holandska kuća, Rimska 10, Sisak
ORGANIZATOR: Gradski muzej Sisak
PREDAVAČ: Tajana Prvonožec Lučić, d.i.a, viša stručna savjetnica Područne
konzervatorske službe Sisak Ministarstva kulture i medija

Gradska munjara Petrinja te zgrada nekadašnje Klaonice očuvani su i obnovljeni primjeri industrijske arhitekture grada Petrinje. Obje zgrade pojedinačno su zaštićena kulturna dobra upisana u Registar kulturnih dobara RH. Prije potresa izrađena je projektna dokumentacija obnove i rekonstrukcije tada zapuštenih zgrada. Razorni potres u prosincu 2020. teško je oštetio obje zgrade. Putem Ministarstva kulture i medija provedena je obnova koja je dovela do potpune transformacije navedenih građevina čime je grad Petrinja dobio funkcionalne prostore za kulturni i društveni razvoj grada. Nekadašnja industrijska arhitektura ponovno pokreće razvoj grada.

IZLOŽBA / *Industrija i industrijska baština grada Otočca*

18. 9. 2025., u 19:00, Holandska kuća, Rimska 10, Sisak
AUTORICA: Snježana Bogdanić, Muzej Gacke Otočac pri Gackom pučkom
otvorenom učilištu Otočac
ORGANIZATOR: Gradski muzej Sisak

Istraživanje industrije i industrijske baštine grada Otočca započelo je u sklopu izložbenog ciklusa *Baština u nestajanju* putem kojega su u Muzeju Gacke u Otočcu u periodu od 2017. do 2020. godine bile otvorene tri izložbe o pet industrijskih postrojenja: Pivovari, Kožari, Otekstu, Cosmochemiji i Industriji namještaja Otočac. Na temelju toga napravljena je i opsežnija publikacija koja je objedinila sve podatke vezane uz industrijsku prošlost grada i njegove okolice. Veliku ulogu u prikupljanju građe i informacija o navedenoj temi imala je lokalna zajednica. Priča o industriji i industrijskoj baštini grada Otočca, nekadašnjega industrijskog centra, prema svjedočenjima sugovornika takozvanog „ličkog Manchester“, na taj je način trajno dokumentirana i javno dostupna.

PREDAVANJE / *Industrijska baština Siska nakon potresa – stanje i perspektive*

23. 9. 2025., u 19:00, Holandska kuća, Rimska 10, Sisak

PREDAVAČ: dr. sc. Vlatko Čakširan

ORGANIZATOR: Gradski muzej Sisak

U potresu koji je krajem 2020. godine pogodio grad Sisak stradala je, među ostalim objektima, i bogata industrijska baština. Nakon toga je došlo do kvalitetnog promišljanja o pojedinim objektima poput Gradske munjare i Domobranske vojarne te do početka realizacije projekata koji su doveli do obnove i prenamjene. Industrijska baština u takvoj situaciji nije bila prepuštena nestajanju, nego je jedna elementarna nepogoda iskorištena za obnovu i davanje novih vrijednosti u urbanom prostoru Siska. To je ujedno pokazatelj kako se industrijska baština može na kvalitetan način iskoristiti u budućem razvoju jedne sredine i njezine lokalne zajednice.

PROMOCIJA / *Monografija Dragan Milić: novinska karikatura*

26. 9. 2025., u 19:00, Holandska kuća, Rimska 10, Sisak

ORGANIZATOR: Gradski muzej Sisak

Dragan Milić sisački je karikaturist i dizajner koji je svojim radom obilježio povijest dizajna sisačke Kemijske industrije Radonja, ali i povijest sisačke karikature. Objavljujući svoje karikature u tvorničkim novinama Radonje i Željezare te u lokalnim novinama *Jedinstvo* od 1960-ih do 1980-ih godina dao je zanimljiv pogled na razvoj grada u tom razdoblju karikirajući obične ljude i situacije u kojima su se oni nalazili. Donacija njegovih radova došla je tijekom 2025. godine u Gradski muzej Sisak, čime je ostvarena mogućnost jednoga šireg pogleda na njegov kreativni rad i djelovanje u lokalnoj zajednici.

Foto: Gradski muzej Sisak

RADIONICE / *Dobra industrija*

11. – 26. 9. 2025., Gradski muzej Sisak, Tomislavova 10, Sisak

ORGANIZATOR: Gradski muzej Sisak

SISAK **PREDAVANJE, RADIONICA, OBILAZAK, KVIZ,** **PREZENTACIJA, IZLOŽBA FOTOGRAFIJA / *To vam je*** ***Sisak s kraja na kraj***

22. – 26. 9. 2025., Srednja škola Viktorovac, Aleja narodnih heroja 1, Sisak

ORGANIZATOR: Srednja škola Viktorovac

AUTORICE: Tanja Vadla, Marijana Bionda

SURADNICI: Mladen Knežević, Dahna Prskalo Peco, Ana Rizmaul, Hrvoje Kovačić

www.facebook.com/profile.php?id=100063626918073

www.instagram.com/srednjaskolaviktorovac/

Od Segeste, preko rimske Siscije, Starog grada, industrijske baštine pa sve do suvremenih zgrada, Sisak priča priču o gradu koji nestaje i raste gotovo jednakim intenzitetom. Gradu koji su rušile seobe i vojske, poplave i potresi, ali koji su jednako tako gradili i dograđivali njegovi stanovnici koji su se doseljavali odsvakud donoseći sa sobom brojne kulturne utjecaje. Kako je izgledala urbanizacija Siska od Ilira i Kelta do današnjih dana, na koji način sisački murali kao oblik vizualne angažirane umjetnosti komuniciraju u javnom prostoru, što možemo učiniti za očuvanje tradicijske arhitekture s rubova grada te koje tajne kriju zgrade, kuće, mostovi i ulice možete saznati na *Danima europske baštine 2025.* u Srednjoj školi Viktorovac u Sisku.

Vila dr. Gutschyja
u Sisku,
sagrađena u
druvoj polovici
19. stoljeća,
listopad 2017.

Foto:
Gordana Đurić

Tvrđava Stari grad u Sisku, fotografirano s broda *Juran i Sofija*, travanj 2022.

Foto: Gordana Đurić

PROGRAM

-
22. 9., u 17:30	Mladen Knežević, dipl. ing. građ.: <i>Razvoj graditeljstva u Sisku</i> , predavanje
23. 9., u 17:30	Dahna Prskalo Peco, povjesničarka umjetnosti: <i>Galerija na otvorenom: murali kao dijalog u javnom prostoru</i> , predavanje i prezentacija
24. 9., u 13:00	Ana Rizmaul, prof. povijesti umjetnosti: <i>Interpretacija tradicijskih motiva s ugrožene drvene arhitekture</i> , likovna radionica
25. 9., u 13:00	Hrvoje Kovačić, prof. povijesti i geografije: <i>Kameni svjedoci prošlosti</i> , obilazak
26. 9., u 13:00	Marijana Bionda, prof. sociologije i Tanja Vadla, prof. hrvatskog jezika i književnosti: <i>Zgrade koje pričaju priču</i> , multimedijalni pristup (predavanje, izložba fotografija, kviz)

SLAVONSKI BROD

MONODRAMA UZ VOKALNU GLAZBENU PRATNJU /

„Govorite li hrvatski?“ autora Joška Ševe

25. 9. 2025., u 20:00, Muzej Brodskog Posavlja, Ante Starčevića 40, Slavonski Brod
ORGANIZATORI: Muzej Brodskog Posavlja, Područna konzervatorska služba
Slavonski Brod

AUTOR: prof. Joško Ševo

SURADNICI: Klapa „Nostalgija“ i Muzej Brodskog Posavlja

www.muzejbp.hr

Povodom obilježavanja *Dana europske baštine*, želeći na poseban način istaknuti 1100. obljetnicu Hrvatskog Kraljevstva, hrvatske državnosti i hrvatskoga jezika kao dijela iste europske baštine, u novoodnovljenom prostoru Muzeja Brodskog Posavlja, te u sklopu održavanja gostujuće izložbe Arheološkog muzeja Split *Chroatorum bellatores – ratnici u ranom srednjem vijeku*, planiramo organizirati i popratna kulturna događanja među kojima je i predstava glumca i profesora Joška Ševe *Govorite li hrvatski?*

Predstava *Govorite li hrvatski?* premijerno je izvedena 1994. godine. Do sada je odigrana oko 600 puta na scenama u više od 55 zemalja svijeta, a pratit će ju glazbenom izvedbom klapa *Nostalgija*.

Kroz izbor i dramaturgiju tekstova autor je želio iznijeti propitivanje potrebe vrijednosti vlastitoga jezika u naletu sveopće globalizacije koja sve jače prodire i na područje Hrvatske, a samim time i na područje hrvatskog jezika, a u predstavi se mogu čuti tekstovi Ive Vojnovića, Petra Zrinskog, Ivana Gundulića, Marka Marulića, Marina Držića, Augusta Šenoe, Tina Ujevića, Josipa Prudeusa, Antuna Gustava Matoša, Josipa Pupačića, Jure Franičevića Pločara, Slavka Mihalića, Viktora Vide, Vinka Nikolića, Bašćanske ploče i Šibenske molitve.

Ovu predstavu čini posebnom i to što glumac stihove kao i monologe najvećih hrvatskih pjesnika i pisaca govori kroz poeziju i prozu, na svim hrvatskim dijalektima u zasigurno najzahtjevnijoj kazališnoj formi.

Joško Ševo tijekom izvođenja predstave
„Govorite li hrvatski“ u Sinju 2016.

Foto: Nikica Ugrin Radar

Atrij Muzeja Brodskog Posavlja, 2025.

Foto: Hrvoje Špicer

SLAVONSKI BROD

PREDAVANJE, PANEL / *Obilježavanje važnih obljetnica konvencija i povelja Vijeća Europe o arhitektonskoj baštini*

2. 10. 2025., u 18:00, Atrij Tehničke škole Slavonski Brod, Eugena Kumičića 55, Slavonski Brod

ORGANIZATORI: Društvo arhitektonskih i građevinskih inženjera i tehničara DAGIT Slavonski Brod, Područna konzervatorska služba Slavonski Brod

AUTORICA: Darija Perković Bošnjak, viša savjetnica – konzervatorica

SURADNICI: Tehnička škola Slavonski Brod

Predavanje i panel organiziraju se u okviru manifestacije *Dani europske baštine 2025.* – *Arhitektonska baština* s ciljem podizanja svijesti, informiranja i poticanja stručne rasprave o značaju i izazovima zaštite i očuvanja arhitektonske baštine, koja je istovremeno ključni čimbenik i zajedničke europske povijesti i lokalnog identiteta. Predavanje je namijenjeno prvenstveno stručnoj javnosti – sudionicima u zaštiti i očuvanju arhitektonske baštine na području Brodsko-posavske županije.

Predavanjem će biti predstavljeni akti Vijeća Europe kojima je prepoznata važnost arhitektonske baštine, doprinosi se njezinoj zaštiti, razumijevanju i vrjednovanju na sveeuropskoj razini, a 2025. godine obilježavaju se važne obljetnice: 50. obljetnica Europske povelje o arhitektonskoj baštini (*European Charter of Architectural Heritage*), Strasbourg, 1975., 40. obljetnica Konvencije Vijeća Europe o zaštiti europske arhitektonske baštine (*Convention for the*

Protection of the Architectural Heritage of Europe), Granada, 3. listopada 1985. i 20. obljetnica konvencije Vijeća Europe o vrijednosti kulturne baštine za društvo (*Council of Europe Framework Convention on the Value of Cultural Heritage for Society*), Faro, 2005. U okviru predavanja bit će predstavljen institucionalni okvir zaštite kulturne baštine u Republici Hrvatskoj te *Geoportal kulturnih dobara* kao dobar primjer javno dostupnoga interaktivnog alata za prikaz arhitektonske baštine.

Nakon predavanja održat će se diskusija o ključnim temama i izazovima u zaštiti i očuvanju arhitektonske baštine, čiji će se zaključci zabilježiti.

Ilustracija glavnih tema predavanja – akti Vijeća Europe o arhitektonskoj baštini i prikaz sučelja *Geoportala kulturnih dobara Republike Hrvatske*
Foto: Darija Perković Bošnjak

SLAVONSKI BROD

PREDAVANJE / Arhivska dokumentacija u zaštiti i očuvanju kulturne baštine Slavonskog Broda

6. 10. 2025., u 13:00, Državni arhiv u Slavonskom Brodu, Augusta Cesarca 1,
Slavonski Brod

ORGANIZATORI: Državni arhiv u Slavonskom Brodu, Područna konzervatorska
služba Slavonski Brod

AUTORI: nasl. doc. dr. sc. Josip Jagodar, mr. sc. Vlasta Budiša

SURADNICI: djelatnici Područne konzervatorske službe Slavonski Brod i
Državnog arhiva u Slavonskom Brodu

www.dasb.hr

Dva stručna predavanja donose uvid u važnost arhivske građe i konzervatorske dokumentacije u procesima identifikacije, vrednovanja i zaštite graditeljske baštine.

Predstavnici Ministarstva kulture i medija te Državnog arhiva u Slavonskom Brodu govorit će o pravnim temeljima, vrstama dokumenata i primjerima iz prakse, s naglaskom na među-institucionalnu suradnju i zakonitu primjenu građe u obnovi i očuvanju kulturnih dobara.

Nakon predavanja predviđena je mogućnost razgledavanja dijela originalne arhivske građe vezane uz graditeljsku baštinu Slavonskog Broda te razgovor s konzervatorima i arhivistima.

Ulaz je slobodan.

Zgrada Državnog arhiva u Slavonskom Brodu

Foto: preuzeto sa službenih stranica DASB(<https://dasb.hr/dobrodosli-na-sluzbene-stranice-drzavnog-arhiva-u-slavonskom-brodu/>)

Područna konzervatorska služba Slavonski Brod.

Foto: Vlasta Budiša

SLAVONSKI BROD

OBILAZAK, RADIONICA / *Obilazak kulturno-povijesne cjeline grada i radionica za predškolsku djecu – Arhitektonska baština Slavenskog Broda*

9. 10. 2025., u 10:00, Dječji vrtić „Lira“, Josipa Kozarca 31, Slavonski Brod

ORGANIZATORI: Dječji vrtić „Lira“ Slavonski Brod, Područna konzervatorska služba Slavonski Brod

AUTORICA: Darija Perković Bošnjak, viša savjetnica – konzervatorica

www.vrtic.lira.hr

U okviru manifestacije *Dani europske baštine 2025. – Arhitektonska baština*, predškolske vrtičke skupine upoznat će kulturno-povijesnu cjelinu svoga grada u vođenoj šetnji središtem Slavenskog Broda, kroz pristup primjeren njihovoj dobi. Konzervatori će im, kroz priču o povijesti najstarijeg dijela grada i zanimljivim crticama o događajima i ljudima (znanstvenicima, arhitektima, književnicima, balerinama, slikarima...) koji su obilježili život u povijesnim ulicama i zgradama, približiti najvrjednije elemente arhitektonske baštine.

Po povratku iz obilaska, u prostorijama vrtića održat će se edukativno-zabavna radionica-igraonica slaganja *puzzli* s prikazima povijesnih zgrada viđenih u obilasku i detalja njihovih pročelja, uz pričaonicu o povijesti gradskih zgrada i ličnosti.

Cilj je ove programske aktivnosti djecu od najranije dobi upoznati s poviješću i arhitektonskom baštinom njihova grada te doprinijeti odgoju budućih naraštaja građana – svjesnih, educiranih i ponosnih na kulturno-povijesni identitet svoga kraja.

Starija vrtićka skupina ispred kuće Brlić u Slavenskom Brodu

Foto: DV Lira, Slavonski Brod

SLAVONSKI BROD

IZLOŽBA / *Arhitektonska baština Brodsko-posavske županije*

13. 10. – 5. 11. 2025., otvorenje 13. 10. u 13:00, Muzej Brodskog Posavlja,

Ulica Ante Starčevića 40, Slavonski Brod

ORGANIZATORI: Muzej Brodskog Posavlja,

Područna konzervatorska služba Slavonski Brod

AUTORICA: Darija Perković Bošnjak, viša savjetnica – konzervatorica

SURADNICI: Hrvoje Špicer, Uršula Bešlić (Muzej Brodskog Posavlja)

www.muzejbp.hr

Interdisciplinarnom izložbom *Arhitektonska baština Brodsko-posavske županije* stručnoj i široj javnosti predstavlja se najznačajnija arhitektonsko-krajobrazno-urbanistička baština ovoga slikovitog područja bogate i burne prošlosti – čuvara granice kršćanstva i srednjoeuropskog kulturno-civilizacijskoga kruga. Uz stručne opise i valorizaciju, bit će prikazani povijesni planovi i nacrti te arhivska i recentna fotodokumentacija. Izložbom je obuhvaćena arhitektonska baština srednjeg vijeka, baroka, historicizma, secesije i moderne; profanog (građanskoga i tradicijskoga ruralnog), sakralnog i fortifikacijskog karaktera.

Uz stručni, konzervatorsko-muzejski, ovaj postav čini i umjetnički dio – umjetničke slike s motivima brodsko-posavske arhitektonske baštine čiji su autori priznati povijesni slikari i suvremenici, čija djela svjedoče o bogatoj tradiciji slikarstva na brodskom području i doprinose očuvanju kolektivne memorije o baštini i identitetu brodsko-posavskog kraja.

Detalj fasade zgrade Medicinske škole, Slavonski Brod, 1976. Foto Crnković

Razglednica *Brod na Savi*, 1911.
Izdavač: Izidor Steiner

SLAVONSKI BROD

PREDAVANJE / *Bregunice graditeljice – zanimljiva arhitektonska rješenja iz prirode*

21. 10. 2025., u 11:00, Muzej Brodskog Posavlja, Ante Starčevića 40, Slavonski Brod
ORGANIZATORI: Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Brodsko-posavske županije Natura Slavonica i Područna konzervatorska služba Slavonski Brod

AUTORI: Branimir Vujčić, mag. ing. agr., ravnatelj Javne ustanove *Natura Slavonica*; Mario Pavičić, dipl. ing. polj., viši stručni savjetnik; Darija Perković Bošnjak, mag. ing. prosp. arch., viša savjetnica – konzervatorica

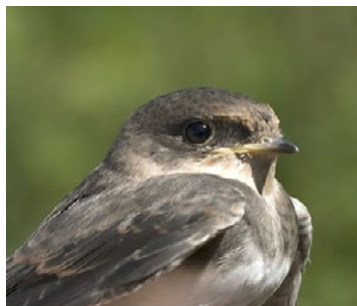
SURADNIK: Muzej Brodskog Posavlja

www.natura-slavonica.hr i www.muzejbp.hr

Cilj predavanja je upoznati širu javnost s posebnom graditeljskom vještinom jedne ptičje vrste, čije su kolonije prepoznatljiv čimbenik tradicijskoga posavskog krajobraza, vrijedna prirodna baština i svojevrsna arhitektonska baština divljine, na čijoj zaštiti i očuvanju stručnjaci predano rade.

Stručnjaci iz Javne ustanove *Natura Slavonica* upoznat će posjetitelje s bregunicama (lat. *Riparia riparia*), najmanjim lastavicama u Hrvatskoj. Ove malene ptice selice vješte su graditeljice, koje svoja gnijezda svijaju u brojnim hodnicima koje buše u strmim pjeskovitim obalama rijeka i jezera. Njihove su kolonije sve malobrojnije zbog brojnih zahvata u staništu kojima im se uništavaju mjesta za gniježđenje. Zbog toga su bregunice posebno zaštićena životinjska vrsta u Republici Hrvatskoj prema Pravilniku o proglašavanju divljih svojti zaštićenim i strogo zaštićenim, uvrštene su na Crveni popis ugroženih ptica Hrvatske i kao migratorna vrsta su zaštićene na temelju međunarodnih konvencija kojih je i Hrvatska potpisnica.

Na predavanju će biti predstavljen i projekt JU *Natura Slavonica*, jedinstven i rijedak na području Republike Hrvatske, kojim stručnjaci, oponašajući prirodu, rekonstruiraju i obnavljaju napuštena staništa kako bi stvorili uvjete za povratak i opstanak ove vrste.

Bregunica

Foto: JU *Natura Slavonica*

Stanište bregunica – tuneli u strmoj pješčanoj obali

Foto: JU *Natura Slavonica*

STUPNIK – LUČKO

PREDAVANJE, RADIONICA, OBILAZAK / *Stupnička baština – na tragu bogate arhitekture*

Rujan i listopad 2025., Osnovna škola Lučko, Puškarićeva 102, Lučko

ORGANIZATOR: Osnovna škola Lučko

AUTORICA: dr. sc. Mila Pandžić

SURADNICI: mr. sc. Pavo Šimović, Mira Drobilo, Martina Vuković

www.os-lucko.skole.hr

www.bit.ly/stupnari

U okviru našega školskog zavičajnog projekta *Putovima starih Stupnara* održat ćemo stručna predavanja o sakralnoj graditeljskoj baštini na području Župe Stupnik-Lučko: počevši od kapele sv. Benedikta, zaštitnika Europe, do crkve sv. Ivana Nepomuka. Crkve su okupljale župljane na molitvu, svete mise i proslave te su od davnina bogat izvor informacija o duhovnoj i kulturnoj baštini naših predaka. Obilazeći Stupnik, istražiti ćemo stare kuće čije nas tesane drvene grede („planjki”) svojim mirisom vraćaju u daleku prošlost otkrivajući tradicionalne metode gradnje („hrvaški vugel”, „nemški vugel”). Posebno ćemo istaknuti primjer obnove i očuvanja stare kuće iz 1884. kao primjer ponovne uporabe i suvremene poticajnosti graditeljske baštine sukladno njezinoj dugovječnoj održivosti i namjeni.

Na radionicama će učenici razviti audiovizualne digitalne karte svoga mjesta. Tako će stupnička baština postati dostupna svima. Učenici će se također osobito posvetiti i kreativnom osmišljavanju turističkog suvenira svoga mjesta. Na taj ćemo način očuvati jedinstveni identitet Stupnika potičući istodobno dublju povezanost lokalne zajednice s njegovom neprocjenjivom baštinom u našoj svagdašnjici i budućnosti.

Kapela sv. Benedikta
u Stupniku,
rujan 2024.

Foto: Vita Vuković

„Hrvaški vugel”
– kuća u Stupniku
(1884.), rujan 2024.

Foto: Mila Pandžić

ŠČITARJEVO – VARAŽDINSKE TOPLICE RADIONICE, OBILAZAK, STRUČNA VODSTVA / *Rimska graditeljska baština Andautonia (Ščitarjevo) i Aquae lasae (Varaždinske Toplice)*

18. 10. 2025., Arheološki park Andautonia, Ščitarjevo;

Arheološki park Aquae Iasae, Varaždinske Toplice

ORGANIZATOR: Arheološki muzej u Zagrebu

AUTORICE: Dora Kušan Špalj, Nikoleta Perok

www.amz.hr

U subotu 18. listopada 2025. na arheološkim lokalitetima *Andautonia* (Ščitarjevo) i *Aquae lasae* (Varaždinske Toplice) organizirat će se program s radionicama i stručnim vodstvima kojima će se predstaviti graditeljska baština rimskog razdoblja s posebnim naglaskom na specifičnosti ovih dvaju lokaliteta.

Riječ je o rimskom gradu Andautoniji, koji se nalazio na prostoru današnjeg sela Ščitarjeva, te o poznatom rimskom termalnom kompleksu sa svetištem – Aquae lasae (Varaždinske Toplice), odnosno o lokalitetima na kojima više od 50 godina radove provode stručnjaci Arheološkog muzeja u Zagrebu. Povodom Dana europske baštine bit će organiziran besplatni autobus na relaciji Zagreb – Ščitarjevo – Varaždinske Toplice – Zagreb, a pozivamo i sve posjetitelje koji dolaze vlastitim prijevozom da obišu obje lokacije. Ulaz, sudjelovanje u radionicama i stručno vodstvo besplatni su za sve posjetitelje.

Napomena: Detaljni program i predbilježba za besplatni autobus na: www.amz.hr.

PROGRAM

Ščitarjevo - 18. 10. 2025.

Stručno vodstvo: 10.30; 12 i 14 sati.

Predstavljanje audio vodiča i interaktivne igre

Radionice od 12 do 18 sati: rimska moda, rimske igre sa žetonima i loptama, mali arheolozi i dr.

Varaždinske Toplice - 18. 10. 2025.

Stručno vodstvo u 14 i 16 sati

Radionice od 12 do 17 sati - izrada opeka, radionica klesanja, izrada uljanica.

Arheološki park Andautonia u Ščitarjevu

Foto: D. Nemeth-Ehrlich

Arheološki park Aquae Iasae, gradski park Varaždinske Toplice

Foto: D. Kušan Špalj

ŠENKOVEC

PREZENTACIJA, RADIONICA / *Opća pučka škola u Šenkovcu – graditeljsko nasljeđe naše zajedničke povijesti, kulturnog identiteta i generacijskog kontinuiteta*

29. 9. 2025., u 18:00, Opća pučka škola, Udruga Ivana Perkovca, Zagrebačka 44, Šenkovec

ORGANIZATOR: Udruga Ivana Perkovca – za očuvanje kajkavske ikavice i promicanje zavičajne kulturne baštine

AUTORI: Jasna Horvat, Zdravka Kramarić

SURADNICI: Srednja škola Ban Josip Jelačić, Zaprešić, Učenička zadruga Ban, Zvonimira Špoljar

www.udrugaivanaperkovca.hr

www.ss-ban-jjelacic-zapresic.skole.hr

Opća pučka škola u Šenkovcu – graditeljsko nasljeđe naše zajedničke povijesti, kulturnog identiteta i generacijskog kontinuiteta naziv je događanja u organizaciji Udruge Ivana Perkovca – za očuvanje kajkavske ikavice i promicanje zavičajne kulturne baštine. Opća pučka škola u Šenkovcu (Stara škola) graditeljska je baština i kao takva 2008. godine proglašena materijalnim kulturnim dobrom Republike Hrvatske te je upisana na Listu zaštićenih kulturnih dobara. Stara škola u Šenkovcu važan je čimbenik u prosvjetiteljskom i kulturnom nasljeđu kraja u kojem djeluje od 1903. godine kao Opća pučka škola do 1964. godine, zatim kao zgrada Poštanskog ureda Šenkovec, a od 2009. godine pa do danas i kao sjedište Udruge Ivana Perkovca. Kroz svoje programe i projekte Udruga u materijalnom kulturnom dobru revitalizirane zgrade negdašnje pučke škole potiče zajedničko osmišljavanje atraktivnijih, održivijih i uključivijih načina suživota. U tome su svakako najdragocjeniji generacijski susreti nekadašnjih učenika, a danas starijih žitelja zajednice s mladim generacijama na koje prenose različita tradicijska umijeća, običaje i sadržaje usmene kajkavsko-ikavske književnosti, kao i donjosutlanski ikavski kajkavski dijalekt – nematerijalno kulturno dobro proglašeno 2008. godine. U tom spoju lokalnih vrednota koje se odražavaju i na nacionalne, te kroz aktivnosti zajedničke teme *Dana europske baštine 2025. – Graditeljska baština: prozor prema prošlosti, pogled u budućnost* čuvamo graditeljsko nasljeđe i kulturni identitet na takav način da kroz prikupljenu i digitaliziranu povijesnu građu predstavimo povijest i značaj Opće pučke škole široj publici dajući jedinstven uvid u našu zajedničku povijest i kulturni identitet te se time graditeljstvo predstavlja kao simbol kontinuiteta.

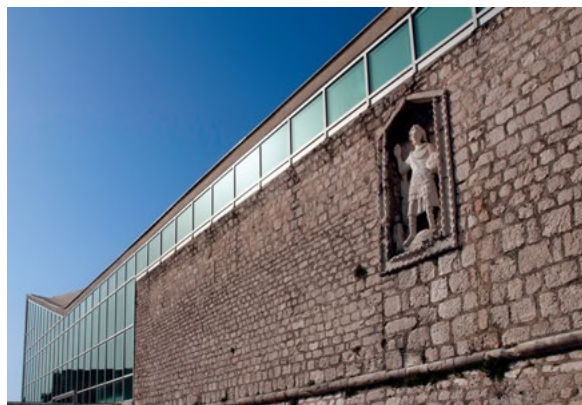
Kroz radionicu keramike na temu Opće pučke škole sudionici će razvijati svoje kreativne vještine i oživjeti povijest na poseban, opipljiv način. Motiv Opće pučke škole utisnut u glini poslužit će kao suvenir koji će izraditi učenici srednje škole zajedno s članovima Udruge i na taj način spojiti nekoliko generacija u kreativnoj igri s glinom.

Opća pučka škola u Šenkovcu
Foto: Zdravka Kramarić

Gradska knjižnica „Juraj Šižgorić“
Šibenik tijekom energetske obnove
Foto: Danijela Grubišić

Pročelje Gradske knjižnice „Juraj Šižgorić“ Šibenik
Foto: Rajna Kovačević

ŠIBENIK PANEL I INTERPRETACIJSKA ŠETNJA / *Tragovima Ivana Vitića*

3. i 4. 10. 2025., u 10:30, Gradska knjižnica „Juraj Šižgorić“ Šibenik

ORGANIZATOR: Gradska knjižnica „Juraj Šižgorić“ Šibenik

AUTORICA: Marina Šimić

SURADNICA: Danijela Grubišić

www.knjiznica-sibenik.hr

U sklopu *Dana europske baštine* u Šibeniku održat će se panel-rasprava posvećena ulozi arhitekture u očuvanju i oblikovanju kulturnog identiteta. Panel će obuhvatiti tri tematske cjeline: ulogu europskih vrijednosti u arhitekturi, značaj suvremenih projekata revitalizacije za očuvanje graditeljske baštine i doprinos Ivana Vitića u Šibeniku s posebnim naglaskom na Knjižnicu koja je trenutno u projektu *Energetske obnove zgrada sa statusom kulturnog dobra* koji provodi Ministarstvo kulture i medija u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026. Ukupna vrijednost obnove Gradske knjižnice „Juraj Šižgorić“ Šibenik iznosi 3.102.082,53 eura. Rasprava će poslužiti kao platforma za razmjenu iskustava, ideja i vizija o arhitekturi.

U društvu turističkog vodiča Zlatke Rodin, sudionici će kroz interpretacijsku šetnju upoznati Šibenik iz perspektive jednoga od najznačajnijih hrvatskih arhitekata Ivana Vitića. Šetnja otkriva njegove tragove u urbanom tkivu grada, a održava se uz potporu Turističke zajednice Šibensko-kninske županije.

Dvorac Trakošćan

Foto: arhiv Dvora Trakošćan

TRAKOŠĆAN SAJAM, PREDAVANJE, RADIONICA, IZLOŽBA / *Isprepletene vrijedne ruke – „Doživi barok“*

27. 9. 2025., od 9:00 do 18:00, Dvor Trakošćan 4, Lepoglava

ORGANIZATOR: Dvor Trakošćan

SURADNIK: Posavski muzej Brežice

www.trakoscan.hr

Jednodnevno događanje *Doživi barok* u Dvoru Trakošćan uključuje kostimirano edukativno predavanje *Doručak s groficom*, stručno vođenje dvorcem s naglaskom na barokno razdoblje, sajam i predstavljanje rukotvorina, likovnu radionicu crtanja baroknog ornamenta te intergeneracijsku razmjenu znanja i iskustava stanovnika prekograničnog područja.

Tijekom događanja posjetitelji mogu razgledati i izložbu *U susret čipkarskom festivalu*, koja prikazuje razvoj i upotrebu čipke kroz povijest, kao referenciju na 29. Međunarodni festival čipke u Lepoglavi. Dvorac Trakošćan, povijesna arhitektonska cjelina sa slojevitim graditeljskim razvojem, kontekstualizira navedene sadržaje kao primjer baštinskog prostora u kojem se spajaju arhitektura, kulturni identitet i suvremeni interpretacijski pristupi nematerijalnoj kulturnoj baštini.

Barokna soba u dvorcu Trakošćan

Foto: arhiv Dvora Trakošćan

VELIKA GORICA **IZLOŽBA, RADIONICA, PREDAVANJA,** **FESTIVAL, SIMPOZIJ / *Dani europske baštine*** ***u Velikoj Gorici***

Rujan i listopad 2025.

ORGANIZATOR: Grad Velika Gorica

AUTORICA: Vesna Župetić

SURADNICI: ustanove i udruge

www.tzvg.hr

U okviru manifestacije *Dani europske baštine u Velikoj Gorici* održat će se u mjesecu rujnu i listopadu deset programa: izložbe, radionice, predavanja, festivale izvedbenih umjetnosti i svečani simpozij. U više od deset godina sudjelovanja Grad Velika Gorica izgradio je široku platformu suradnika, od znanstvenih i kulturnih institucija, udruga, poduzetnika u kulturi do pojedinaca kako u zajednici, tako i šire, koji se rado uključuju i sudjeluju u organizaciji manifestacije *Dani europske baštine u Velikoj Gorici*. Svake godine, pa tako i ove, velikogorički programi su prilagođeni temi koju je predložilo Vijeće Europe, ali se razlikuju po pristupu, metodama i načinu gledanja, prezentiranja i promoviranja baštine i kulture Turopolja u sveukupnosti hrvatskih i europskih kulturnih kretanja.

VELIKA GORICA

MANIFESTACIJA / *Dani europske baštine* *u Velikoj Gorici: „Baština i arhitektura – prozor* *u prošlost, vrata u budućnost“*

Rujan i listopad 2025.

KULTURFEST

Rujan – listopad, Grad Velika Gorica

ORGANIZATOR: Udruga KulTur

SUORGANIZATOR: Turistička zajednica Velika Gorica

SUDIONICI: članovi udruge i građani grada Velike Gorice s naglaskom
na djecu i mlade

KulTurFest je manifestacija suvremene umjetnosti koja ove godine posebnu pažnju posvećuje povezivanju umjetnosti, suvremene i tradicionalne arhitekture središnje Hrvatske, s naglaskom na područje Turopolja. Program festivala usmjeren je na istraživanje i promociju tradicionalnih tehnika i materijala, osobito drva, te njihovu primjenu u suvremenoj arhitekturi, urbanom planiranju i uređenju javnih prostora. Kroz niz radionica, sudionici će uz stručno vodstvo imati priliku osmišljavati javne i privatne prostore, davati vlastite prijedloge te se educirati o očuvanju tradicije u arhitekturi, ali i o suvremenim pristupima koji ne zanemaruju vrijednost baštine. Organizatori će predstaviti vlastite prijedloge za unaprjeđenje prostora, provoditi ankete među građanima kako bi mapirali njihove želje, potrebe i stupanj podrške za različite inicijative vezane uz javne prostore. *KulTurFest* ima za cilj biti platformom za dijalog između stručnjaka, građana i umjetnika, sa željom za očuvanjem i reinterpretacijom tradicije u suvremenom kontekstu, potičući inovativna rješenja i zajedničko promišljanje budućnosti javnih prostora.

Kontakt predsjednika udruge: 095 826 3439

Primjer arhitektonskih prijedloga s *KulTurFesta* 2024

IZLOŽBA FOTOGRAFIJA / *Prozori starih turopoljskih čardaka*

15. – 30. 9. 2025., Područna knjižnica Galženica

ORGANIZATORI: Gradska knjižnica Velika Gorica i Područna knjižnica Galženica

AUTOR: David Bobesić

Prozor, obluk, okno, 2025.

Foto: David Bobesić

Izložba *Prozori starih turopoljskih čardaka* fotografa Davida Bobesića donosi jedinstvenu vizualnu priču o tradicijskom graditeljstvu Turopolja, predstavljajući autentične detalje prozora i vrata na drvenim katnicama – čardacima, koje su obilježje ovog kraja. Izložba se održava u sklopu obilježavanja *Dana europske baštine*, naglašavajući važnost očuvanja lokalne kulturne i arhitektonske baštine. Ova izložba ne prikazuje samo arhitektonske elemente, već i duh prošlih vremena, način života i vještinu turopoljskih majstora koji su od hrastovine stvarali domove otporne na vrijeme i poplave, podižući ih na stupove i ukrašavajući ih s mnogo pažnje i ljubavi. Svaka fotografija Davida Bobesića poziva posjetitelje da zastanu i promatraju detalje koji su često skriveni od pogleda – tragove ruke majstora, slojeve vremena i priče koje prozori čuvaju. Izložba je posveta turopoljskim čardacima kao živim svjedocima baštine i identiteta ovoga kraja, te poziv na očuvanje i vrjednovanje tradicijskih vrijednosti u suvremenom društvu.

RADIONICA / *Radionica turopoljskog dijalekta „IŽA“*

20. 9. 2025., od 10:00 do 14:00, Turističko-edukativni centar Novo Čiče, Velikogorička ul. 147, Novo Čiče

ORGANIZATOR: KUD „Čiče“ Novo Čiče

VODITELJICA RADIONICE: Josipa Brigljević

Turopoljski dijalekt zaštićeno je kulturno dobro Republike Hrvatske od 2017. godine. Turopoljski dijalekt sve je manje u upotrebi te su mnogi nazivi, riječi i pojmovi zaboravljeni. Ova kreativna radionica i igraonica posvećena je učenju nekih već zaboravljenih pojmova i riječi vezanih uz predmete i prostore u IŽI (kući). Uči se na zabavan način, pitalicama, mozgalicama, slagalicama i kratkim filmićima. Radionica je namijenjena djeci i mladima, a održat će se u prekrasnom parku autohtonih drvenih kuća.

Napomena: prijave za radionicu na e-mail: sduvnjak@gmail.com

Radionica slaganje IŽE

Foto: Arhiva KUD Čiče

RADIONICA / Čardaci – turopoljska povijest i naslijeđe

30. 9. 2025., u 18:00 sati, Područna knjižnica Galženica

ORGANIZATORI: Gradska knjižnica Velika Gorica, Područna knjižnica Galženica

SUORGANIZATORI: KUD Dučec, Mraclin

SUDIONIČKI: Josip Kos

Slagalica čardaka, 2024.

Foto: Josip Kos

Radionica Čardaci – turopoljska povijest i naslijeđe ima dva cilja: zaštitu čardaka – zaštitnih znakova Turopolja te edukaciju djece i mladih o povijesti, nastanku i namjeni čardaka i njegovim karakteristikama u tradicionalnom, ali i modernom ruhu. Član KUD-a Dučec Josip Kos osmislio je jedinstvenu liniju proizvoda 3D printanih čardaka u obliku privjeska, magneta, figurice te slagalice za samostalno slaganje. Uz to, radionica će sadržavati rad s 3D olovkama pomoću kojih polaznici radionice mogu izrađivati tradicionalne turopoljske motive poput podgutnice, čardaka i slično.

FESTIVAL / OGLEDE – festival izvedbenih umjetnosti i suvremenih praksi

2. – 4. 10. 2025.,

Trg Stjepana Radića i pripadajući

kvart Galženica, Velika Gorica

ORGANIZATORI: Štoos teatar,

Galerija Galženica, Pučko otvoreno

učilište Velika Gorica

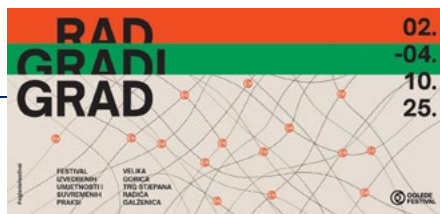
SUORGANIZATORI: Zaklada Zamah, Udruga Trećeprstor,

Turistička zajednica Velika Gorica

SUDIONIČKI: Slaven Tolj, Arbajt kolektiv, Ivan Gundić, Zlatko Majsec, Roko Nakić,

Ivana Kalc, Tajči Čekada, Umjetnička škola Franje Lučića Velika Gorica / plesni

odjel, studenti Sveučilišta Vern i mnogi drugi

O'glede, dizajn:
Kreativna agencija Visak, 2025.

Treće izdanje festivala *Ogleda* odvija se pod nazivom *Rad gradi grad*, baveći se radom kao temeljnom ljudskom aktivnošću koja oblikuje ne samo društvene odnose, vrijednosti, stavove, naše slobodno vrijeme i ideje, već i fizičke prostore – kvartove, ulice, gradove.

Ovogodišnji festival suvremenih umjetničkih praksi istražuje ulogu rada i radništva u stvaranju urbanih identiteta, arhitekture, prostora i kolektivne memorije i to na području kvarta koji je i sam nastao kao rezultat kolektivnog napora i rada njegovih stanovnika.

IZLOŽBA / Galženica: urbana utopija na periferiji

3. 10. 2025., u 19:00, Galerija Galženica

ORGANIZATOR: Galerija Galženica

SUDIONICI: Antonia Vodanović, Ivan Buvinić, Ivan Gundić,

Božena Končić Badurina, Renato Glogovčan, Nela Drach, Tin Marušić

Novine *Industrogradnja*,
članak o izgradnji naselja
Galženica I i II, 1974.

Naselje Galženica III,
Velikogorički list, 18. 4. 1975.

Obljetničkom izložbom *Galženica: urbana utopija na periferiji* obilježavaju se dvije važne obljetnice vezane uz povijest arhitekture grada – 45 godina djelovanja Doma kulture Galženica otvorenog 26. studenog 1980., kao i 50 godina od početka izgradnje stambenog naselja Galženica III.

U novoizgrađenom naselju Galženica, na Trgu Veljka Vlahovića, odnosno današnjem Trgu Stjepana Radića, 1980. godine otvoren je Dom kulture čiji projekt potpisuje arhitektica Hrvojka Paljan, a u njemu je otvorena i prva velikogorička galerija za suvremenu umjetnost te knjižnica i manja dvorana za koncerte, predstave i filmske projekcije. Arhitektonsko-urbanističko rješenje stambenog naselja Galženica III, s planiranih 1.260 stanova za oko 4.000 novih stanovnika zaposlenih u okolnim tvornicama, realizirano je pod vodstvom projektnog ureda Industrogradnja.

Izgradnja naselja s kvalitetno koncipiranim urbanističkim planom, stanogradnjom, javnim površinama, javnom plastikom, gradskim trgom, zelenim površinama i novim kulturnim sadržajima znatno je pridonijela stvaranju urbaniteta Velike Gorice 70-ih i 80-ih godina 20. stoljeća.

Proces urbanizacije započeo 70-ih godina, u sklopu koje ga je izgrađeno naselje Galženica III s otvorenim i zatvorenim javnim prostorima, odigralo je značajnu ulogu u formiranju nove moderne urbane strukture koja objedinjava sve sadržaje bitne za kvalitetu življenja.

Uz arhivsku građu, izložba donosi i radove suvremenih umjetnika (Ivan Buvinić, Ivan Gundić, Božena Končić Badurina...) koji u svom umjetničkom radu tematiziraju naselje Galženica.

SIMPOZIJ / Svečani simpozij u povodu obilježavanja 800. obljetnice Plemenite općine turopoljske

16. 10. 2025., od 16:30 do 17:30, Interpretacijski centar Muzeja Turopolja, Franje Lučića 15, Velika Gorica

ORGANIZATORI: Grad Velika Gorica, Plemenita općina turopoljska, Muzej Turopolja, Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad, HAZU Velika Gorica
ORGANIZACIJSKI ODBOR: Krešimir Ačkar, Lana Krunić Lukinić, Juraj Odrčić, Margareta Biškupić Čurla, Katja Matković Mikulčić, dr. sc. Jasmina Nestić, dr. sc. Petra Batelja Majić, Josip Popovčić, Vesna Župetić

Plemenita općina Turopolje (*Universitas nobilium Campi Turopolye/Campi Zagrabienensis*) potvrdu svoje opstojnosti pronalazi u pisanom dokumentu, povlastici kralja Bele IV. iz 1225. godine, kojom se Turopoljci braća Budun, Ivan i Levča te njihovi rođaci imenuju plemićima i oslobađaju služenja gradu Zagrebu.

Slobode i povlastice turopoljskih plemića priznate su na Hrvatskom saboru 1278. godine. Kontinuitet rada upravnopolitičke organizacije Plemenite općine turopoljske te gubitak samostalnosti samouprave pratimo sve do 1947. godine, kada je njen rad zakonom ukinula Federativna Narodna Republika Jugoslavija. Plemenita općina turopoljska ponovno je uspostavljena 1992. godine, kada je osnovana kao udruga sukladno zakonskim propisima nove države Republike Hrvatske, s obnovljenim povijesnim ustrojem općine i djelovanjem dvadeset i dvije sučije. Udruga je od svojeg utemeljenja pa do danas pokrenula brojne kulturne, sportske i gospodarske aktivnosti, a posebno je usmjerena na prepoznatljivost i oblikovanje identiteta regije Turopolje.

Svečani skup povodom obilježavanja 800. obljetnice Plemenite općine turopoljske organizira se u sklopu međunarodne kulturne manifestacije *Dani europske baštine* koja ima za cilj širiti svijest o opće društvenim i kulturnim vrijednostima baštine europskih naroda.

Interpretacijski centar Muzeja Turopolja u Velikoj Gorici, 2024.

Foto: Arhiva Muzeja Turopolja

PROGRAM

Otvaranje i pozdravni govori

Političke i društvene prilike u Plemenitoj općini Turopolje u prvoj polovici 19. stoljeća temeljem isprava obitelji Josipović,

doc. dr. sc. Valentina Janković Barbarić, Hrvatsko katoličko sveučilište, Odjel za povijest

Izlaganje će se temeljiti na ispravama iz obiteljskoga fonda Josipović-Vojković koji se čuva u Hrvatskome državnom arhivu u Zagrebu. Dokumenti su nastali djelovanjem Jurja Josipa te Antuna Danijela Josipovića turopoljskih zemaljskih župana tijekom prve polovice 19. stoljeća. Potonji se na čelu turopoljskog plemstva zalagao za tješnju vezu s Ugarskom, a protivio se političkom i kulturnom djelovanju Ilirskoga pokreta. U ispravama se ogleda čitav niz onodobnih političkih i društvenih prilika u Trojednoj Kraljevini, te svakodnevlje stanovnika plemićke općine.

Obrana Turopolja u srednjem i ranom novom vijeku,

dr. sc. Krešimir Regan, dr. sc. Dubravka Latinčić

Leksikografski zavod Miroslav Krleža i Hrvatsko katoličko sveučilište

Povijesno geografska regija Turopolje u hrvatskoj historiografiji najpoznatija je prema svojim brojnim plemićkim obiteljima, koje su od XVI. st. bile okupljene u zajednicu pod imenom Plemićka općina Turopolje. No, manje je poznato da su usporedno s njima na području Turopolja prostrane posjede imale brojne velikaške i plemićke obitelji te viteški redovi koji su za zaštitu svojih posjeda u Turopolju sagradili niz utvrđenja tijekom srednjeg i ranog novog vijeka. Iako su graditelji turopoljskih utvrda pripadali onodobnoj društvenoj eliti, sve donekadno one nisu bile obrađivane. Stoga je osnovni cilj ovoga izlaganja predstaviti i u određenoj mjeri produbiti dosadašnje spoznaje o njima, zbog čega je postavljen niz istraživačkih pitanja. Prvo, tko ih je izgradio i kada? Drugo, o kakvim se vrstama objekata i kompleksa radi? Treće, kakva je bila njihova geostrateška uloga u obrani Turopolja?

Historicizam u Turopolju,

prof. dr. sc. Dragan Damjanović, Filozofski fakultet u Zagrebu

U izlaganju će se govoriti o najvažnijim ostvarenjima historicističke arhitekture realiziranim na području Turopolja u drugoj polovini 19. i početkom 20. stoljeća. Na polju sakralne arhitekture posebno se ističu crkve i kapele u Bukevju, Veleševcu, Mraclinu i Novom Čiču, kao i niz stilski raznolikih radova arhitekta Hermana Bolléa u Gustelnici, Dubrancu i Velikoj Gorici. Na polju javne arhitekture poseban naglasak stavit će se na građevine realizirane u Velikoj Gorici: Kotarski sud, Prvu hrvatsku štedionicu te najamne kuće za Plemenitu općinu Turopolje.

Stoljeća školstva u Turopolju,

dr. sc. Štefka Batinić, Hrvatski školski muzej

U izlaganju će se dati pregled razvoja školstva na području Turopolja u kontekstu razvoja školstva kao organiziranog sustava s naglaskom na prijelomnim točkama njegova razvoja u različitim državnim zajednicama u kojima se Hrvatska nalazila tijekom povijesti. Istaknut će se specifičnosti tog procesa na lokalnoj razini, analizirati dinamika osnivanja škola te naglasiti uloga pojedinih sudionika i kreatora školskog života u turopoljskim školama.

Glazbeni proplamsaji iz Turopolja,

prof. dr. sc. Vjera Katalinić, HAZU

Turopolje resi bogata tradicijska glazba koja živi i danas u narodnim običajima, osobito Jurjeva i Ivanja. Međutim, i u prošlosti je bio ishodištem intelektualaca koji su dio svog stvaralaštva posvetili glazbi (Habdelić, Štoos, Lučić). Osim toga, u radu će se ukazati na sačuvana glazbala (orgulje, ali i nar. instrumenti), djelovanje istaknutih učitelja i orguljaša, a naročito na niz glazbenih društava koja se osnivaju od druge polovice 19. st.

Turopolje kao turistička destinacija,

dr. sc. Jesenka Kranjčević, Institut za turizam

U radu se želi prikazati prepoznavanje Turopolja kao turističke destinacije od prve polovice 20. stoljeća do danas. Zbog bogate prirodne i kulturne baštine Turopolje se sredinom 20. stoljeća najčešće prikazuje kao Zagrebačko izletište a danas se prezentira kao samostalna turistička destinacija koja se ponosi i prezentira svoju baštinu kroz različite vrste turizma (ruralni, urbani, gastro, cikloturizam i dr).

Rasprava i zakuska

Sudjelovanje je besplatno, ali zbog ograničenog broja mjesta potrebna je prijava na mail: kultura@gorica.hr

Članovi skupštine Plenuma općine Turopolje (24 suca i 12 prisežnika) sa županom, 1937.

Foto: fotodokumentacija Muzeja Turopolja

PERFORMANS / Dobar Štoos u kvartu: Odysee / Odiseja

26. – 28. 10. 2025., Velika Gorica, javni prostor

ORGANIZATORI: Štoos teatar, Association la Princesse (Nancy, France)

SUORGANIZATORI: ToploCentrala (Sofia, Bulgaria), ACT – Independent Theatre Festival (Sofia, Bulgaria), Cirkuskolektiv (Split, Croatia)

SUDIONICI: Laurent Boijot, Valia Kardi, Clément Martin i stanovnici Velike Gorice

Odiseja je rezultat međunarodne suradnje (Francuska – Bugarska – Hrvatska), performans u javnom prostoru tijekom kojeg umjetnici premještaju namještaj kroz grad i nastanjuju ga. Performans nikada ne prestaje, a ovi ulični stanovi služe i kao životni prostori za izvođače – za jelo, spavanje i život – i kao gostoljubiva mjesta za prolaznike da popiju kavu, porazgovaraju i podijele obrok. To je pauza u gradskom ritmu. Odiseja je poziv na usporevanje, na promjenu perspektiva, na susrete i uživanje u trenutku, na smijanje i na razgovor, kako bi se stvorila zajednička iskustva na pločnicima naših gradova i uspomene upisane u privremenu arhitekturu.

New York

Foto: Clément Martin

Tokyo

Foto: Clément Martin

PREDSTAVLJANJE / Javni akordi Franje pl. Lučića

28. 10. 2025., u 19:00, Gradska vijećnica, Zagrebačka 37

ORGANIZATOR: Pučko otvoreno učilište Velika Gorica

SUDIONIČ: Ratko Cvetnić, akademik

Sudionik u predstavljanju knjige „Javni akordi Franje pl. Lučića“ Ratko Cvetnić, pisac i sportski djelatnik, rođen je 26. lipnja 1957. u Zagrebu, gdje je završio osnovnu školu i Klasičnu gimnaziju te na Filozofskom fakultetu apsolvirao komparativnu književnost i povijest umjetnosti. Od 1986. do 1998. radio je u novinskoj kući *Vjesnik*, a od 1998. stručni je tajnik u Zagrebačkom sportskom savezu. Premda se u leksikografskim natuknicama navodi kao „skladatelj, orguljaš, glazbeni pedagog i teoretičar“, Franjo pl. Lučić kao javni djelatnik svojim radom na području Turopolja zaslužuje poseban osvrt. U tom dijelu Lučićeve biografije osobito se ističu tri uzastopna mandata na dužnosti turopoljskog župana, od 1918. do 1927. godine, u vrijeme kada se Turopolje, kao i čitav hrvatski narod, nalazi u

povijesnoj tranziciji iz zajednice katoličkih naroda Srednje Europe u novu, južnoslavensku državnu tvorevinu. U tom razdoblju Lučić ostavlja znatnoga traga u kulturno-prosvjetnome, socijalnom i gospodarskom životu Turopolja: pomaže očuvanju autonomije Plemenite općine turopoljske i njene imovine u novoj državi, podupire izgradnju škola, knjižnica i čitaonica, podizanje i obnovu sakralnih objekata, izgradnju lokalnih cesta i ciglane u Turopolju.

Nezaobilazna je i njegova potpora projektu *Povijesti plemene općine Turopolja* Emilija Laszowskog. Uzimajući u obzir to, našim tradicijama izrazito nesklono doba, Franjo pl. Lučiću treba priznati da je kroz svoju javnu i političku ulogu dao dostojan odgovor na povijesne izazove.

Franjo Lučić, 1919.
(iz ostavštine, pohranjeno u
Hrvatskom glazbenom zavodu)

KREATIVNA RADIONICA / *Turopoljska arhitektura kroz dječje oči*

Listopad 2025, Gradska knjižnica Velika Gorica – Dječji odjel

ORGANIZATOR: Gradska knjižnica Velika Gorica

SUDIONICI: učenici nižih razreda velikogoričkih osnovnih škola

Na Dječjem odjelu Gradske knjižnice Velika Gorica održat će se kreativna radionica *Turopoljska arhitektura kroz dječje oči* koju će voditi prof. Marija Kirinić. Na radionici će se izrađivati i istraživati poznati motivi vezani uz turopoljsku arhitekturu, pružajući mališanima priliku da kroz igru i likovni izraz upoznaju bogatu kulturnu baštinu Turopolja. Radionica je osmišljena kako bi potaknula dječju maštu i ljubav prema lokalnoj tradiciji na zabavan i edukativan način.

Radionica slaganje IŽE
Foto: David Bobesić

VUKOVAR

PREDAVANJE / *Vukovarska baština kroz literarne slike Pavla Pavličića*

18. 9. 2025., u 18:00, Državni arhiv u Vukovaru, Županijska ulica 66, Vukovar

ORGANIZATOR: Državni arhiv u Vukovaru

AUTOR: dr. sc. Ivica Poljićak

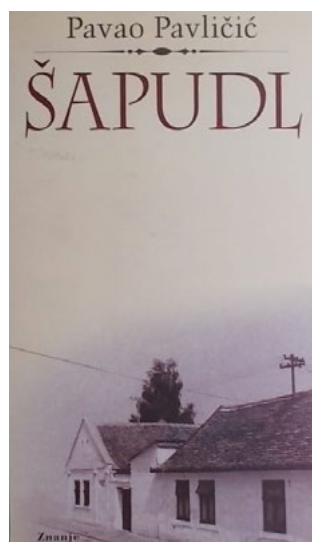
www.davu.hr

Predavanje istražuje povezanost graditeljske i nematerijalne baštine kroz književno djelo Pavla Pavličića, jednoga od najvažnijih hrvatskih autora, rođenog u Vukovaru. Kroz djela *Šapudl*, *Vukovarske razglednice* i *Dunav* razmatra se kako književnost dokumentira i oživljava način života unutar prostora i vukovarske arhitekture. Pavličić piše o ulicama, kućama, školama i dvorištima, bilježeći detalje urbanog života koji odražavaju društvene i kulturne promjene. Time njegovo stvaralaštvo postaje „prozor prema prošlosti“, ritam životne svakodnevice iz dječje perspektive i „pogled u budućnost“, jer podsjeća na važnost očuvanja prostora koji čine identitet jednog grada. Predavanje povezuje književni opis s temom graditeljske baštine, naglašavajući kako se kulturni identitet prenosi i kroz priče. Uz čitanje ulomaka i razgovor s publikom, događaj potiče razumijevanje prostora kao živoga kulturnog tkiva, u skladu s ciljevima *Dana europske baštine* i *Novog europskog Bauhauusa*.

Naslovnica knjige *Dunav*
/ P. S. Vukovarske razglednice

Foto: www.antikvarijat-bono.com/kategorije/knjizevnost/hrvatska-knjizevnost/dunav-p-s-1991-vukovarske-razglednice/

Naslovnica knjige *Šapudl*

Foto: www.antikvarijat-brala.hr/proizvod/sapudl/

Foto:
Gordana Jerabek

ZAGREB

PREDAVANJE, RADIONICE / *Hrvatska mitska baština u (ranome) srednjem vijeku – Osmi programski ciklus: Senjico senjala – mitska simbolika snova*

Rujan i listopad 2025., Knjižnice grada Zagreba – Knjižnica Vladimira Nazora, Vodovodna 13, Zagreb

ORGANIZATOR: Knjižnice grada Zagreba – Knjižnica Vladimira Nazora
AUTORICE: doc. dr. sc. Lidija Bajuk, red. prof. mr. art. Zvezdana Jembrih, Svjetlana Ciglar, Tanja Radović

SURADNICI: Matica hrvatska, Akademija likovnih umjetnosti, Tekstilno-tehnološki fakultet

www.kgz.hr

Hrvatska mitska baština u (ranome) srednjem vijeku suradnički je znanstveno-popularni projekt Knjižnice Vladimira Nazora i Odjela za arheologiju i etnologiju Matice hrvatske. Program se kontinuirano provodi od 2018. godine. Kroz predavanja i radionice te čitanjem relevantne literature potiče se interes, ali i kritičko redefiniranje hrvatske mitske baštine. Na kreativnim se radionicama reinterpreтира baština i osvježava njena prisutnost u suvremenom svijetu.

Organizacijski odbor: doc. dr. sc. Lidija Bajuk, red. prof. mr. art. Zvezdana Jembrih, red. prof. mr. art. Natalija Nikpalj, izv. prof. mr. art. Koraljka Kovač Dugandžić te knjižničarke Svjetlana Ciglar i Tanja Radović

Senjico senjala mitska simbolika snova.
Autorica plakata:
red. prof. mr. art. Natalija Nikpalj

Ovogodišnji osmi ciklus *Senjico senjala – mitska simbolika snova* oslanja se na prethodne te se kroz predavanja u Matici hrvatskoj, likovne, dizajnerske i etno-glazbene radionice u Knjižnici, završnu izložbu i koncert, istražuje tema snova. Osobita je vrijednost programa međugeneracijsko komuniciranje, zajednički rad studenata umjetničkih akademija i zainteresiranog građanstva raznih, često i starijih generacija. Programom se senzibilizira javnost na aktivan dvosmjerni odnos prema Knjižnici kao mjestu zajedništva, suradnje, kreativnog rada i dijeljenja znanja. Uz već održane glazbene radionice doc. dr. Lidije Bajuk i Stanislava Kovačića, likovne radionice red. prof. mr. art. Zvezdane Jembrih, planiramo i dizajnerska istraživanja pod vodstvom red. prof. mr. art. Natalije Nikpalj i izv. prof. mr. art. Koraljke Kovač te daljnja etno-glazbena istraživanja mitske simbolike snova.

Rujan – listopad

- tekstilno-dizajnerska radionica Koraljke Kovač
- grafičko-dizajnerska radionica Natalije Nikpalj
- vokalne etno-glazbene radionice *Senjico senjala* Lidije Bajuk

Senjico senjala vokalno - instrumentalna etno-glazbena radionica pod vodstvom Lidije Bajuk i Stanislava Kovačića, 29. travnja 2025.

Foto: Arhiva Knjižnice

Likovna radionica, red. prof. mr. art. Z. Jembrih, 22. veljače 2025.

Foto: Arhiva Knjižnice

ZAGREB

OBJAVE, RADIONICE, TURNIRI, KVIZ / *Igrom do baštine*

Rujan i listopad 2025., Učenički dom Ivana Mažuranića, Trg Antuna, Ivana i Vladimira Mažuranića 12, Zagreb

ORGANIZATOR: Učenički dom Ivana Mažuranića, Zagreb

AUTOR: Anne-Marie Magovac, voditeljica posebnih programa *Djeca Mažuranca* i *Multimedijska skupina*

SURADNICI: Zvonimir Vlaić, kapetan hrvatske Carcassonne reprezentacije;

Učenici polaznici posebnih programa *Djeca Mažuranca* i *Multimedijska skupina*

www.mazuranac.com

www.instagram.com/djecamazuranca

Utorkom od 18

Predavanje, radionica i turnir

16. 9. 2025., u 18:30, *Catan*

23. 9. 2025., u 18:30, *Carcassonne*

30. 9. 2025., u 18:30, *Azul*

7. 10. 2025., u 18:30, *Ticket to Ride Europe*

Kviz *Koju igru igras?*

14. 10. 2025., u 20:30

Prijave za sudjelovanje u kvizu i turnirima obvezne su tjedan dana prije početka događanja. Kontakt za prijave bit će objavljen na navedenoj mrežnoj stranici i *Instagram* profilu.

Ove godine europskoj baštini pristupit ćemo *igrajući se* njome. Raznoliki aspekti baštine Islanda, Francuske, Portugala i Hrvatske poslužili su kao nadahnuće autorima društvenih igara *Catan*, *Carcassonne*, *Azul* i *Ticket to Ride Europe*. Stvarajući objave za mrežnu stranicu i pripremajući se za kviz, naši će učenici upoznavati ključne elemente europske graditeljske baštine koji su korišteni kao tematska podloga za navedene igre. Istražujući osnovu svake igre, otkrit ćemo na koji način europska baština živi kroz pravila, motive i vizualni identitet tih igara. Ishode naših istraživanja moći ćete pratiti na mrežnoj stranici i *Instagram* profilu te se tako i sami pripremiti za sudjelovanje u kvizu. U tajne dobre strategije i taktike igranja odabranih društvenih igara uputit će nas kapetan hrvatske *Carcassonne* reprezentacije Zvonimir Vlaić, pod čijom ćemo se paskom odmah i iskušati na turnirima. Zavirite s nama kroz prozor prošlosti i otkrijte kako graditeljska baština, pretočena u igru, oblikuje naš pogled u budućnost!

U jeku borbe za Carcassonne, Udruga za promicanje društvenih igara, svibanj 2023.

Foto: Anne-Marie Magovac

Naš učenik na početku duela s kapetanom hrvatske reprezentacije. Udruga za promicanje društvenih igara, svibanj 2023.

Foto: Anne-Marie Magovac

ZAGREB

OBJAVA, INTERVJU, PREDSTAVLJANJE DRUŠTVENE

IGRE, KVIZ / *Jedan kauč – dva autora:*

Čuvaj se senjske bure i brkate cure

Rujan i listopad 2025., Učenički dom Ivana Mažuranića,

Trg Antuna, Ivana i Vladimira Mažuranića 12, Zagreb

ORGANIZATORI: Učenički dom Ivana Mažuranića, Zagreb;

Udruga za promicanje društvenih igara „Igranje“

AUTORI: Anne-Marie Magovac, voditeljica posebnih programa *Djeca Mažuranca*

i *Multimedijska skupina*; Vjeko Martinjak, predsjednik Udruge za promicanje

društvenih igara „Igranje“

SURADNICI: Ivan Kokić, autor društvene igre *Uskoci*; Domagoj Korak,

autor *YouTube* kanala *Step By Step Explorer*; učenici polaznici posebnih programa

Djeca Mažuranca i *Multimedijska skupina*

www.mazuranac.com

www.instagram.com/djecamazuranca

Intervju i predstavljanje društvene igre

Jedan kauč – dva autora: Čuvaj se senjske bure i brkate cure

11. 9. 2025., u 19:00

Kviz *Koju igru igraš?*

14. 10. 2025., u 20:30

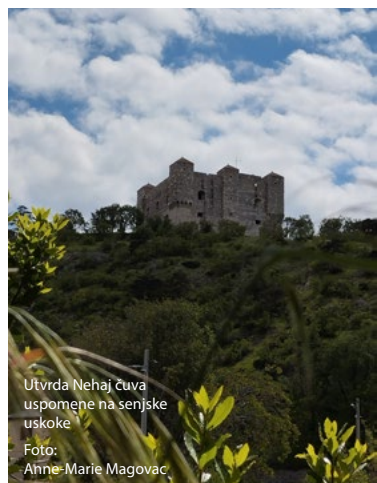
Prijave za sudjelovanje u kvizu obvezne su tjedan dana prije početka događanja. Kontakt za prijave bit će objavljen na navedenoj mrežnoj stranici i *Instagram* profilu.

U ovogodišnjem izdanju našeg programa *Jedan kauč – dva autora* predstaviti ćemo goste koji svojim uradcima promoviraju i reinterpretiraju hrvatsku graditeljsku baštinu, svaki na svoj osobit način. Cilj nam je potaknuti zanimanje (prvenstveno) mladih za baštinu koja je prezentirana kroz društvenu igru i *walking tour* video naših gostiju. Mjesto njihova preklapanja jest najpoznatija uskočka građevina – tvrđava Nehaj.

O procesu nastanka, obrade, objave *walking toura* Čuvaj se senjske bure i brkate cure na *YouTube* kanalu te zašto je kao početnu točku svojeg videa izabrao uskočku tvrđavu govorit će nam njezin autor Domagoj Korak u razgovoru koji će s njim voditi naši učenici.

Kako su elementi uskočke baštine pronašli svoj put do društvene igre, kako se uopće stvara društvena igra i u konačnici kako se igraju *Uskoci*, otkrit će nam njezin autor Ivan Kokić u razgovoru koji će s njim voditi predsjednik zagrebačke Udruge za promicanje društvenih igara „Igranje“ Vjeko Martinjak.

Pridružite nam se u interaktivnom oživljavanju baštine senjskih uskoka!

Utvrd a Nehaj čuva uspomene na senjske uskoke

Foto:
Anne-Marie Magovac

Ivan Kokić autor je hrvatske gusarske društvene igre

Foto: Anne-Marie Magovac

Dioklecijanova palača u nastanku, suvenir iz Muzeja grada Splita

Foto: Anne-Marie Magovac

Edukativna igra slaganja s kamenim elementima

Foto: Anne-Marie Magovac

ZAGREB

OBJAVA, PREDSTAVLJANJE EDUKATIVNE IGRE, KVIZ / *Split od kamena*

Rujan i listopad 2025., Učenički dom Ivana Mažuranića,
Trg Antuna, Ivana i Vladimira Mažuranića 12, Zagreb
ORGANIZATOR: Učenički dom Ivana Mažuranića, Zagreb
SURADNICI: Učenici polaznici posebnih programa *Djeca Mažuranca*
i *Multimedijaska skupina*

www.mazuranac.com

www.instagram.com/djecamazuranca

Program

29. 9. 2025., u 19:00

Predstavljanje edukativne igre za djecu i odrasle *Split od kamena*

14. 10. 2025., u 20:30

Kviz *Koju igru igraš?*

Prijave za sudjelovanje u radionici i kvizu obvezne su tjedan dana prije početka događanja. Kontakt za prijave bit će objavljen na navedenoj mrežnoj stranici i *Instagram* profilu.

Dioklecijanova palača, Jugoistočna kula i Stara gradska vijećnica ključni su dijelovi hrvatske graditeljske i kulturne baštine, a njihova važnost za Split i njegov razvoj potvrđena je upisom na UNESCO-ovu listu svjetske baštine 1979. godine.

Palača, sagrađena uglavnom od bijelog bračkog kamena krajem 3. i početkom 4. stoljeća za cara Dioklecijana, temelj je grada i rijedak primjer razvoja rimske palače u živuće srednjovjekovno i moderno urbano središte. Jugoistočna kula, jedna od četiriju ugaonih obrambenih kula palače, stoljećima je sačuvana, a u ranom srednjem vijeku služila je kao biskupski stan. Stara gradska vijećnica na Narodnom trgu bila je središte vlasti od 15. stoljeća. Ovi zaštićeni spomenici simboliziraju kontinuitet gradskog života od Rimskog Carstva do danas.

Edukativna igra za djecu i odrasle je suvenir Muzeja grada Splita koji je nastao po uzoru na igru iz fundusa Muzeja grada Splita (Ad. Richter & Cie s prijelaza iz 19. u 20. stoljeće). U igri se nalaze kameni elementi različitih dimenzija i oblika koji mogu složiti pročelje Stare Gradske Vijećnice, pročelje Jugoistočne kule i Dioklecijanovu palaču. Rezultati su to projekta „Palača života grad mijena / Palace of life, City of Changes“ u kojem su obnovljene kulturne znamenitosti Muzej grada Splita, Stara Gradska Vijećnica i Jugoistočna kula.. Sami se možete uvjeriti kako igra potiče iskustveno učenje, kreativnost, zajedništvo i bolje razumijevanje baštine i pokušati izgraditi splitske građevine.

ZAGREB

PREDAVANJE, IZLOŽBA, RADIONICE, OBILAZAK / *Prostor oko mene*

Rujan i listopad 2025., Osnovna škola Jabukovac, Jabukovac 30, Zagreb

ORGANIZATORI: Zlatka Belošević, Osnovna škola Jabukovac

AUTORICE: Zlatka Belošević, Osnovna škola Jabukovac, Iva Novak,

Muzej za umjetnost i obrt

SURADNICI: Jasna Marendić Bajs, Koraljka Milun, Ivana Perišić Živković,

Sinea Zorić, Ines Zorko, Krešimir Vučić

www.os-jabukovac-zg.skole.hr

Ljekarna na današnjem Gornjem gradu prvi put se spominje 1355., a naziv Ljekarne *K crnom orlu* zabilježen je 1425. godine. Prije 130 godina car Franjo Josip svečano je otvorio zgradu Hrvatskog narodnog kazališta u Zagrebu. Godine 1913. dovršena je gradnja Sveučilišne knjižnice (danas Hrvatski državni arhiv).

Važno je upoznati i raspoznavati svijet oko sebe, prostor u kojem djelujemo, u kojem radimo, koristimo ga ili trošimo. Osjećaj za prostor i kulturu u kojoj živimo i djelujemo presudan je za shvaćanje cjelokupne arhitekture. Predviđenim aktivnostima (obilazak grada, pojedinih zgrada i parkova, likovnim radionicama i predavanjima) sudionici će se upoznati s prostorom koji nas okružuje.

Početkom listopada postaviti ćemo izložbu likovnih radova učenika škole koja će biti otvorena za javnost tijekom cijelog listopada i studenog 2025.

Posjet Ljekarni *K crnom orlu*, svibanj 2025.

Foto: Zlatka Belošević

HNK Zagreb, srpanj 2025.

Foto: Zlatka Belošević

ZAGREB

IZLOŽBA / Arhitekt – investitor – obrtnik. Stambena arhitektura Rudolfa Lubynskog u zagrebačkom Donjem gradu

1. – 5. 9. 2025., Hrvatski državni arhiv, Marulićev trg 21, Zagreb

ORGANIZATORI: Hrvatski državni arhiv, Institut za povijest umjetnosti

AUTORICA: Irena Kraševac (Institut za povijest umjetnosti)

SURADNICI: Marina Bagarić, Vanja Brdar Mustapić, Boris Dundović, Katarina Horvat, Ivana Mance Čipek, Branko Ostajmer

www.ipu.hr

Uz prikaz života i djela arhitekta Rudolfa Lubynskog, izložba pridaje osobitu pozornost naručiteljima njegovih projekata, tadašnjim pripadnicima zagrebačkoga građanskog društva, privredne i kulturne elite, koji su danas iščezli iz memorije građana. Oni su dali trajan doprinos prostoru grada, a kuće koje su izgradili i dalje se nazivaju po njima. Lubynskijev opus ne bi bio ostvariv bez uključenja brojnih izvođača, građevinskih tvrtki i obrtnika koji su svoje radionice imali na prostoru Donjega grada ili u neposrednoj okolini, što dokazuje da je Zagreb u to vrijeme bio samoodrživ grad.

Izložba se može pogledati u uredovno vrijeme Hrvatskoga državnog arhiva.

Hrvatski državni arhiv, HR-HDA 1684, Zbirka razglednica

ZAGREB

PREDAVANJA / Predavanja uz izložbu *Arhitekt – investitor – obrtnik. Stambena arhitektura Rudolfa Lubynskog u zagrebačkom Donjem gradu*

3. 9. 2025., od 11:00 do 13:00, Hrvatski državni arhiv, Marulićev trg 21, Zagreb

ORGANIZATORI: Hrvatski državni arhiv i Institut za povijest umjetnosti

AUTORI: Marina Bagarić, Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb; Boris Dundović, Institut za povijest umjetnosti, Zagreb; Eva Radolović, Ministarstvo kulture i medija RH

www.arhiv.hr

Održat će se tri predavanja:

1. Keramika koja traje: Armin Schreiner – proizvodnja keramičkih pločica i njihovo korištenje u arhitekturi Rudolfa Lubynskog
2. Pročelja pričaju: oblikovni jezik arhitekture Rudolfa Lubynskog i njen simbolički naboj
3. Obnova pročelja kao konzervatorski izazov: primjeri iz stambene arhitekture Rudolfa Lubynskog

Predavanjima ćemo predstaviti dekorativne detalje u Lubynskijevim kućama koji do danas govore u prilog kvaliteti i stilskoj cjelovitosti Lubynskijeve arhitekture koju nastojimo osvijestiti i valorizirati kako bi sačuvala svoju originalnost i neponovljivost. Poseban naglasak je na pročeljima, njihovim značenjskim slojevima te mogućnosti njihova čitanja u širem društvenom i urbanom kontekstu. Usto ćemo se osvrnuti i na ulogu tih elemenata u suvremenom vrjednovanju i očuvanju, na zanimljivosti njihove obnove i na održivu brigu za urbano naslijeđe.

Dobrotvorov dom,
Haulikova 4, 1912.

Foto: Paolo Mofardin, IPU

ZAGREB

OBILAZAK / Kuće arhitekta Rudolfa Lubynskog u Donjem gradu

5. 9. 2025., u 12:00, Hrvatski državni arhiv, Marulićev trg 21, Zagreb

ORGANIZATORI: Hrvatski državni arhiv, Institut za povijest umjetnosti

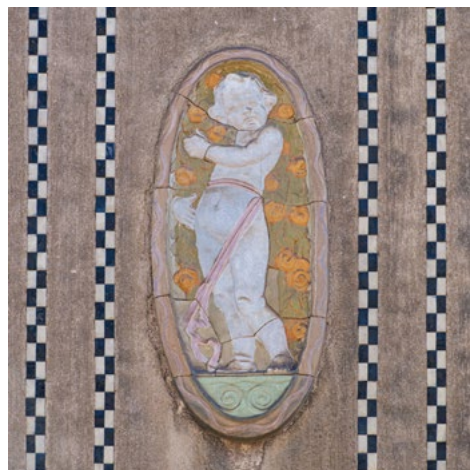
AUTORICA: Irena Kraševac, Institut za povijest umjetnosti

SURADNICI: Marina Bagarić, Vanja Brdar Mustapić, Katarina Horvat,

Branko Ostajmer, Ivana Mance Čipek i Boris Dundović

www.arhiv.hr

Nakon kraćeg obilaska izložbe u atriju Hrvatskoga državnog arhiva, autorski tim organizira stručno vodstvo po Donjem gradu tijekom kojega će se obići kuće koje je projektirao arhitekt Rudolf Lubynski. Stambeno-najamne kuće u donjogradskim blokovima projektirao je za privatne investitore i za Hrvatsko-slavonsku hipotekarnu banku, a svaka se odlikuje originalnim rješenjem pročelja na kojem arhitekt varira dekorativne elemente secesijskih i neoklasicističkih oblika.

Kuća Hipotekarne banke u Ilici 148, 1909.

Foto: Paolo Mofardin, IPU

ZAGREB

IZLOŽBA, PREZENTACIJA, PREDAVANJE / *Kako arhitektura oblikuje budućnost: knjižnica na Trgu Petra Krešimira IV.*

15. 9. – 15. 10. 2025., ponedjeljak – petak od 8:00 do 20:00,

subota od 8:00 do 14:00, Knjižnica Božidara Adžije,

Trg kralja Petra Krešimira IV. br. 2, Zagreb

ORGANIZATOR: Knjižnice grada Zagreba – Knjižnica Božidara Adžije

AUTORICA: Milkica Ursa

SURADNICA: Ena Katarina Haler, hrvatska arhitektica, književnica i novinarka

<http://www.kgz.hr/hr/knjiznice/knjiznica-bozidara-adzije/68>

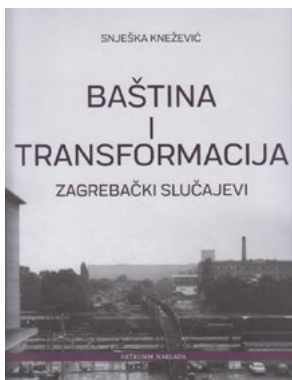
Izložba, prezentacija i predavanje tematiziraju najzeleniji zagrebački trg, od milja zvan *Krešimirac*, na kojemu se nalazi knjižnica. Sa svrhom revitalizacije prostora ispred knjižnice koja se nalazi u zgradi Radničke komore (arhitektonsko rješenje V. Šterka, J. Korke, Đ. Krekića i Đ. Kiverova, 1935. – 1938.), ideja je postaviti klupu za sjedenje u blizini knjižnice s policama za knjige. Prolaznici mogu knjige posuđivati bez vraćanja. Knjige su dio knjižničnog otpisa, a ovime im se produljuje upotreba (*knjige iz druge ruke*), smanjuje proizvodnja novih – čime se izravno smanjuje emisija CO₂ i ujedno promiče ekološka osviještenost. Prostor ispred knjižnice tako postaje ono što i jest funkcija trga – slobodan javni prostor u gradu na križanju ulica i okružen zgradama.

Na predavanju će biti riječ o arhitektonskom položaju *Krešimirca* te kako ga građani, učeniци obližnjih škola i korisnici knjižnice doživljavaju.

Izložbu postavljenu u slobodnom prostoru knjižnice prati knjižni izlog naslova iz Zaštitenoga knjižničnog fonda.

Naslovnica knjige D. Igrec, S. Leboš: *Krešimirac*. Zagreb: Udruga za interdisciplinarna i interkulturalna istraživanja, 2024.:

Naslovnica knjige Snješka Knežević *Baština i transformacija: zagrebački slučajevi*. Zagreb: Artresor naklada, 2024.

Hrvatski državni arhiv

Foto: Hrvatski državni arhiv

ZAGREB **IZLOŽBA / Rodoslovno društvo „Pavao Ritter Vitezović“** **2005. – 2025., Dvadeset godina traganja za obiteljskim** **korijenima**

16. 9. – 3. 10. 2025., Hrvatski državni arhiv, Marulićev trg 21, Zagreb
ORGANIZATORI: Hrvatski državni arhiv i Hrvatsko rodoslovno društvo
„Pavao Ritter Vitezović“
AUTOR: Vladimir Matek

www.rodoslovlje.hr

Rodoslovna istraživanja dragocjen su doprinos u očuvanju povijesne i kulturne baštine naših ljudi i krajeva. Hrvatsko rodoslovno društvo „Pavao Ritter Vitezović“ osnovano je radi poticanja i popularizacije rodoslovnih istraživanja pojedinaca i poznatih osoba hrvatske povijesti te educiranja istraživača rodoslovlja. Izložba, koja je organizirana povodom dvadeset godina uspješnog djelovanja Društva, na šesnaest panoa daje pregled njegovih društvenih aktivnosti od osnutka do danas.

Grb Rodoslovnog društva

Foto: Rodoslovno društvo
„Pavao Ritter Vitezović“

ZAGREB

PREDAVANJE I SUSRET S AUTOROM MONOGRAFIJE OD ŽELJEZNIČKE KOLONIJE DO RAVNICA, RADIONICA, TERENSKO ISTRAŽIVANJE, IZLOŽBA / *Naš kvart, naša baština – djeca otkrivaju Koloniju*

17. 9. – 3. 10. 2025., prema rasporedu aktivnosti, od 13:00 do 17:00,
Osnovna škola Antuna Gustava Matoša, Aleja Antuna Augustinčića 12, Zagreb
(susret s autorom, kreativna radionica i završna izložba), Brkljačićeva ulica,
Željezničarska kolonija, Zagreb (terenska radionica), Ulica Frana Kuralta,
Željezničarska kolonija, Zagreb (terenska radionica)

ORGANIZATOR: Osnovna škola Antuna Gustava Matoša, Zagreb

AUTORICE: Mihaela Bubaš, Kristina Horvat, Irena Sremić

SURADNIK: Antonio Jurčev, ravnatelj škole i autor monografije *Od Željezničke
kolonije do Ravnica*

www.osagm.hr

Projekt *Naš kvart, naša baština – djeca otkrivaju Koloniju* potiče učenike na istraživanje i očuvanje graditeljske baštine svoga kvarta. Željeznička kolonija, izgrađena 1927., primjer je dobro urbaniziranoga radničkog naselja oblikovanog po uzoru na „gradove-vrtove“, s autentičnim nizovima kuća, kvadratnim trgom i dječjim igralištem. Zbog jedinstvene arhitekture proglašena je zaštićenom povijesnom cjelinom Zagreba.

Fotografija br. 141: Nepoznatí autor, oko 1929. Preuzeto iz knjige: Jurčev, Antonio. *Od Željezničke kolonije do Ravnica: monografija zagrebačkog kvarta maksimirska naselja*. Zagreb: Platinum, 2017.

Mihaela Bubaš:
Zoričev trg – Željezničarska kolonija, 2025.

Učenici kroz susret s autorom monografije Antoniom Jurčevim uče o povijesti i životu željezničara te sudjeluju u terenskoj radionici u Brkljačićevoj i Kuraltovoj ulici, gdje promatraju i skiciraju arhitektonske detalje. U kreativnoj radionici izrađuju prijedloge održive obnove Kolonije, povezujući prošlost i budućnost. Rezultati će biti predstavljeni na javnoj izložbi 3. listopada 2025. u Osnovnoj školi Antuna Gustava Matoša, s ciljem jačanja svijesti o važnosti očuvanja lokalne baštine.

Projekt uključuje tri aktivnosti i završnu izložbu otvorenu za javnost.

PROGRAM:

1. Edukativni susret s autorom knjige *Od Željezničke kolonije do Ravnica* (monografija zagrebačkog kvarta Maksimirska naselja)
2. Terenska radionica i istraživanje autentične arhitekture Željezničke kolonije
3. Kreativna radionica s dječjim prijedlozima očuvanja baštine
4. Završna izložba koja će biti otvorena za javnost 3. listopada 2025.

ZAGREB

PROMOCIJA KNJIGE / *Zaštita pisane baštine – Teorijski koncepti i praktični aspekti upravljanja zaštitom u kontekstu arhiva*

19. 9. 2025., u 13:00, Hrvatski državni arhiv, Marulićev trg 21, Zagreb

ORGANIZATORI: Hrvatski državni arhiv i Državni arhiv u Rijeci

AUTORI: Iva Gobić Vitolović i Damir Hasenay

www.arhiv.hr

Ova publikacija autora Ive Gobić Vitolović i Damira Hasenaya svojevrsan je spoj teorije i prakse upravljanja zaštitom pisane baštine u kontekstu arhiva, mada su strategije, metode i aktivnosti zaštite zapravo zajedničke i primjenjive u svim informacijskim (baštinskim) ustanovama: arhivima, knjižnicama i muzejima.

Naslovnica knjige.
Oblikovanje:
Kindin – studio za dizajn

ZAGREB

CEREMONIJA / *Dodjela* *„Nagrade Vicko Andrić“*

18. 9. 2025., u 14:00, Hrvatski državni arhiv,
Trg Marka Marulića 21, Zagreb
ORGANIZATOR: Ministarstvo kulture i medija RH,
Uprava za zaštitu kulturne baštine

www.min-kulture.gov.hr

„Nagrada Vicko Andrić“ je najznačajnije priznanje u području zaštite kulturne baštine Republike Hrvatske. Ova prestižna strukovna nagrada odaje počast pojedincima koji su svojim predanim radom, stručnošću i vizijom dali nemjerljiv doprinos očuvanju i obogaćivanju nacionalnoga kulturnog identiteta. Dodjeljuje se za izvanredna ostvarenja u konzervatorsko-restauratorskim radovima na očuvanju i obnovi kulturne baštine, istraživanju i dokumentiranju kulturnih dobara od trajne vrijednosti, razvoju konzervatorske i konzervatorsko-restauratorske struke te unaprjeđenju sustava zaštite kulturne baštine, očuvanju i obogaćivanju ukupnog fonda kulturne baštine Republike Hrvatske. Nagrada nosi ime vizionara i utemeljitelja moderne konzervatorske službe u Hrvatskoj, čime se dodatno naglašava važnost kontinuiranog zalaganja za očuvanje povijesnih tragova i kulturnih vrijednosti koje nas povezuju i oblikuju naš kulturni identitet.

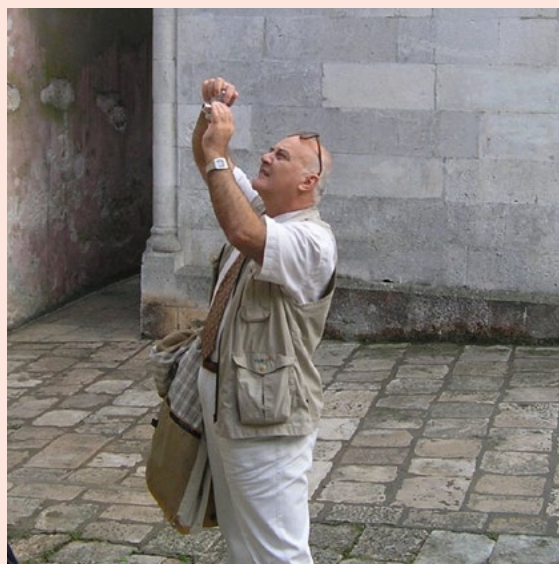
Stručni tim HRZ-a dobitnik je godišnje nagrade za obnovu crkve sv. Roka u Draguču

Foto: HRZ

Nagradu za životno djelo, koja se dodjeljuje istaknutim pojedincima koji su svojim izvanrednim doprinosom i radom na zaštiti kulturne baštine obilježili vrijeme u kojem su djelovali i čiji rad čini zaokruženu cjelinu, a njihova djela i ostvarenja ostaju trajno dobro Republike Hrvatske, dobio je **dr. sc. Pavuša Vežić**, ugledni konzervator, nekadašnji istaknuti djelatnik Konzervatorskog odjela u Zadru, a sada umirovljeni profesor u trajnom zvanju Sveučilišta u Zadru.

Dr. sc. Pavuša Vežić tijekom cijelog svog radnog vijeka ostvario je niz uspješnih rezultata u očuvanju povijesne i kulturne baštine ponajprije kao konzervator, a potom i na znanstvenoistraživačkom polju, u nastavnom i obrazovnom radu te u popularizaciji spomenika kulture, što predstavlja izuzetan i trajan doprinos razvoju i očuvanju brojnih spomenika na zadarskom području. Zbog cjeloživotnog rada i zalaganja na očuvanju baštine, izvanrednog doprinosa konzervatorskoj struci u dokumentiranju, istraživanju te obnovi spomenika, čime je obogaćen ukupni fundus spomeničke baštine Hrvatske, zaslužio mu je dodijeljena nagrada za životno djelo.

Godišnju nagradu koja se dodjeljuje pojedincima za izvanredan doprinos u zaštiti kulturne baštine, za konzervatorsko-restauratorska istraživanja i obnovu crkve sv. Roka u Draguću dobio je stručni tim: voditeljica programa **dr. sc. Krasanka Majer Jurišić, Kristina Krulić, Ana Škevin Mikulandra, Ivan Jengi i Marina Boico Staraj**.

Dr. sc. Pavuša Vežić, dobitnik „Nagrade Vicko Andrić“ za životno djelo

Foto: Ana Mišković

Zvonko Trdić dobitnik je nagrade
za doprinos lokalnoj zajednici

Foto: Marija Trdić Čuk

Provedeni program konzervatorsko-restauratorskih istraživanja i obnove crkve sv. Roka u Draguću predstavlja uspješnu ravnotežu između očuvanja i intervencije, u sinergiji više raznorodnih struka s posebnim naglaskom na prepoznate vrijednosti crkve i njezinih zidnih slika. Zaokruženost cjeline ostvarena je ne samo brižnim konzervatorsko-restauratorskim pristupom, već i suradnjom i uključivanjem crkvene i lokalne zajednice, Kuće fresaka, Istarske županije i Ministarstva kulture i medija RH, uz njegovanje tradicionalnih tehnika i materijala, nudeći ogledni primjer pristupa ne samo za istraživanja i obnovu drugih srednjovjekovnih i renesansnih crkava na području Istre, posebno bogatih zidnim oslicima, već i općenito u radu na zaštiti i očuvanju nepokretne kulturne baštine.

„Nagrada Vicko Andrić“ za doprinos lokalnoj zajednici dodjeljuje se **Zvonku Trdiću** iz Ogulina za izniman angažman na području zaštite i promicanja kulturne baštine središnje Hrvatske i starog grada Modruša, za inicijativu koju je pokrenuo 2004. godine kada je viziju budućih aktivnosti usmjerio u tri osnovna pravca djelovanja: osvještavanje lokalnog stanovništva i lokalne uprave o vrijednosti kulturne baštine zavičaja osnivanjem Katedre Čakavskog sabora Modruše, prikupljanje znanstvene građe o Modrušu i središnjoj Hrvatskoj putem izdavanja godišnjaka Modruš i pokretanje radova na sanaciji i očuvanju ruševina staroga grada Modruša.

Odluke o dobitnicima nagrada za 2024. godinu donio je na svojoj sjednici Odbor za dodjelu „Nagrade Vicko Andrić“ u sastavu: Tomislav Petrinc (predsjednik), Mirna Sabljak, Vesna Pascuttini-Juraga, Tatjana Horvatić, Boris Mostarčić, Radoslav Bužančić, Žarko Španiček, Lorella Limoncin Toth i Viki Jakaša Borić (članovi).

ZAGREB

IGRANJE I KVIZ / *Arhitektura kroz društvene igre*

21. 9. 2025., u 17:00, Klub MC Udruge „Igranje“, Ulica kraljice Jelene 8, Zagreb

ORGANIZATORI: Udruga za promicanje društvenih igara „Igranje“,

Učenički dom Ivana Mažuranića, Zagreb

AUTORI: Vjeko Martinjak, predsjednik Udruge za promicanje društvenih igara „Igranje“; Anne-Marie Magovac, voditeljica posebnih programa *Djeca Mažuranca* i *Multimedijska skupina*

SURADNICI: Dinko Catinelli Rak, arhitekt; Valent Pavlić, povjesničar umjetnosti

www.igranje.hr

Arhitektura kroz društvene igre događaj je posvećen arhitekturi kroz društvene igre i kviz. Ovaj interaktivni program omogućit će sudionicima da se zabave i istovremeno nauče više o europskoj arhitekturi. Sudionici će u 17:00 imati priliku igrati razne društvene igre koje su inspirirane arhitektonskim stilovima i povijesnim razdobljima, čime će obogatiti znanje o ovom važnom aspektu kulturne baštine. Igre će također poticati kreativnost te će biti prilika za druženje i upoznavanje na jedinstven način.

Tijekom igranja, sudionici će imati priliku doznati više o arhitekturi i kroz razgovor sa stručnom osobom iz polja arhitekture koja će igrati s njima te time dodatno oplemeniti iskustvo pružanjem dodatnih informacija i objašnjenja.

Nakon igranja, kroz kviz u 20:00 igrači će moći testirati što su naučili kroz pitanja iz područja arhitekture, ali i društvenih igara. Najbolji tim možda nešto i osvoji.

Pri stvaranju opuštene atmosfere pomoći će i grickalice te sokovi koje ćemo priskrbiti.

Ovaj događaj pruža jedinstvenu priliku za povezivanje s drugima, učenje i uživanje u atmosferi koja slavi europsku baštinu. Pridružite nam se i postanite dio ove zanimljive i edukativne avanture!

S Carcassonne turnira
u klubu MC, 2025.
Foto: Fran Bažulić

S Carcassonne turnira
u klubu MC, 2025.

Foto: Fran Bažulić

ZAGREB

PREDAVANJA, RADIONICE, OBILAZAK, IZLOŽBA / *Mali istraživači velikih vrijednosti*

22. – 29. 9. 2025., Osnovna škola Ive Andrića, M. Kovačevića 18, Zagreb

ORGANIZATORICA: Stanislava Bakić

AUTORICA: Stanislava Bakić

SURADNICE: Dubravka Miklec, Edita Brečić, Vida Bilogrević Gatolin, Melita Antunović

www.os-iandrica-zg.skole.hr

Osnovna škola Ive Andrića nalazi se u novozagrebačkom naselju Sopot u kojem su ulice imenovane po poznatim i priznatim arhitektima, s čime su učenici i sami donekle upoznati. Želja je da bolje upoznaju osobe po kojima su imenovane ulice, kao i njihova djela, te svoje spoznaje prezentiraju na način koji sami izaberu (plakat, prezentacija, videouradak...).

Uz to će se vezati i ostale aktivnosti u sklopu projekta *Mali istraživači velikih vrijednosti*.

Nakon obilaska posavskih sela i upoznavanja s načinom gradnje kuća, učenici će sami pokušati izraditi maketu posavske kuće ili maketu svoje zamišljene kuće inspirirane istim načinom gradnje, što će potom biti izloženo u predvorju škole.

U sklopu projekta pisat će kratku priču *Priča stare kuće* te izraditi jednostavan pravilnik o tome kako se treba odnositi prema starim zgradama (i ostaloj baštini).

Imena arhitekata u nazivima ulica novozagrebačkog naselja Sopot

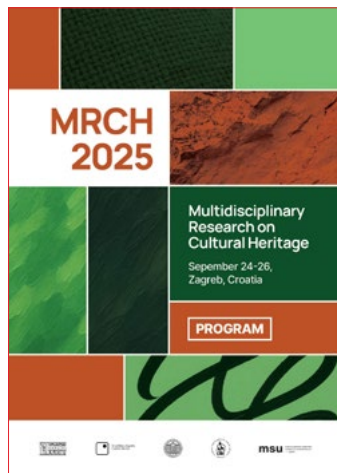
Autorica: prof. Melita Antunović

ZAGREB

KONFERENCIJA / *Multidisciplinarna istraživanja kulturne baštine MRCH 2025 / Multidisciplinary Research on Cultural Heritage MRCH 2025*

24. – 26. 9. 2025., Hrvatski državni arhiv (Marulićev trg 21),
Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti (Strossmayerov trg 14),
Grafički fakultet Sveučilišta u Zagrebu (Getaldićeva 2),
Muzej suvremene umjetnosti (Avenija Dubrovnik 17), Zagreb
ORGANIZATORI: Hrvatski državni arhiv, Hrvatska akademija znanosti i
umjetnosti, Grafički fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Muzej suvremene umjetnosti
AUTORICA: Andreja Dragojević
SURADNICI: Maja Strižić Jakovljević, Emilia Plukavec, Vladimir Cviljušac,
Ladislav Dobrica, Mirta Pavić, Tamara Runjak, Luka Ramljak, Marina Selnik
www.arhiv.hr

Druga po redu međunarodna konferencija koja se bavi multidisciplinarnim istraživanjima kulturne baštine organizira se od 24. do 26. rujna 2025. Konferencija se održava tri dana na četirima lokacijama u Zagrebu: Hrvatskom državnom arhivu, Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti, Grafičkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu i Muzeju suvremene umjetnosti. Skup je zamišljen kao mjesto susreta znanstvenika i stručnjaka iz različitih područja koje povezuje zajednički interes za kulturnu baštinu. Široko shvaćen pojam kulturne baštine otvara prostor za multidisciplinarna istraživanja te omogućuje njezino sagledavanje iz perspektive raznih znanstvenih disciplina. Cilj je potaknuti dijalog između znanstvene i stručne zajednice, razmjenu znanja i iskustava te promociju inovativnih metodoloških pristupa u istraživanju kulturne baštine.

Naslovnica programa Konferencije.
Oblikovanje: Luka Ramljak

ZAGREB

PREZENTACIJA, RADIONICA, IZLOŽBA / *Marija Bistrica – mjesto susreta vjere i nacionalnog identiteta*

Listopad 2025., prema rasporedu aktivnosti, Osnovna škola Bartola Kašića, Vrisnička ulica 4, Zagreb

ORGANIZATOR: Osnovna škola Bartola Kašića, Zagreb

AUTORICA: Mišela Klobučar Nosić

SURADNICE: Romana Hardi i Marina Radočaj

www.os-bartola-kasica-zg.skole.hr

Događaj *Marija Bistrica – mjesto susreta vjere i nacionalnog identiteta* održat će se u školi i uključuje prezentaciju, radionicu i izložbu. Cilj je upoznati učenike s nacionalnim svetištem Marije Bistrice, koje kroz stoljeća predstavlja simbol vjere, zajedništva i očuvanja hrvatskog identiteta. Kroz kreativne zadatke učenici će istraživati ulogu hodočašća, pobožnosti i kulturnih obilježja koja su oblikovala kolektivnu svijest hrvatskog naroda. Kombinacijom prezentacije, radionice i izložbe učenici će usvajati sadržaj na zanimljiv i aktivan način – slušanjem, raspravom, stvaranjem i suradnjom. Učenici će tako razvijati poštovanje prema hrvatskoj kulturnoj i sakralnoj baštini te razumijevanje važnosti očuvanja duhovnih vrijednosti kroz povijest i sadašnjost, kao i primjenu znanja u praksi.

Crkva u Mariji Bistrici, 12. lipnja 2024.

Foto: Mišela Klobučar Nosić

LEGENDA 2: Crkva u Mariji Bistrici, 23. ožujka 2025.

Foto: Mišela Klobučar Nosić

ZAGREB

RADIONICA, PREZENTACIJA, IZLOŽBA / *Svetište Majke Božje od Krasna – mjesto gdje se čuje tišina*

Listopad 2025., prema rasporedu aktivnosti, Osnovna škola Dragutina Tadijanovića, Bolnička cesta 60A, Zagreb

ORGANIZATOR: Osnovna škola Dragutina Tadijanovića, Zagreb

AUTOR: Plamenko Nosić

SURADNICE: Iva Skelin i Sanja Beloglavac

www.os-dtadijanovica-zg.skole.hr

Projekt *Svetište Majke Božje od Krasna – mjesto gdje se čuje tišina* namijenjen je učenicima i sastoji se od prezentacije, radionice i izložbe. Cilj je upoznati učenike s ovim značajnim marijanskim svetištem smještenim u srcu Velebita, koje predstavlja dragocjen dio hrvatske kulturne i sakralne baštine. Kroz interaktivne aktivnosti istraživat će važnost očuvanja vjerskih običaja i mjesta hodočašća. Poveznica sa svetištem Gospe Stenjevečke, smještenim u njihovoj lokalnoj zajednici, omogućit će učenicima dublje razumijevanje marijanske pobožnosti u hrvatskom narodu. Ovim se njeguje svijest o nacionalnom identitetu, potiče poštovanje prema svetim mjestima i promiče očuvanje kulturno-duhovne baštine kroz edukaciju i kreativno izražavanje.

Svetište Majke Božje od Krasna,
kolovoz 2023.

Foto: Plamenko Nosić

Svetište Majke Božje od Krasna, kolovoz 2024.

Foto: Plamenko Nosić

Spomenik kralju Tomislavu u Zagrebu

Foto: Ivan Klindić (preuzeto s interneta)

ZAGREB

PROJEKT / *Spomenik kralju Tomislavu*

Listopad 2025., Osnovna škola Stenjevec, Bolnička cesta 92, Zagreb

ORGANIZATOR: Osnovna škola Stenjevec

AUTORICA: Tihana Opetuk Živković

www.os-stenjevec-zg.skole.hr

Učenici petih razreda istraživat će povijest spomenika kralju Tomislavu u Zagrebu. Otići će do spomenika na Trgu kralja Tomislava te ga fotografirati. Napraviti će plakat i prezentaciju o navedenom spomeniku. Plakat će biti izložen u predvorju škole, a prezentacija će biti postavljena na mrežnoj stranici škole.

Osnovna škola Stenjevec

Foto: preuzeto s www.os-stenjevec-zg.skole.hr

ZAGREB

PREDAVANJE I OBILAZAK / *Graditelji, arhitekti i građevinski inženjeri iz Češke na prostoru Hrvatske*

4. 10. 2025., od 11:00 do 12:00, Manduševac, Trg bana Josipa Jelačića

ORGANIZATOR: Srednja Europa d.o.o.

AUTORICA: izv. prof. dr. sc. Jasenka Kranjčević, dipl. ing. arh., znanstvena savjetnica

SURADNICA: Marta Agičić, turistički vodič

www.srednja-europa.hr

Izv. prof. dr. sc. Jasenka Kranjčević, dipl. ing. arh., autorica knjige *Leksikon graditelja, arhitekata i građevinskih inženjera iz Češke na prostoru Hrvatske*, objavljene u suizdanju Instituta za turizam i Srednje Europe (2025.), u sklopu manifestacije *Dani europske baštine 2025.* uz predavanje i obilazak zgrada prikazat će djelovanje graditelja, arhitekata i građevinskih inženjera iz Češke na prostoru Hrvatske kao rezultat višegodišnjeg istraživanja koje se odvijalo, mijenjalo i proširivalo kroz četiri znanstvena projekta.

Uz hrvatske, austrijske, njemačke, mađarske i talijanske graditelje, arhitekate i građevinske inženjere na prostoru Hrvatske svoja su stručna znanja donosili i stručnjaci iz Češke. Stjecali su ih u različitim obrazovnim ustanovama, ponajviše na području Srednje Europe, pa su pridonijeli srednjoeuropskom arhitektonskom oblikovnom identitetu naselja u Hrvatskoj.

Dok su stručnjaci pokazali mobilnost, Hrvatska je pokazala spremnost za prihvaćanje novih izazova kao i uvođenje promjena. Danas u njihovom djelovanju može prepoznati dio svoje kulturne baštine i identiteta te ga bolje iskoristiti u sadašnjim potrebama.

Kuća Rado,
Trg bana Josipa Jelačića,
Zagreb

Foto: Jasenka Kranjčević

Zgrada Etnografskog
muzeja, Zagreb

Foto: Jasenka Kranjčević

EU PROGRAMI ZA OČUVANJE I RAZVOJ EUROPSKE KULTURNE BAŠTINE

KREATIVNA EUROPA | CERV | OBZOR EUROPA | ERASMUS+

WEBINAR / MS TEAMS
7. LISTOPADA 2025.
10:00 - 12:00

kultura

EU programi za očuvanje i razvoja europske kulturne baštine – Kreativna Europa | CERV | Obzor Europa | ERASMUS+

Foto: Lina Jurjević

ZAGREB

**ONLINE PREZENTACIJA / EU programi za očuvanje
i razvoj europske kulturne baštine – KREATIVNA
EUROPA | CERV | OBZOR EUROPA | ERASMUS+**

7. 10. 2025., od 10:00 do 12:00, Online, MS Teams

ORGANIZATORI: Desk Kreativne Europe – Kultura, Ministarstvo kulture i medija; Nacionalna osoba za kontakt *Klaster 2 – Kultura, kreativnost i uključivo društvo*, Novi europski Bauhaus (Komponenta za istraživanje i inovacije) u programu *Obzor Europa*, Agencija za mobilnost i programe Europske unije; ERASMUS+, Agencija za mobilnost i programe Europske unije; Nacionalna kontakt točka programa Unije *Gradani, jednakost, prava i vrijednosti*, Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske

SURADNICI: Desk Kreativne Europe – potprogram Kultura | Lina Jurjević, viša savjetnica u Službi za Kreativnu Europu, Ministarstvo kulture i medija; Građani, jednakost, prava i vrijednosti | Željka Markulin, univ. spec. pol., viša analitičarka za europske fondove i međunarodne financijske mehanizme, Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske; Obzor Europa | dr. sc. Sandra Begonja, viša savjetnica u Odjelu za tematska područja i širenje sudjelovanja u programu Obzor Europa, Služba za znanost, Agencija za mobilnost i programe Europske Unije; ERASMUS+ | Ana Majurić, viša savjetnica u Odjelu za obrazovanje odraslih, Agencija za mobilnost i programe Europske unije

www.deskkultura.hr

www.cerv.hr

www.obzoreuropa.hr

www.ampeu.hr/erasmus

Europska kulturna baština ima iznimnu vrijednost za identitet, zajedništvo i razvoj europskog društva. Zbog svoje raznolikosti i sveprisutnosti ima ključnu ulogu u oblikovanju zajedničkog identiteta i svakodnevnog života građana Europe. Europska unija kroz različite inicijative ističe važnost očuvanja kulturne baštine kao temelja europskog identiteta i održivog razvoja te potiče inovativne i zelene načine očuvanja baštine. Tako baština povezuje prošlost i budućnost, jačajući zajednicu i kreativnost.

Zbog svega navedenog, kulturna baština je važna tema u brojnim programima Europske unije, koji nastoje osigurati njezinu trajnu zaštitu i uključiti je u strateške planove razvoja te prilagoditi novim društvenim i tehnološkim izazovima.

Online događanje EU programi za očuvanje i razvoj europske kulturne baštine namijenjeno je svim zainteresiranima s ciljem informiranja o mogućnostima financiranja projekata kroz programe CERV, ERASMUS+, *Kreativna Europa* i *Obzor Europa* te inicijativu *Novi europski Bauhaus*. Bit će predstavljene osnovne informacije o svakom programu, kao i trenutno dostupni i najavljeni natječaji vezani za temu baštine. Također, sudionicima će biti predstavljeni konkretni primjeri dobre prakse.

Za sudjelovanje je obavezna prijava putem *online* obrasca koji je dostupan na mrežnim stranicama organizatora.

ZAGREB

IZLOŽBA, PREZENTACIJA / *Vidrina slikovnica*

8. 10. 2025., u 11:00, Knjižnice grada Zagreba – Dječja knjižnica Marina Držića, Avenija Marina Držića 10, Zagreb

ORGANIZATOR: Osnovna škola braće Radić, Zagreb

AUTORICA: Ivana Bilić

SURADNICA: Slavenka Hinić Tešović

www.os-brace-radic-zg.skole.hr

Graditeljska baština: prozor prema prošlosti, pogled u budućnost slogan je koji utječe na stvaralaštvo u prošlosti i budućnosti. Utjecaj prostora, graditeljske baštine na dječje književno stvaralaštvo, potaknuto pogledom kroz prozor prema prošlosti i u budućnost, ujedno je bila motivacija učenicima za stvaranje slikovnice *Marin Držić: Novela od Stanca*. Koliko prostor, graditeljska baština, ljepota dubrovačke renesansne pozornice ima utjecaj na fenomen prostora pisanja i crtanja ove slikovnice izložiti će učenici Osnovne škole braće Radić pod mentorstvom voditeljice projekta Ivane Bilić na promociji slikovnice u Dječjoj knjižnici Marina Držića u Zagrebu povodom 475. godišnjice izdanja *Novela od Stanca*.

Promocijom ove slikovnice sudionici događanja bit će potaknuti i upoznati s tijekom nastanka e-slikovnice. U suradnji s Dječjom knjižnicom Marina Držića učenici će promovirati kulturnu, graditeljsku baštinu grada Dubrovnika i djelo ovog pisca s pogledom u budućnost.

Naslovnica slikovnice *Marin Držić: Novela od Stanca*, lipanj 2025.

Foto: Ivana Bilić

Onofrijeva fontana, Dubrovnik, vođena radionica, lipanj 2024.

Kuća Jakopović (1797.), Bok Palanječki pokraj Siska, Posavina, travanj 2024.

Foto: Sanja Lončar

Kuća Krkač (1897.), Dolnjaki pokraj Gline, Banovina/Banija, srpanj 2022.

Foto: Sanja Lončar

ZAGREB

PREDAVANJE, PREZENTACIJA / *Ugrožena drvena arhitektura Banovine/Banije, Pokuplja i Posavine – predstavljanje rezultata projekta*

14. 10. 2025., od 13:30 do 15:30, Filozofski fakultet, Učionica A125, Ivana Lučića 3, Zagreb

ORGANIZATORI: Društvo *Terra banalis*, Glina i Filozofski fakultet, Odsjek za etnologiju i kulturnu antropologiju, Zagreb

AUTORI: izv. prof. dr. sc. Sanja Lončar, izv. prof. dr. sc. Goran Andlar, izv. prof. dr. sc. Hrvoje Tomić, dr. sc. Filip Šrajer, dr. sc. Tanja Kremenčić, Grga Frangeš, dipl. etn., doc. art. Davor Konjikušić, izv. prof. dr. sc. Petra Kelemen, Stjepan Večerin, Miše Renić, d.i.a., Ana Rizmaul, prof., Tatjana Šimundić, prof., Maja Ergović, dipl. etn., Vladimir Todorović, prof.

www.terrabanalis.wixsite.com/terrabanalis

Projekt *Endangered Wooden Architecture of Banovina/Banija, Pokuplje and Posavina Regions (Croatia, EU) / Ugrožena drvena arhitektura Banovine/Banije, Pokuplja i Posavine (Hrvatska, EU)* proveden je od 2022. do 2025. godine pod nositeljstvom udruge Društvo *Terra banalis*. Projekt je dio programa *Endangered Wooden Architecture Programme (EWAP)* koji vodi Sveučilište Oxford Brookes uz financijsku podršku Zaklade Arcadia. Drvena arhitektura i povezane tradicije Banovine/Banije, Pokuplja i Posavine promatrani su u širem povijesnom, kulturnom, društvenom i prirodnom kontekstu, a ciljevi projekta bili su: a) razviti multidisciplinarnu metodologiju za dokumentiranje povijesnih struktura i okruženja, b) izraditi dokumentaciju o drvenoj arhitekturi i povezanim tradicijama na odabranim lokacijama i c) podići svijest o važnosti drvene arhitekture u regiji. Projektne aktivnosti provodio je multidisciplinarni tim stručnjaka koji će predstaviti rezultate projekta. Dokumentacija izrađena na projektu dio je javno dostupne međunarodne *online* baze o ugroženoj drvenoj arhitekturi (www.brookes.ac.uk/research/units/tde/projects/endangered-wooden-architecture-programme/open-access-database).

Eventualne promjene termina i predavaonice bit će oglašene na internetskoj stranici.

Ansambli LADO

Foto: Ivan Buvinić

ZAGREB

KONCERT / *Plesni koncert Ansambla LADO*

**14. 10. 2025., u 19:00, velika plesna dvorana Ansambla LADO, Trg Republike
Hrvatske 6a, Zagreb**

ORGANIZATOR: Ansambli LADO

AUTORI: Ansambli LADO

www.lado.hr

U bogatom nizu različitih koncerata koje LADO izvodi tijekom godine, vrhunac pripada plesnim programima u kojima se vidi sva raskoš Ansambla LADO. I ove je godine LADO pripremio program kojim publiku vodi na putovanje različitim regijama Republike Hrvatske i prostorima gdje žive Hrvati.

Uz temperamentnu izvedbu plesova, različitih načina pjevanja i glazbenih praksi, instrumente, narječja i raskošan kolorit narodnih nošnji, LADO vas vodi kroz bogatu kulturnu baštinu u kojoj ples, pjesma i glazba stvaraju folklornu umjetnost autentičnog stila koji LADO njeguje i razvija već 76 godina. Plesni koncert donosi neke od najpoznatijih, antologijskih LADOvih točaka. *Posavski plesovi* legendarna su koreografija osnivača i prvoga

Vizual Plesni koncert LADO
Foto: Zambelli Brand Design

umjetničkog voditelja Ansambla LADO profesora Zvonimira Ljevakovića, kao i koreografija *Tanac po Susacku*. Plesno i glazbeno putovanje po Hrvatskoj nastavlja se scenskim prikazom jurjevskih običaja iz Hrvatskog zagorja autora Ivce Ivankovića *Prutoljaki hodiju*, *Primoštenskim kolom* dr. sc. Ivana Ivančana, a tu su i *Stari splitski plesovi* Branka Šegovića i *Baranjski plesovi* Mihajla Smoljanovića. Orkestar Ansambla LADO predstaviti će se antologijskom obradom glazbenih tema iz Šokadije, skladbom Bože Potočnika *Šokački sastanak*, dok je završetak koncerta rezerviran za legendarne i publici omiljene *Prigorske plesove* Zvonimira Ljevakovića. LADO svojom izvrsnošću, temperamentom i autentičnim izvedbama nastavlja oduševljavati hrvatsku i svjetsku publiku, pokazujući bogatstvo hrvatske tradicije. Energične i nadahnute tradicijom, izvedbe Ansambla LADO koreografska su ostvarenja i scenske interpretacije koje su tako bliske ishodištu, a njihov umjetnički dojam nikoga ne ostavlja ravnodušnim.

Ansambl narodnih plesova i pjesama Hrvatske LADO profesionalni je folklorni ansambl osnovan prije 76 godina sa zadaćom i ciljem istraživanja, prikupljanja, umjetničke obrade i scenskog prikazivanja najljepših primjera bogate hrvatske glazbene i plesne tradicije. Njegovi vrhunski plesači, koji su istodobno i izvanredni pjevači, s lakoćom se transformiraju iz plesnoga ansambla u reprezentativan folklorni zbor, a glazbenici Orkestra Ansambla LADO vrhunski su multiinstrumentalisti koji sviraju više od osamdeset tradicijskih i klasičnih instrumenata. LADO posjeduje jedinstvenu kolekciju izvornih narodnih nošnji iznimne vrijednosti i ljepote pa je svaki koncert Ansambla, uz pjesmu i ples, ujedno i svojevrsna revija izvornoga hrvatskog tradicijskog ruha. Sve to, uz prezentaciju čudesnoga bogatstva i raznolikosti folklornoga izraza s tako maloga prostora kao što je Hrvatska, LADO čini jedinstvenim u svijetu. Koncerti Ansambla diljem svijeta nailaze na nepodijeljeno oduševljenje publike, ali i stručne kritike, koja ga redovito svrstava uz bok najboljih svjetskih folklornih skupina.

Napomena: Zbog ograničenog broja mjesta, potrebno je podnijeti prijavu najkasnije 24 sata prije održavanja koncerta putem elektroničke pošte: zeljka.hadzic@lado.hr.

ZAGREB

IZLOŽBA, PREZENTACIJA, MULTIMEDIJALNI PROGRAM, ŠKOLSKA RADIONICA, VOĐENI OBILAZAK

/ Osnovna škola Horvati: kuća identiteta i sjećanja

Listopad 2025., u 10:00, Osnovna škola Horvati,
Horvaćanska cesta 6, Zagreb

ORGANIZATOR: Osnovna škola Horvati, Zagreb

AUTORICA: Linda Šimunović-Nakić, prof., voditeljica projekta i dramske grupe

SURADNICI: učitelji i učenici Osnovne škole Horvati, bivši učenici, lokalna zajednica, roditelji, kulturne i obrazovne ustanove

www.os-horvati-zg.skole.hr

Aktivnosti:

1. Virtualna i fizička izložba 129 godina školskih zidova

- Prikupljanje fotografija škole kroz povijest (arhiva, obitelj, razredi, razglednice, diplome)
- Intervju sa sadašnjim i bivšim učenicima i nastavnicima
- Prikaz različitih razreda, hodnika, prostora škole kroz godine
- Izložba u školi i/ili lokalnoj knjižnici uz QR kodove s videopričama

2. Dokumentarni film *Zadnje školsko zvono*

- Kratki film u kojem učenici i nastavnici pripovijedaju o svom doživljaju škole
- Korištenje naracije, arhivskih snimki, dramskih isječaka (u suradnju s dramskom grupom)
- Film završava porukom: „Škola odlazi, ali ne nestaje.“

3. *Horvati su Hrvati* – jezično-povijesna radionica

- Istraživanje značenja imena „Horvati“ u toponimima i prezimenima (u suradnji s etnolozima, jezikoslovcima)
- Mapiranje mjesta u Europi gdje se čuva hrvatsko ime (Gradišćanski Hrvati, Mađarska, Austrija, Slovačka)
- Usporedba imena škole s europskim identitetskim prostorom

4. Multimedijalni mozaik: *Naši Horvati*

- Likovno izražavanje: izrada murala, kolaža, grafita škole
- Svaki učenik izrađuje „kamen uspomena“ – crtež, pjesmu, misao, predmet povezan sa školom
- Mozaik se izrađuje digitalno i/ili postavlja u dvorište nove škole prije rušenja stare škole

Razred i ozračje - zidovima stara duhom mlada

Foto: Linda Šimunović-Nakić

OŠ Horvati,
Horvačanska cesta
Foto: Linda Šimunović-Nakić

5. Završna svečanost / Dan otvorenih vrata: *Zadnji dani stare dame*

- Dani baštine u Osnovnoj školi Horvati – otvorena vrata za zajednicu
- Učenici vode posjetitelje kroz „muzej škole“
- Glazbeno-scenski program: pjesme, igrokazi, recitali o školi, baštini, identitetu

Projekt je posvećen oproštaju od stare zgrade Osnovne škole Horvati (1896. – 2026./2027.) i slavljenju njezina značenja kao dijela lokalne i europske kulturne i arhitektonske baštine. U vrijeme priprema za izgradnju nove škole, zajednica ima priliku simbolično zahvaliti staroj zgradi i osvijestiti važnost prostora u kojem su odrastale generacije.

Ciljevi projekta:

Očuvati sjećanje na školsku zgradu kao dio lokalne baštine.
Promišljati važnost školskog prostora za identitet zajednice.
Upoznati učenike s pojmom baštine na osobnoj, lokalnoj i europskoj razini.
Razvijati ponos, pripadnost i odgovornost za naslijeđe.
Povezati ime škole „Horvati“ s identitetom, jezikom i narodnom baštinom.

Središnja poruka:

Iako se zidovi ruše, duh Horvata ne nestaje – škola živi među novim zidovima kao ljepotica i čuvarica identiteta.

ZMAJEVAC

PREDAVANJE, IZLOŽBA / *Podrumska vrata Baranje*

4. 10. 2025., u 18:00, Edukativna stanica Baranja – Dravski trokut,

Trg Maršala Tita 165, Zmajevac

ORGANIZATORI: Šandor Juhas, TZ Baranje, Područni konzervatorski ured Osijek

AUTORI: Šandor Juhas, Nenad Milić

SURADNICA: Mirela Ravas

www.vinariumborarium-baranja.eu i www.tzbaranje.hr

U dnu dvorišta Edukativne stanice Baranja – Dravski trokut u Zmajevcu, uz Zbirku tradicijskih i vinogradskih predmeta *Vinarium – borarium*, a u podnožju 30 metara visoke lesne stijene, ukopan je krajem 18. stoljeća vinski podrum u kojemu se od tada neprekidno čuva vino.

Baranjski vinski podrumi, slijepi tuneli ukopani u lesnu stijenu, jedinstvene su gospodarke zgrade koje svjedoče o neraskidivoj vezi čovjeka i krajolika. Svaki podrum zatvaraju masivna, najčešće dvokrilna vrata izrađena od drva s okovom od kovanog željeza. Vrata, od onih jednostavnih, skovanih od dasaka, do bogato dekoriranih i obojenih, dio su graditeljske baštine koji svjedoči o ekonomskim, kulturnim i društvenim prilikama i njihovim promjenama. Uz izložbu fotografija podrmskih vrata Baranje autora Nenada Milića održat će se i predavanje o izradi, simbolici, funkciji te važnosti očuvanja i prenošenja tradicijskog oblikovanja podrmskih vrata u cilju očuvanja regionalnog identiteta.

Podrumska vrata, Baranja

Foto: Nenad Milić

Podrumska vrata, Zmajevac

Foto: Nenad Milić

Foto: Gordana Jerabek

DOGAĐANJA HRVATSKOGA RESTAURATORSKOG ZAVODA

**Hrvatski
restauratorski
zavod**

Rujan – listopad 2025.

ORGANIZATOR: Hrvatski restauratorski zavod

www.hrz.hr

Hrvatski restauratorski zavod brojnim promotivnim događanjima kontinuirano upućuje na važnost ukupnih radova na arheološkoj, nepokretnoj i pokretnoj baštini, bilo da se radi o najavama radova, počecima velikih projekata, bilo o onima koji su u tijeku ili pak o svečanim predstavljajima dovršenih obnova.

Od objava na mrežnim stranicama, javnih predstavljanja i predavanja do radionica i publikacija, cilj je većom dostupnošću podataka potaknuti širu javnost na daljnje očuvanje kulturne baštine boljim razumijevanjem njezine vrijednosti.

Projekti:

Barilović

Stari grad Barilović

Bjelovar

Bjelovarsko-križevačka biskupija, zbirka
– dvije misnice i velum

Buzet

Zavičajni muzej – slika *Trijumf Euharistije*

Dubrovnik

Dubrovački muzeji, Etnografski muzej
– dva muška prsluka

Grebaštica

bedem na Oštrici

Jablanac

crkva sv. Nikole

Krasica

nalazište Kastion (crkva sv. Kancijana)

Kula Norinska

Borovci, crkva i groblje sv. Nikole – položaj
Zanoga

Lipnik

župna crkva sv. Ilije Proroka – štuko
– glavni oltar sv. Ilije Proroka

Mutvoran

župna crkva sv. Marije Magdalene – glavni
oltar sv. Marije Magdalene

Nadin

Gradina – pokretni arheološki nalazi

Osijek

Muzej Slavonije Osijek – *Pregledna karta
Virovitičke županije Zagreb*

Otok Cres

arheološki lokalitet Martinščica – Punta
Križa – 4 keramičke posude

Otok Čiovo

Arbanija, samostan sv. Križa – tabulat

Otok Lopud

crkva Gospe od Šunja – oltar Uznesenja
Blažene Djevice Marije

Otok Mljet

rekognosciranje podmorja

Otok Palagruža

pličina Pupak

Popovača

Stari grad Jelengrad – arhitektura

Poreč

Eufrazijeva bazilika

Rijeka

crkva sv. Jeronima – oltarna slika *Sv. Ana*
Kompleks bivše tvornice „Rikard Benčić“
– zgrada Teatrina

Roč

župna crkva sv. Bartola – zidne slike

Šibenik

Eparhija dalmatinska, zbirka – stihar i orar
portali profanih i sakralnih objekata

Štikada

srednjovjekovno groblje sa stećcima i
ostacima Hrama sv. Arhangel

Trakošćan

dvor Trakošćan

Umag

župna crkva Uznesenja Blažene Djevice
Marije – slike *Krštenje Isusovo* i *Uznesenje
Blažene Djevice Marije*

Velika Ludina

crkva sv. Mihaela arkandela – glavni oltar
sv. Mihaela arkandela

Zadar

crkva sv. Šimuna – škrinja sv. Šimuna

Zagreb

Hrvatski povijesni muzej – globus

Jakuševac, crkva sv. Marka evanđelista
– oltar sv. Trojstva

Opatička 10, Palača bogoštovlja i nastave
(Hrvatski institut za povijest) – zidne slike

KULTURA

Digitalizacija kulturne baštine

eKULTURA

Nacionalni informacijski sustav digitalne kulturne baštine kontinuirano nastavlja prezentirati digitalnu kulturnu baštinu u Republici Hrvatskoj sustavno povećavajući vidljivost predmeta na portalu **eKultura**. Jedna od temeljnih svrha sustava eKultura jest trajna pohrana i zaštita hrvatske kulturne baštine te njezina bolja dostupnost javnosti putem pristupa i integriranog pretraživanja na portalu eKultura.

Baštinske institucije neprestano nadograđuju sustav digitaliziranom građom koja postaje dostupna znanstvenoj i akademskoj zajednici, učenicima i studentima te svim građanima Republike Hrvatske u istraživačke, znanstvene ili obrazovne svrhe.

Na portalu eKultura, koji je prilagođen svim vrstama mobilnih uređaja i tableta, trenutno je dostupno 287.144 predmeta hrvatske kulturne baštine, dvanaest virtualnih izložbi te 505 zbirki koje se mogu pregledavati na stranici www.ekultura.hr.

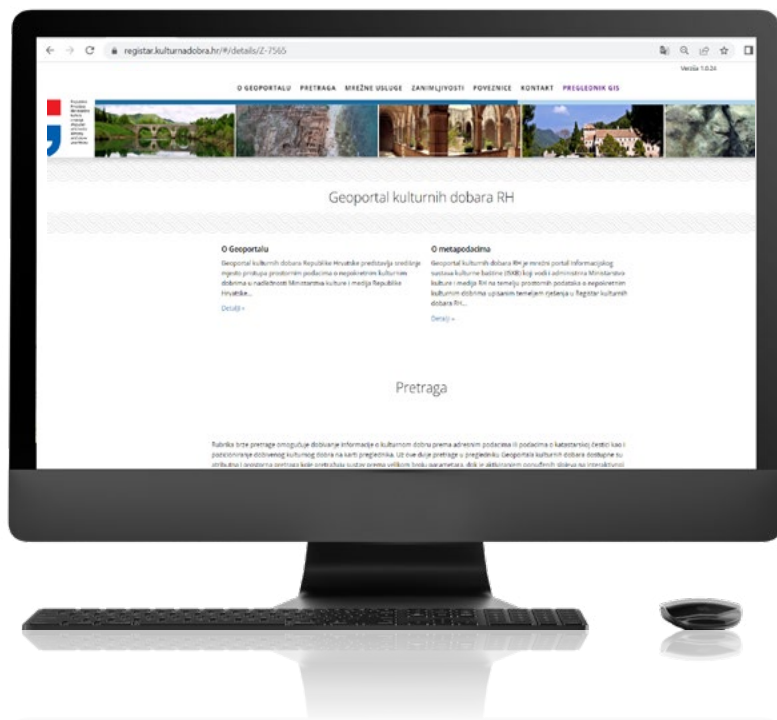
Ove godine otvorili smo Instagram profil eKultura_hr, na kojemu vam predstavljamo sadržaj s portala eKultura obogaćen pomoću različitih aplikacija umjetne inteligencije. Zapratite nas na #ekultura_hr# !

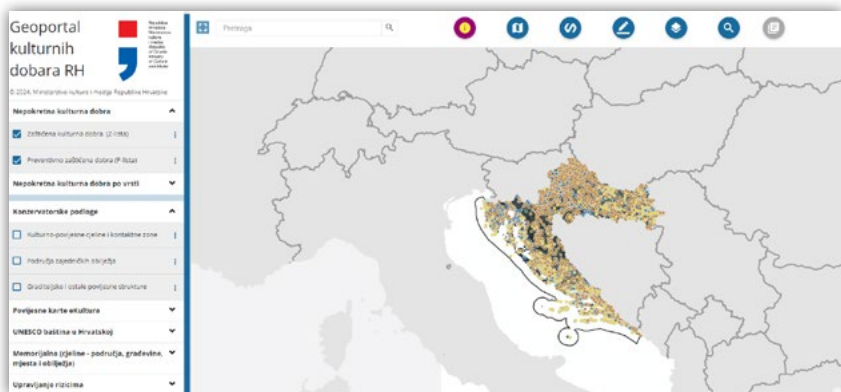
Zahvaljujući novim tehnologijama, pozivamo vas da istražite bogatu hrvatsku kulturnu baštinu u virtualnom okruženju.

Registar kulturnih dobara RH i Geoportal kulturnih dobara RH

Tijekom manifestacije *Dani europske baštine* saznat ćete mnoge zanimljivosti o kulturnoj baštini Republike Hrvatske putem novih tehnologija koje omogućuju dostupnost sadržaja o nepokretnim, nematerijalnim i pokretnim kulturnim dobrima putem mrežnog preglednika Registar kulturnih dobara RH www.registar.kulturnadobra.hr.

U Registar kulturnih dobara RH upisana su mnoga kulturna dobra povezana s ovogodišnjom temom *Graditeljska baština: prozor prema prošlosti, pogled u budućnost* o kojima možete pročitati zanimljive podatke upravo na mrežnom pregledniku Registar kulturnih dobara RH.

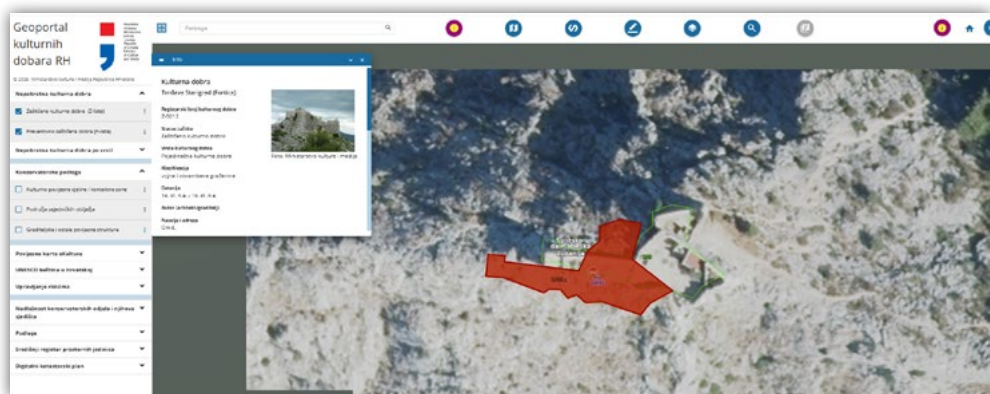

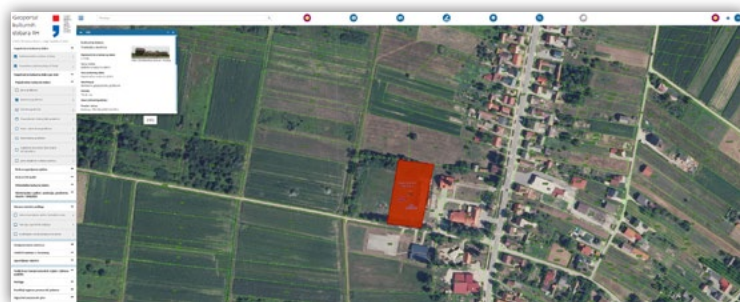
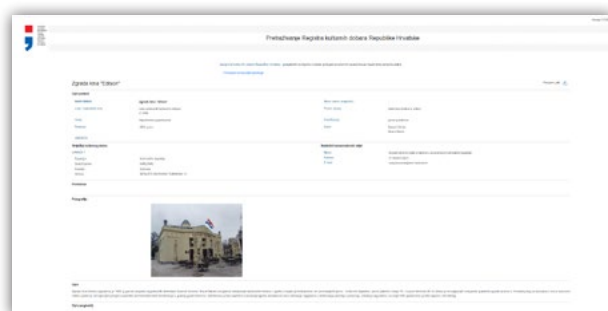
U Registar kulturnih dobara RH upisano je preko 9.000 nepokretnih, pokretnih i nematerijalnih kulturnih dobara, na Listu zaštićenih kulturnih dobara i na Listu privremeno zaštićenih kulturnih dobara. Od toga je nepokretnih kulturnih dobara na obje liste više od 6.490. Nepokretna kulturna dobra podijeljena su na nepokretna pojedinačno zaštićena kulturna dobra, kulturnopovijesne cjeline, kulturne krajolike te arheološku baštinu.

Nepokretna pojedinačno zaštićena kulturna dobra najbrojnija su u Registru te broje preko 4.880. Ona su klasificirana u šesnaest skupina. **Javne građevine** obuhvaćaju upravne, trgovačke, poslovne građevine, one vezane za školstvo i obrazovanje, zatim zdravstvene i lječilišne građevine, ugostiteljsko-turističke građevine, one vezane za sport i rekreaciju te kulturu i zabavu. **Stambene građevine** obuhvaćaju reprezentativne stambene građevine i stambene kuće poput tradicijskih kuća, vila, palača, dvoraca, ljetnikovaca, kurija i dr. **Stambeno-poslovne i stambeno-gospodarske građevine** podrazumijevaju građevine koje objedinjuju stambenu s poslovnom ili gospodarskom funkcijom. Najbrojnija su skupina **sakralne građevine** poput crkvi, kapela, katedrala, sinagoga i dr. Uz nju je usko vezana klasifikacija **sakralni kompleksi**, a obuhvaća samostane, manastire, sklopove crkava i župnih dvorova, katedralne komplekse i slično. Sedmu skupinu čine **sakralna obilježja u prostoru** poput pilova, poklonaca, raspela, kapelica.

Sljedeće su tri kategorije **gospodarske, industrijske i poslovne građevine** poput mlinova, skladišta, magazina, podruma, uljara, lončarskih peći, rudnika, tvornica, silosa, hala, poslovnih tornjeva i poslovnih zgrada. Iduća kategorija su **vojne i obrambene građevine** poput utvrda, tvrđava, kaštela, vojarni, kula, baterija, zidina, bedema i dr. Kategorije **memorijalna građevina i memorijalna obilježja i mjesta** obuhvaćaju memorijalne kuće i zgrade, grobnice, mauzoleje, masovne grobnice/kosturnice, mjesta memorije, spomenike i slično. **Komunalne i tehničke građevine** obuhvaćaju mostove, ceste, luke, svjetionike, kolodvore, remize i dr. Posljednje dvije kategorije odnose se na **javnu plastiku i urbanu opremu**. Pod njima se podrazumijevaju spomenici, fontane, skulpture, zdenci, paviljoni, bunari, česme i slično.

Za sve navedene vrste nepokretnih kulturnih dobara prostorni podatci su prikazani na **Geoportalu kulturalnih dobara RH** <https://geoportal.kulturnadobra.hr>, središnjem mjestu pristupa prostornim podatcima o nepokretnim kulturnim dobrima u nadležnosti Ministarstva kulture i medija Republike.

Oznaka europske baštine – *European heritage label*

Inicijativa Europske komisije koja se provodi u okviru programa *Kreativna Europa* dodjeljuje oznaku lokalitetima na području Europske unije koji nose snažnu simboličku europsku vrijednost i ističu elemente zajedničke povijesti i kulturne baštine Europe te promiču poštovanje nacionalne i regionalne raznolikosti i jačanje uzajamnog razumijevanja i međukulturnog dijaloga.

Od 2013. godine ovu oznaku nosi šezdeset lokaliteta diljem Europe, a Republika Hrvatska je ponosni nositelj na dva lokaliteta:

Muzej krapinskih neandertalaca i nalazište Hušnjakovo

Nositelj Oznake od selekcije 2015. – 2016. godine

Muzej na interaktivan način prikazuje podrijetlo života na Zemlji i evoluciju čovjeka, dok lokalitet Hušnjakovo čuva najbogatiju zbirku neandertalskog čovjeka na svijetu (otkrivena 1899.). Krapinsku fosilnu zbirku istraživali su stručnjaci iz cijeloga svijeta, a interpretacije nalaza iz Krapine utjecale su na različite znanstvene teorije o razvoju čovjeka, načinu života ljudske zajednice u Europi te opstanku naše civilizacije.

Kao prvo zaštićeno paleontološko područje u Hrvatskoj, lokalitet ima iznimno značenje u istraživanju razvoja čovječanstva. Muzej je prepoznat i na europskoj razini kao primjer dobre prakse (2019.) te ostvaruje zapažene međunarodne suradnje.

Foto: Damir Fabijanić

Foto: Marko Balazi

Muzej vučedolske kulture i arheološki lokalitet Vučedol

Nositelj Oznake od selekcije 2021. – 2022. godine

Muzej je u cijelosti posvećen jednoj prapovijesnoj kulturi – vučedolskoj kulturi. Novoizgrađena zgrada muzeja ugrađena je u padinu arheološkog nalazišta Vučedol koje datira iz neolitika (oko 6000 godina pr. Kr.), a svoj je vrhunac doseglo u doba vučedolske kulture, od 3000 do 2500 godina pr. Kr.

Vučedolska kultura se proširila sa svojega izvornog područja – teritorija između rijeka Save, Dunava i Drave – na područje današnjih trinaest europskih zemalja. To je omogućilo širenje indoeuropske tradicije i brojnih inovacija poput najstarijih kola s četiri kotača, prve proizvodnje bronce i najstarijega indoeuropskog kalendara. Vučedol je tako postao jedan od ključnih čimbenika u razvoju europske i zapadne civilizacije.

Kulturne rute Vijeća Europe u Republici Hrvatskoj

Kulturne rute prolaze kroz više zemalja te povezuju povijesne, društvene ili umjetničke komponente nekog područja. Do danas je na području Republike Hrvatske mapirana 21 Kulturna ruta Vijeća Europe od ukupno 48 ruta, koje uključuju hrvatsku nepokretnu, pokretnu i nematerijalnu baštinu u europskom kontekstu. Kulturne rute obuhvaćaju čitav niz različitih tema, od arheologije, arhitekture i krajobraza do religijskih utjecaja, od gastronomije i nematerijalne baštine do znamenitih osoba istaknutih u europskoj umjetnosti, glazbi i književnosti. Vijeće Europe je definiralo kulturne rute kao „projekte suradnje u područjima kulturnog naslijeđa edukativnog karaktera i turizma, koji su usmjereni na razvoj i promociju itinerara utemeljenih u povijesnim rutama, kulturnim koncepcijama, istaknutim ličnostima ili fenomenima od transnacionalne važnosti i značaja za razumijevanje i poštivanje zajedničkih europskih vrijednosti“.

Za provedbu i donošenje certifikata Kulturnih ruta Vijeća Europe, koji je dokaz i jamstvo izvrsnosti, zadužen je Upravni odbor Proširenog djelomičnog sporazuma o kulturnim rutama (EPA) koji je osnovan 2010. godine, a djeluje pod pokroviteljstvom Vijeća Europe. Kulturnim rutama upravlja Europski institut za kulturne rute u Luxembourgu koji je kao tehnička agencija programa osnovan 1998. godine.

Mapirane kulturne rute Vijeća Europe u Republici Hrvatskoj:

www.coe.int/en/web/cultural-routes/croatia

1. Hodočasnička ruta Santiago de Compostela	10. Ruta rimskih careva i dunavska vinska ruta
2. Feničanska ruta	11. Destinacija Napoleon
3. Ruta sv. Martina	12. Ruta impresionizma
4. Putevima maslina	13. Staza željeznog doba Podunavlja
5. Transromanica	14. Ruta židovskog naslijeđa
6. Vinska ruta	15. Europska ruta industrijske baštine
7. Ruta europskih groblja	16. Ruta željezne zavjese – <i>EuroVelo 13</i>
8. Ruta povijesnih termalnih gradova	17. Čirilometodska ruta
9. Kulturna ruta Atrium - arhitektura totalitarnih režima 20. st. u sjećanju na urbaní razvoj Europe	18. Europska ruta bajki
	19. Ruta spisateljica
	20. Europska ruta povijesnih ljekarni
	21. Europska ruta keramike

Više o ostalim kulturnim rutama Vijeća Europe dostupno je na mrežnim stranicama:

www.coe.int/en/web/cultural-routes

Foto: Gordana Jerabek

Konvencija o zaštiti arhitektonske baštine Europe, Granada, 3. listopada 1985.

Arhitektonska baština predstavlja ne samo fizički trag prošlosti, već i kulturni identitet naroda. U svrhu sustavne zaštite arhitektonske baštine 3. listopada 1985. u Granadi je pod okriljem Vijeća Europe potpisana Konvencija o zaštiti arhitektonske baštine Europe. Konvencija je stupila na snagu 1. prosinca 1987. Potpisivanje Konvencije označilo je prekretnicu u pristupu očuvanja arhitektonske kulturne baštine, uspostavljajući zajednički pravni okvir za države članice Vijeća Europe.

Konvencija iz Granade kao prvi pravno obvezujući dokument u Europi koji se sustavno bavi očuvanjem arhitektonske baštine definira arhitektonsku baštinu kroz tri kategorije: pojedinačne spomenike, skupine zgrada i mjesta (lokaliteti), odnosno kulturno-povijesnih cjelina s kulturnim značenjem. Time se poimanje baštine proširuje izvan okvira monumentalnih građevina, obuhvaćajući i svakodnevne prostore koji oblikuju identitet zajednica.

Ključni ciljevi određeni konvencijom jesu: zaštita arhitektonske baštine kao zajedničkoga kulturnog naslijeđa Europe, usklađivanje zakonodavstva među državama članicama Europe radi očuvanja i razvoja baštine, promicanje suradnje među europskim zemljama u području konzervacije i restauracije te integracija baštine u urbani i ruralni razvoj, uzimajući u obzir ekonomske, socijalne i kulturne aspekte, kao i uspostava registra zaštićenih dobara i odgovarajuće dokumentacije o njima. Osim pravne dimenzije, Konvencija naglašava važnost edukacije, uključivanja lokalne zajednice te integracije baštine u planiranje urbanog i ruralnog razvoja.

Republika Hrvatska je 1994. godine ratificirala Konvenciju. Primjena principa Konvencije vidljiva je u dosadašnjoj obnovi povijesnih jezgri gradova poput Dubrovnika, Trogira, Vараždina, Zagreba, kao i u recentnoj obnovi nakon potresa koji je pogodio središnju Hrvatsku. Načela Konvencije temelj su razvoja nacionalnih strategija zaštite kulturne baštine, ali i međunarodne suradnje na projektima restauracije i konzervacije.

www.narodne-novine.nn.hr/clanci/medunarodni/1994_06_6_27.html

Konvencija Vijeća Europe o krajobrazu, Firenca, 20. listopada 2000.

Krajolik ima važnu ulogu od javnog interesa u području kulture, ekologije, društva i zaštite okoliša te predstavlja bogatstvo koje pogoduje gospodarskoj aktivnosti čijom se odgovarajućom zaštitom, upravljanjem i planiranjem može doprinijeti stvaranju lokalnih kultura i radnih mjesta. Krajolik je i važan element kvalitete života ljudi, neovisno o mjestu življenja, urbanom, ruralnom ili prirodnom okruženju, te je značajan za dobrobit pojedinca i društva. Konvencija Vijeća Europe o krajobrazu kroz više točaka naglašava važnost širenja kulture krajolika na svim razinama, ukazujući na usku povezanost krajolika sa svakodnevnim životom ljudi i njihovim okruženjem.

Republika Hrvatska potpisala je Konvenciju o europskim krajobrazima 2000. godine te je potvrdila 2003. godine, a 2004. stupila je na snagu. Godine 2021. konvencija mijenja ime u Konvenciju Vijeća Europe o krajoliku.

www.narodne-novine.nn.hr/clanci/medunarodni/2002_10_12_144.html

Konvencija Vijeća Europe

www.coe.int/en/web/landscape

Konvencija Vijeća Europe o krajobrazu se primjenjuje na cjelokupno područje država potpisnica i obuhvaća prirodna, ruralna, gradska i prigradska područja. Obuhvaća kopno, područje kopnenih voda i morska područja, te se jednako odnosi na iznimne krajobrazne kao i na uobičajene ili degradirane krajobrazne. Sve potpisnice Konvencije obvezale su se priznati krajobrazne kao bitnu sastavnicu čovjekova okruženja, izraz raznolikosti zajedničke kulturne i prirodne baštine te temelj identiteta područja. Obveza svake zemlje potpisnice jest i uspostava instrumenata upravljanja i planiranja krajobrazne, koji uključuju zaštitu i osigurana financijska sredstva. Konvencijom je predviđena i obveza provođenja aktivnosti s ciljem jačanja svijesti građana, privatnih organizacija i javnih vlasti o vrijednostima krajolika, njegovoj ulozi i promjenama. U tu svrhu provode se razne radionice, obuke stručnjaka, aktivnosti u školama te je uspostavljena Nagrada za krajolik / *Landscape Award*.

Foto: Lepa Petri, Područna konzervatorska služba Zadar

Foto: Tomislav Petrinec

Foto: Tomislav Petrinec

Vijeće Europe pripremiło je *Pedagoški priručnik Aktivnosti obrazovanja o krajobrazu za osnovne škole*, koje se mogu provoditi u sklopu školskih i izvanškolskih aktivnosti.

www.min-kulture.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Ruksak%20pun%20kulture/CoELC%20-%20Educational%20Booklet%20-%20Croatian.pdf

Poziv za predlaganje nominacija za Nagradu za krajolik Vijeća Europe, otvoren do 30. rujna 2025.:

www.min-kulture.gov.hr/vijesti-8/poziv-na-prijavu-za-9-nagradu-za-krajolik-vijeca-europe-2025-2026/28320

Povodom obilježavanja 25. godišnjice Europske konvencije o krajoliku, Područna konzervatorska služba Zadar, Uprava za zaštitu kulturne baštine Ministarstva kulture i medija organizirat će u suradnji s Gradom Obrovcem **posjet Zavičajnom muzeju u Obrovcu i obilazak Kulturnog krajolika rijeke Krupe**.

Točan datum događanja, prijave za obilazak i detaljan program objavit će se na stranicama Ministarstva kulture i medija povodom obilježavanja *Dana europske baštine* 2025. godine:

www.min-kulture.gov.hr/dani-europske-bastine-2025-28028/28028

Foto: Gordana Jerabek

IZDAVAČ

Ministarstvo kulture i medija Republike Hrvatske
www.min-kulture.gov.hr

ZA IZDAVAČA

dr. sc. Nina Obuljen Koržinek

GLAVNA UREDNICA I KOORDINATORICA DANA EUROPSKE BAŠTINE

mr. sc. Anuška Deranja Crnokić

KOORDINACIJSKI TIM

Nora Kulić
Ivona Despot
Marija Jenić Pugelnik
Domeniko Kvartuč
Zrinka Stepanić Hofer
Gordana Jerabek

LEKTURA

Silvija Brkić Midžić

TISAK

Printera

NAKLADA

1500 primjeraka

Zagreb, rujan 2025.

www.europeanheritagedays.com

Fotografija na naslovnici:

Tlocrt i presjek krstionice/kupole
crkve sv. Blaža u Zagrebu, Viktor
Kovačić, iz Zbirke ostavštine arhitekta
Viktora Kovačića, Ministarstvo
kulture i medija Republike Hrvatske,
UZKB-OVK-1229

